

GUVERNUL ROMÂNIEI

**STRATEGIA FISCAL BUCETARĂ PE PERIOADA
2011-2013**

2010

Abrevieri

BGC	Buget general consolidat
FMI	Fondul Monetar Internațional
UE	Uniunea Europeană
IFI	Instituții financiare internaționale
PIB	Produs intern brut
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
CE	Comisia Europeană
ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
VMG	Venit minim garantat
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
IEC	Informare Educare Comunicare
BS	Buget de stat
MTI	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
MMP	Ministerul Mediului și Pădurilor
MECTS	Ministerul Educației Cercetării Tineretului și Sportului
MApN	Ministerul Apărării Naționale
NATO	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord
ONCE	Oficiul Național pentru Cultul Eroilor
MDRT	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
MECMA	Ministerul Economiei Comerțului și Mediului de Afaceri
MS	Ministerul Sănătății
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAI	Ministerul Administrației și Internelor
MMFPS	Ministerul Muncii Familiei și Protecției Sociale
AJPS	Agenția Județeană de Prestații Sociale
CJP	Casa județeană de pensii
ITM	Inspectoratul teritorial de muncă
CD&I	Cercetare Dezvoltare Inovare

ERA	Spațiul European de Cercetare
ISI	Institutul pentru știința informării
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
UAT	Unități administrativ teritoriale
IGPF	Inspectoratul general al poliției de frontieră
IGSU	Inspectoratul general pentru situații de urgență
ANCPI	Agenția națională de cadastru și publicitate imobiliară
CNGCFT	Centrul național de geodezie, cartografie, fotogrammetrie și teledetecție
IGJR	Inspectoratul general al jandarmeriei
CSP	Centrul de sănătate publică
SPR	Stație pompare reversibilă
UAT	Unități administrativ-teritoriale
SPE	Stație pompare evacuare

STRATEGIA FISCAL BUGETARĂ ÎN PERIOADA 2011-2013

Cuprins

Introducere

1. Obiectivele politicii fiscale și bugetare

2. Cadrul macroeconomic

- 2.1 Evoluții și tendințe privind mediul economic internațional
- 2.2 Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești
- 2.3 Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2011-2013)
- 2.4 Comparatie cu prognozele Comisiei Europene
- 2.5 Riscuri ale prognozei

3. Cadrul fiscal-bugetar

- 3.1. Caracteristici, priorități, premise privind politicile fiscale și de administrare fiscală
  - 3.1.1 Tendințe și modificări structurale ale principalelor taxe și impozite
  - 3.1.2 Politica de administrare fiscală
  - 3.1.3 Venituri bugetare
- 3.2. Caracteristici, priorități, premise ale politicilor de cheltuieli bugetare
  - 3.2.1. Politica în domeniul ocupării forței de muncă
  - 3.2.2. Politica salarială
  - 3.2.3. Politica în domeniul asigurărilor și asistenței sociale
    - 3.2.3.1 Politica în domeniul pensiilor
    - 3.2.3.2 Politica în domeniul asistenței sociale
  - 3.2.4. Politica în domeniul sănătății
  - 3.2.5. Politica în domeniul investițiilor publice
  - 3.2.6. Politica în domeniul cheltuielilor bugetare
    - 3.2.6.1 Politica în domeniul învățământului
    - 3.2.6.2 Politica în domeniul cercetării dezvoltării și inovării
    - 3.2.6.3 Politica în domeniul mediului și pădurilor
    - 3.2.6.4 Bugete locale
  - 3.2.7. Cheltuieli bugetare
- 3.3. Datoria Publică
- 3.4. Plafoane privind principalii indicatori bugetari în perioada 2008-2013

4. Cadrul de cheltuieli pe termen mediu

5. Declarație de răspundere

Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010 prevede prezentarea în Parlament a Strategiei fiscal-bugetare ca etapă distinctă în procesul de elaborare și implementare a politicii fiscal-bugetare pe termen mediu. Prin aceasta se fundamentează aprobarea plafoanelor pe termen mediu pentru anumiți indicatori bugetari și va permite încurajarea deciziilor de politici sustenabile fiscal prin cunoașterea principiilor fiscale și a regulilor privind veniturile, cheltuielile, soldul bugetar, datoria și managementul riscului.

Elaborarea unui asemenea document integrat într-o viziune pe termen mediu va permite o politică fiscală prudentă, întărirea disciplinei fiscale și o nouă abordare în procesul de alocare a resurselor pentru ministere, va oferi prognoze de venituri și cheltuieli fundamentate pe politici și strategii sectoriale.

La realizarea strategiei, Ministerul Finanțelor Publice a luat în considerație ultimile evoluții ale mediului intern și internațional, cadrul legislativ în vigoare, inclusiv bugetul pentru anul 2010, măsurile fiscale și bugetare ce vor fi avute în vedere pe orizontul de referință.

România a fost atinsă sever de criza economică mondială. Există încă incertitudini cu privire la mediul extern. În aceste condiții, Strategia fiscală prezintă programul de reformă întreprins de autorități pe linia raționalizării cheltuielilor publice, precum și a restructurării sectorului public, continuării măsurilor de luptă împotriva evaziunii fiscale, a prioritizării investițiilor și susținerii activității economice, a absorbției accelerate a fondurilor europene.

Acest proces de reformă, va asigura sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, crearea premiselor necesare relansării economice a țării și fundamentul pentru asigurarea stabilității macroeconomice și asigurarea capacității de finanțare a acesteia.

Strategia demonstrează că Guvernul a avansat în zona de governanță fiscală: Adoptarea Legii responsabilității fiscale de către Parlament, noua lege a pensiilor aflată în prezent în Parlament, progresele semnificative înregistrate în elaborarea legislației de implementare a legii privind salarizarea unitară, progresele în ceea ce privește reglementarea și supravegherea sectorului financiar ne îndreptătesc să credem că țara noastră va depăși momentul dificil în care ne aflăm.

Obiectivele și prioritățile stabilite pe orizontul de referință sunt bine țintite, au caracter bine definit, iar măsurile ce se au în vedere pentru realizarea lor trebuie asumate în parteneriat, care, deși austere și dureroase pe termen lung vor crește capacitatea economiei românești de a face față presiunilor competitive globale, de a atrage investiții străine directe și de a crea locuri de muncă.

Consecvența mixului de politici macroeconomice cu un dozaj adecvat fiecărei componente este esențială pentru ca obiectivele strategiei să devină viabile, pentru menținerea stabilității financiare și relansarea durabilă a activității economice.

România a parcurs după 1990 un ciclu economic complet, încheiat, cu perioada de recesiune (2009), după cea de supraîncălzire (2007-2008). România a învățat o lecție deosebit de importantă. Obținerea finanțării pentru dezvoltare strategică nu va fi la fel de ușoară ca în precedentul ciclu economic.

Baza dezvoltării va fi reprezentată de reforme ample în sistemul cheltuielilor publice, de măsuri fiscale care să realizeze un echilibru între nivelul veniturilor și al cheltuielilor corelat cu obiectivele macroeconomice, de orientarea resurselor bugetare către investiții care nu sunt creatoare de fluxuri de datorie, iar lecția cea mai importantă este aceea că deficitele bugetare se acoperă cu economii și operațiuni inteligente.

Criza financiară pe plan mondial a declanșat corecții ale dezechilibrelor globale

Elaborarea Strategiei fiscal-bugetare pe orizontul de referință 2011-2013 este marcată de contextul intern și internațional, precum și de prognozele interne ale indicatorilor macroeconomici.

Evenimentele din ultimii ani, ilustrează pericolul unei economii *laissez-faire*, în care sistemul financiar operează fără o supraveghere și reglementare atentă, ceea ce conduce la cicluri boom-bust care prejudiciază nivelul de trai și economisirea cetățenilor.

În rapoartele sale, înainte de iulie 2007, FMI sublinia necesitatea corectării timpurii și ordonate a dezechilibrelor globale pentru a se evita o criză. Astfel, inițierea de reforme pentru corectarea deficitelor publice din SUA, atenuarea surplusului de economii și flexibilizarea ratelor de schimb în economiile asiatice, stimularea creșterii economice în zona euro, reducerea excesului de cerere internă în economiile emergente, printre care și România, care contribuia la deteriorarea deficitului de cont curent, necesitau o acțiune globală coordonată care să reducă dezechilibrele, dar neapărând în timp util, a determinat ca piața să declanșeze corecții și astfel a apărut criza.

Economia globală a intrat în anul 2008 în cea mai mare criză economică după marea recesiune din anul 1930, care a afectat atât țările dezvoltate, cât și țările emergente, demonstrând gradul de interdependentă a economiilor lumii.

Începând cu ultimul trimestru al anului 2008 criza s-a propagat și în România

Începând cu ultimul trimestru al anului 2008 criza s-a propagat și în România în contextul în care economia țării noastre a înregistrat o creștere nesustenabilă (7,3% în anul 2008) care a alimentat un deficit de cont curent excesiv de circa 11,6% din PIB în anul 2008. Ca și în alte țări, gestionarea boomului economic s-a dovedit a fi dificilă, politica fiscală a alimentat dezechilibrele prin cheltuirea veniturilor aferente creșterii suplimentare, ceea ce a condus la deficite fiscale mai mari.

Provocări induse de criza financiară

Criza financiară a pus în fața guvernelor o serie de provocări, dintre care cele mai importante:

-o nouă abordare a politicilor fiscal bugetare de către guverne, care trebuie să facă alegeri de cheltuieli raționale și inteligente, să analizeze costurile acțiunilor întreprinse și să reprojeteze cheltuielile pentru a obține efecte maxime, în condițiile resurselor limitate;

-un răspuns global coordonat al autorităților din țările afectate care să se concentreze pe o mai bună recunoaștere a tuturor actorilor, care să includă și țările în curs de dezvoltare;

-necesitatea recunoașterii îmbunătățirii serviciilor publice și reforma acestora, nevoia de a face mai mult cu mai puține resurse, respectiv un parteneriat între guverne, mediul de afaceri, piața muncii și societatea civilă. Astfel, măsuri privind reprioritizarea cheltuielilor în sectorul public, reducerea cheltuielilor de mică prioritate și direcționarea acestora către programe importante pentru dezvoltarea economiei naționale, raționalizarea unităților și agențiilor publice, introducerea planificării strategice la nivelul ministerelor sunt acțiuni care trebuie să facă parte din strategia unei țări. *In acest context se înscrie ambițiosul program de reformă a sectorului public, întreprins de autoritățile române, convenit cu Fondul Monetar Internațional care are drept scop reducerea cheltuielilor și realizarea reformelor în sectorul bugetar, ce va scoate România din criză și va conduce la o economie mai puternică și mai flexibilă.*

Lecții de învățat din criză

Gradul de afectare al economiilor lumii de către criză depinde de vulnerabilitățile fiecărei economii, iar modul în care Guvernele răspund depinde de resursele disponibile, de instituțiile și instrumentele folosite. Câteva lecții mai importante oferite de manifestarea crizei financiare mondiale merită să fie supuse atenției:

- Criza a arătat incapacitatea instituțiilor de reglementare și supraveghere de a se adapta la realitățile pieții. Răspunsul autorităților ar trebui să se axeze pe refacerea echilibrului dintre libertatea piețelor și reglementarea adecvată a acestora, a firmelor și produselor financiare, ce va avea drept rezultat un sistem financiar mai transparent, cu reguli de contabilitate a activelor imobiliare și cu un mecanism de asigurare a integrității piețelor financiare.

- Deși crizele financiare sunt evenimente rare, în perioadele de prosperitate economică trebuie să existe un proces periodic de actualizare a mecanismelor de gestionare în eventualitatea apariției unei crize. În acest sens, trebuie avute în vedere stabilirea unor principii clare care să prevină blocajele juridice, transferul de efecte negative de la o țară la alta, precum și principiile după care țările împart povara fiscală a unei crize transfrontaliere.

- Măsurile expansioniste ale guvernelor trebuie acompaniate de la început de strategii de retragere a stimulilor. Aceste strategii trebuie să conțină elemente clare referitoare la ritmul de retragere și momentul începerii acestei acțiuni.

- Evitarea dezechilibrelor macroeconomice și urmărirea unei pante de creștere sustenabile sprijinită de un grad substanțial de reforme structurale. În cazul României, creșterea economică din ultimii ani a fost posibilă datorită economisirii externe, deficitul de cont curent depășind limitele de sustenabilitate, (11,6% din PIB în anul 2008) măbind vulnerabilitatea economiei românești, accentuată și de criza mondială. Promovarea unei politici fiscale prociclice, excesul de cerere și menținerea unor deficite bugetare ridicate când economia este în faza de creștere economică sunt măsuri care nu au avut succes.

- Crizele economice afectează în primul rând grupurile defavorizate, ceea ce face ca intervenția statului să fie esențială pentru a proteja aceste grupuri. Astfel pentru diminuarea efectelor crizei financiare asupra grupurilor defavorizate, Guvernul României a adoptat o serie de măsuri: ajutoare de șomaj, venit minim garantat.

Criza reprezintă o oportunitate pentru a redefini economia și a reforma finanțele publice

Elaborarea Strategiei fiscal-bugetare pe orizontul de timp 2011-2013 a fost conturată la intersecția unei crize economice și a nevoii de schimbare a administrației, pentru a redefini economia, a reforma finanțele publice și sectorul public, proces care deși la început presupune măsuri austere și dureroase *pe termen lung va crea premisele unei creșteri economice sustenabile, va crește capacitatea economiei românești de a face față presiunilor competitive globale, de a atrage investiții străine directe și de a crea locuri de muncă.*

Economia internațională este în curs de redresare, riscurile pe plan mondial se mențin în general echilibrate

În lunile care au trecut, economia mondială a beneficiat de un răspuns politic coordonat la contextul deosebit de dificil, în sensul că o serie de măsuri fiscale și monetare întreprinse de Guverne au contribuit la stabilizarea economiei globale, dar drumul către o ocupare a forței de muncă cât mai deplină și către un nivel de trai mai ridicat rămâne încă lung și incert. Economia internațională a continuat să se redreseze în ultimile luni, fiind parțial susținută de măsurile de stimulare fiscală și monetară și de o perioadă prelungită de refacere a stocurilor.

Creșterea economică

Totuși riscurile la adresa activității pe plan mondial se mențin în general echilibrate. În ceea ce privește factorii cu impact pozitiv, redresarea schimburilor comerciale ar putea depăși

mondială este influențată de anumiți factori care pot avea un impact pozitiv sau negativ	proiecțiile. Referitor la factorii cu impact negativ, se mențin preocupările cu privire la manifestarea unor tensiuni pe unele segmente ale piețelor financiare și la efectele asociate acestora asupra încrederii. Totodată, efecte negative ar putea avea și noile scumpiri ale petrolului și ale materiilor prime, presiunile protecționiste, precum și posibilitatea unei corecții abrupte a dezechilibrelor pe plan internațional.
Anticiparea unui ritm moderat de creștere a economiei în zona Euro într-un context grevat de incertitudini	Procesul de redresare economică în zona euro a continuat în semestrul I 2010 existând posibilitatea unor ritmuri trimestriale de creștere relativ neuniforme. Privind în perspectivă se anticipează o creștere economică moderată, într-un context grevat de tensiuni persistente pe unele segmente ale pieței financiare și de incertitudini neobișnuit de ridicate. Relansarea economică va fi temperată de procesul de ajustare a bilanțurilor în diferite sectoare și de perspectivele privind condițiile pe piața forței de muncă.
Evoluții fiscale în zona Euro	Pentru zona Euro, este esențial ca toate țările să își respecte angajamentele de a corecta deficitele și datoria publică ridicate și de a reduce vulnerabilitatea fiscală. În acest sens, fiecare țară va trebui să precizeze și să întreprindă măsuri concrete pentru îndeplinirea obiectivelor bugetare și să asigure încrederea în sustenabilitatea finanțelor publice. Voința politică în sensul consolidării cadrului fiscal al Uniunii Europene este un semnal puternic în sprijinul sustenabilității fiscale în zona euro. Pentru buna funcționare a zonei Euro și pentru consolidarea perspectivelor unei creșteri economice sustenabile mai robuste, promovarea unor măsuri structurale cuprinzătoare este esențială, acestea susținând și procesul de consolidare fiscală. Măsurile adoptate ar trebui să asigure un proces de negociere salarială, care să permită ajustarea flexibilă a salariilor în funcție de nivelul șomajului și de pierderile de competitivitate. Reformele vizând consolidarea creșterii productivității vor sprijini în continuare procesul de ajustare a acestor economii.
Evoluții legate de criza fiscală din Grecia	Acestui context i s-au alăturat riscurile la adresa refacerii încrederii și a normalizării piețelor financiare, generate de amplificarea temerilor investitorilor legate de criza fiscală din Grecia și de potențialul efect de contagiune exercitat de aceasta asupra altor economii europene.
Asistența financiară acordată Greciei în condiții politice stricte	În contextul creșterii puternice a randamentelor titlurilor suverane, la finele lunii aprilie 2010, administrația publică din Grecia a solicitat asistență financiară din partea guvernelor din zona euro și a FMI. Sprijinul financiar a fost acordat în vederea limitării riscurilor la adresa stabilității financiare pe ansamblul zonei euro. Ajutorul financiar este acordat în condiții politice stricte, urmând a fi rambursat în tranșe în funcție de progresul înregistrat în implementarea programului ambițios de ajustare economică și financiară prezentat de autoritățile din Grecia. Acest program are ca obiectiv consolidarea fiscală structurală cumulată de aproximativ 11% din PIB până în anul 2013. Autoritățile din Grecia și-au exprimat asumarea unui angajament ferm față de implementarea integrală a acestor măsuri, care este vital pentru restabilirea încrederii pieței.
Măsurile anticriză luate de autoritățile române nu au fost	În cazul României, măsurile anticriză întreprinse cu promptitudine în anul 2009 de către Guvern, sprijinit de FMI, UE și Banca Mondială au contribuit la normalizarea condițiilor financiare. Printre aceste măsuri menite să stabilizeze economia și să reia procesul de creștere economică pot fi enumerate: programul „Prima casă”, programul „Primul siloz”,

suficiente, fiind influențate de evoluția mediului extern

programul „Bani pentru angajați mai mulți, mai competenți, mai sănătoși”.

În pofida acestor măsuri, condițiile s-au dovedit mai dificile decât s-a anticipat. Activitatea economică a continuat să fie marcată de recesiune în ultimele luni, datorită creșterii interne reduse, cât și revenirii lente a principalilor parteneri comerciali ai României, ceea ce va determina ca redresarea economică a țării noastre să fie vizibilă mai târziu în cursul anului, estimându-se o creștere economică negativă în anul 2010.

Probleme de soluționat

Ieșirea din recesiune se dovedește înceată, pentru că spațiul fiscal pentru impulsivarea economiei este mic.

Corecția modelului de creștere dinspre un model bazat pe consum spre un model bazat pe investiții, exporturi și atragerea de fonduri europene este un proces care necesită timp.

Corecția bugetară presupune măsuri dureroase, măsuri fiscale austere care trebuie totuși aplicate pentru că asigură echilibrul financiar intern și finanțarea deficitului prin menținerea acordurilor internaționale, proiecte legislative dificile, precum și tratarea cauzelor profunde ale deficitului structural. Corecția deficitului bugetar este mai dificilă în recesiune. O politică bugetară rațională, prudentă poate aduce rigoare în cheltuirea banului public, eficiență și productivitate.

Corecția bugetară determină un program de ajustare a cheltuielilor bugetare, deoarece România nu dispune de spațiu de manevră pentru relaxare fiscală, acesta fiind epuizat de politicile prociclice din anii anteriori.

Corecția bugetară precum și măsurile fiscale recente întreprinse prin modificarea Codului fiscal sunt necesare și inevitabile deoarece finanțarea unui deficit fiscal mai mare conduce la creșterea rapidă a datoriei publice, a ratelor dobânzii și a cheltuielilor financiare ale bugetului. Necesitatea ajustării în volum și structură a cheltuielilor guvernamentale va pune indirect presiune pe termen scurt asupra sistemului financiar. Consolidarea fiscală are însă un caracter imperativ în condițiile intoleranței piețelor financiare internaționale față de niveluri semnificative ale deficitelor bugetare și de creșteri rapide ale stocului de datorie publică.

Credibilitatea programului economic este esențială pentru redresarea durabilă a economiei românești

Într-un asemenea context, autoritățile române au considerat că prezervarea credibilității programului economic avut în vedere pe orizontul de referință, prin respectarea condiționalităților acordului convenit cu FMI-UE-IFI, la care s-au adăugat măsuri suplimentare este esențială pentru consolidarea sustenabilă a dezinflației simultan cu refacerea încrederii și cu redresarea durabilă a economiei românești. Revizuirea termenilor acordului de finanțare a impus reconfigurarea coordonatelor politicii fiscale.

Politica fiscală a fost considerată componenta din cadrul mixului intern de politici macroeconomice marcată de cel mai mare nivel de incertitudine, în condițiile întârzierii redresării veniturilor bugetare și ale trenării efectuării ajustărilor necesare asupra cheltuielilor curente ale sectorului public. Astfel, în scopul creșterii veniturilor bugetare al căror nivel a fost profund afectat de criza economică și financiară și pentru realizarea unui echilibru între nivelul veniturilor și cel al cheltuielilor, corelat cu obiectivele macroeconomice au fost întreprinse măsuri de lărgire a bazei de impozitare.

Strategia de consolidare întreprinsă de Guvern, agreată de reprezentanții FMI

În aceste condiții, Guvernul a pus la punct o strategie de consolidare care să se concentreze asupra unui amplu proces de reformă pe partea ajustării cheltuielilor în sectorul public, cât și măsuri fiscale care vor permite reducerea deficitului bugetar, eliminarea presiunilor anticipate provenind din îmbătrânirea populației și va contribui la asigurarea unei creșteri sănătoase pe termen lung. Eficiența programului de ajustare fiscală va depinde de reglementările bugetare naționale, procedurile bugetare transparente, respectarea regulilor

fiscale, precum și de statisticile complete și credibile privind finanțele publice.

Creșterea economică sustenabilă și echilibrată va permite creșterea standardului de viață a cetățenilor.

Lecțiile și oportunitățile oferite de criza globală nu trebuie ignorate. Este necesară, în parteneriat, o cale de creștere nouă, mai sustenabilă, și mai echitabilă care să mobilizeze energia pozitivă pentru a crea o țară mai bună, dedicată demnității umane, asigurarea și îmbunătățirea calității vieții tuturor cetățenilor ei, asigurarea protecției sociale a celor cu venituri reduse, valori care își găsesc expresia în Constituția României. Lecțiile oferite de contextul internațional dificil ilustrează faptul că deficitele de cont curent mari sunt periculoase, că baza dezvoltării o reprezintă economisirea internă, precum și necesitatea de a găsi căi de a orienta resurse spre producția de bunuri care pot fi exportate și care pot acoperi cererea internă. Chiar inițiativa Comisiei Europene „Europa 2020 - o strategie pentru creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă” are în vedere evoluția către o paradigmă mai dinamică și mai sustenabilă asigurând nivele înalte de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune socială.

În acest context elaborarea Strategiei fiscal-bugetare stabilește cu responsabilitate politici, priorități, obiective pe termen mediu, măsuri care să reformeze întregul sistem al finanțelor publice pe valori ale eficienței și ale unui management solid și transparent care să corespundă așteptărilor legitime ale cetățenilor.

1. Obiectivele politicii fiscale și bugetare

Măsurile de austeritate centrate pe ajustarea sustenabilă a cheltuielilor publice

Programul economic pe orizontul de referință 2011-2013 este un program care prevede măsuri austere, dar necesare, fiind centrat pe ajustarea sustenabilă a cheltuielilor publice, dar și pe măsuri fiscale care au în vedere lărgirea bazei de impozitare și care să prevină îndatorarea țării la nivelul la care accesul la sursele de finanțare ar fi foarte dificil. Fără acest program ambițios de reformă se estima că deficitul fiscal ar fi ajuns la 9% din PIB la sfârșitul anului 2010, cu circa 3 puncte procentuale din PIB mai mare decât cel programat.

Obiectivele economice și fiscale ale Guvernului pe termen mediu

- asigurarea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și lung. Situația ar deveni foarte dificilă, pe fondul deteriorării bugetelor publice din țări mari din Europa, din SUA. Aceste țări prin împrumuturile masive pe care le vor avea în anii ce vin, vor exercita un intens efect de evicțiune pe piețele de credit internaționale;

- repartizarea echitabilă între generații a sarcinii fiscale și a cheltuielilor;

- susținerea politicii monetare, în particular funcționarea sustenabilă a stabilizatorilor automați pentru limitarea volatilității activității economice.

Menținerea mixului de politici monetare, fiscal-bugetare, de venituri și a reformelor structurale pe coordonatele convenite cu UE și FMI au drept scop atenuarea rigidităților structurale ale economiei românești, ameliorarea anticipațiilor inflaționiste, menținerea stabilității financiare și relansarea durabilă a activității economice.

Obiectivele mixului de politici economice:

- **Politica fiscală** va fi orientată pe reinstituirea unor finanțe publice sănătoase, ținându-se cont de limitele unei consolidări în actualul context economic dificil. Caracterul impredictibil al politicii fiscale reprezintă un factor permanent generator de riscuri și are o relevanță sporită pentru perioada de referință. Creșterea transparenței și predictibilității în domeniul fiscal ar contribui la consolidarea încrederii atât în cadrul mediului de afaceri, cât și în rândul consumatorilor, în sensul facilitării deciziilor legate de elaborarea planurilor de afaceri și a deciziilor de consum.

În același timp, sectorul privat ar putea beneficia de pe urma eventualei reduceri a costurilor de finanțare, pe măsură ce băncile comerciale își vor ajusta standardele de creditare odată cu scăderea riscului general asociat mediului economic. Astfel, în situația prelungirii aplicării pe perioade mai îndelungate de timp a măsurilor de restabilire a echilibrului bugetar ce afectează cu precădere veniturile angajaților din sectorul bugetar și nivelul ocupării forței de muncă din acest sector, o revigorare mai rapidă a dinamicii economice datorate sectorului privat ar putea asigura menținerea unui echilibru al pieței forței de muncă inclusiv prin reintegrarea în activități productive a unei părți a

persoanelor afectate de procesul de disponibilizare.

- **Politica bugetară** va avea în vedere procesul de reformă a cheltuielilor publice simultan cu atragerea masivă de fonduri europene, care pot suplimenta bugetul național, ceea ce ar putea să ajute economia să își mărească potențialul de creștere.

- **Politicile monetare și financiare** se vor concentra pe menținerea stabilității economice.

- **Reformele structurale** au ca obiectiv crearea unei poziții fiscale sustenabile și a unei creșteri economice sănătoase.

În funcție de derularea acestor politici, Guvernul va fi pregătit să implementeze măsuri suplimentare, dacă este necesar pentru a-și menține angajamentul privind stabilitatea economică.

Obiectivele politicii fiscal-bugetare pe orizontul 2011-2013

Pozitia bugetara consolidata

- % din PIB -

	2008 realizari	2009 realizari	2010 estimari	2011 estimari	2012 estimari	2013 estimari
Venituri bugetare totale	32,2	32,0	32,3	32,5	32,8	32,3
Cheltuieli bugetare totale	37,0	39,4	39,1	36,9	35,8	34,8
Sold	-4,8	-7,4	-6,8	-4,4	-3,0	-2,5

-**Consolidarea fiscală**, prin limitarea deficitului fiscal și o reducere credibilă pe termen mediu. Pentru anul 2010 este prevăzută o țintă de deficit de 6,8% din PIB, iar pentru anul 2013 se prevede un deficit de 2,5% din PIB. Ajustarea țintei de deficit de la 5,9% cât era prevăzut inițial pentru anul 2010 a fost determinată de:

- ✓ revizuirea în jos a produsului intern brut;
- ✓ colectarea veniturilor bugetare a fost mai redusă decât se aștepta datorită redresării economice sub așteptări;
- ✓ creșterea evaziunii fiscale;
- ✓ presiunile care se mențin pe partea de cheltuieli curente în special pentru transferuri sociale, pensii și bunuri și servicii, care au determinat depășirea țintei de arierate ale bugetului general consolidat și au generat o disponibilitate redusă a cheltuielilor pentru investiții.

Eforturile guvernamentale au în vedere atingerea unui buget echilibrat pe durata ciclului economic.

- ✓ După anul 2010 vor fi necesare și alte măsuri pentru contracararea unui deficit de bază în continuă deteriorare determinat de îmbătrânirea populației și de cheltuieli recurente mari.
- ✓ Se apreciază că implementarea completă a reformelor instituționale prevăzute în Legea responsabilității fiscal-bugetare va contribui la consolidarea disciplinei fiscale. Noua lege prevede

ținte obligatorii pe doi ani pentru deficitul total al bugetului general consolidat și cheltuielile de personal, ținte ce reprezintă valori de referință a Strategiei fiscal-bugetare pe termen mediu. Astfel, țintele de deficit de 4,4% și 3,0% din PIB pentru anul 2011 și respectiv 2012 trebuie să fie respectate de bugetul public.

Guvernul a modificat cadrul legal privind finanțele publice locale astfel încât începând cu anul 2011 unitățile administrativ teritoriale nu mai pot acumula plăți restante. Totodată, prin aceasta strategie fiscal-bugetară ordonatorii principali de credite își cunosc resursele bugetare pe termen mediu și își pot planifica și prioritiza activitatea proprie astfel încât să evite acumularea de datorii. Ca urmare, începând cu anul 2011 discrepanța dintre deficitul calculat conform metodologiei naționale și deficitul calculat potrivit normelor europene se va diminua, deficitul ESA în 2011 și 2012 se estimează a fi de 4,5% din PIB, respectiv 3% din PIB.

În situația în care consolidarea fiscală apare ca fiind o încercare credibilă de a reduce necesarul de finanțare în sectorul public există posibilitatea inducerii unui efect de avuție pozitiv, care conduce la o sporire a consumului privat. Reducerea necesarului de finanțare în sectorul public diminuează prima de risc asociată cu instrumentele de îndatorare emise, ceea ce reduce ratele reale ale dobânzii și permite o creștere a investițiilor private. Dacă procesul de consolidare fiscală generează efecte negative pe termen scurt asupra creșterii PIB real, amânarea excesivă a consolidării fiscale va genera în ultimă instanță costuri chiar mai ridicate cu ajustarea, în condițiile în care datoria publică acumulată în timp va necesita ulterior o corecție fiscală chiar mai pronunțată.

Avantajele consolidării fiscale sunt incontestabile.

-anunțarea din timp și implementarea unor planuri de consolidare credibile și ambițioase cu accent pe partea cheltuielilor bugetare, combinate cu reforme structurale, vor întări încrederea în sustenabilitatea finanțelor publice, vor reduce primele de risc privind ratele dobânzii, sprijinind astfel stabilitatea economică și financiară.

Având în vedere creșterea ponderii datoriei publice în PIB, este imperios necesară accelerarea corecției dezechilibrelor fiscale în multe țări din zona euro în vederea restabilirii solidității finanțelor publice care constituie un sprijin necesar pentru politica monetară în ceea ce privește rolul acesteia în menținerea stabilității prețurilor.

Astfel o cerință minimă pentru anii următori constă în respectarea recomandărilor formulate în cadrul procedurii de deficit excesiv. Corectarea deficitelor excesive și acumularea unor excedente structurale pentru reducerea ponderii datoriei publice în zona euro sunt cu atât mai necesare cu cât pasivele financiare de stat sunt net superioare activelor financiare de stat, iar aceste active financiare nu constituie un fond de rezervă suficient pentru pasive.

- **Crearea unui cadru fiscal și bugetar pe termen mediu obligatoriu.** Principalii indicatori bugetari din cadrul fiscal-bugetar sunt prezentați la pct 3.4 din strategie. Stabilitatea, sustenabilitatea, finanțarea sectoarelor fundamentale, respectiv *educația, sănătatea, transporturile și infrastructura, mediul, industria, comerțul și mediul de afaceri, agricultura și dezvoltarea rurală, familia și protecția socială, apărarea națională, dezvoltarea regională*, protejarea intereselor populației, asigurarea protecției sociale și adresarea riscurilor economice, reprezintă pilonii principali care au stat la construcția cadrului bugetar pe termen mediu.

- Reforma administrației fiscale esențială pentru a combate problema scăderii veniturilor colectate pe parcursul recesiunii.

- ✓ În prima etapă, eforturile se vor concentra pe fraudă și nerespectarea legii în materie de TVA, printr-o mai bună gestionare a arieratelor fiscale în creștere și prin sporirea controlului marilor contribuabili; cadrul de reglementare necesar pentru a susține aceste eforturi a fost aprobat de Guvern în luna aprilie 2010.

- ✓ În a doua etapă, măsurile se vor concentra pe contribuabilii – persoane fizice cu venituri mari și se vor dezvolta metodologii de control indirect care să completeze tehnicile existente de control în vederea identificării veniturilor nedeclarate. Amendarea Codului Fiscal și a Codului de Procedură Fiscală în sensul:

(i) stabilirii dreptului Agenției Naționale de Administrare Fiscală de a avea acces la evidențele bancare și la evidențele părților terțe, după notificarea corespunzătoare și ulterior parcurgerii procesului cuvenit, pentru a permite astfel stabilirea corespunzătoare a venitului;

(ii) revizuirii definiției activității dependente, pentru a da posibilitatea impunerii veniturilor provenite din orice sursă ne-exceptată prin lege;

(iii) întăririi obligației de declarare a venitului, precum și

(iv) întăririi dreptului de control în vederea identificării venitului nedeclarat (criteriu de performanță structural pentru finele lunii noiembrie 2010).

- **Restructurarea sistemului de cheltuieli publice, raționalizarea acestora**, așezarea lor pe principii economiei și eficienței, stabilirea de politici publice coerente și predictibile fundamentate pe priorități strategice sectoriale. Prioritățile în domeniul cheltuielilor publice vor viza, în primul rând:

- ✓ **domeniul investițiilor**, care va compensa parțial dinamica mai redusă a activității din sectorul privat permițând asigurarea nivelului programat de venituri publice, considerat principalul motor de creștere economică și crearea de noi locuri de muncă. Domenii prioritare care vor beneficia de fonduri europene și fonduri naționale:

(i) program de investiții în economia rurală care vizează IMM din mediul rural;

(ii) infrastructură de mediu;

(iii) program de reabilitare a drumurilor județene;

(iv) continuarea programelor „Prima casă”, „Rabla”, „Primul siloz”;

- ✓ **Proiectele finanțate din fonduri rambursabile** – având în vedere necesitatea respectării angajamentelor asumate față de finanțatorii externi, precum și avantajul economic și financiar al acestora.

- ✓ **cofinanțarea proiectelor finanțate din fonduri europene**, proces prin care se eliberează resurse bugetare pentru utilități neacoperite de veniturile publice. *Fondurile europene ce vor fi accesate în perioada 2011-2013 vor contribui la suplimentarea economisirii interne într-o perioadă de mare nevoie pentru bugetul public. Accesate în condiții optime ele ar exercita o funcție contraciclică, cu efect pozitiv în execuția bugetară, contribuind la atenuarea presiunilor izvorâte din nevoia de a nu permite deficitelor bugetare să rămână la un nivel nesustenabil pe termen mediu și lung. Au fost luate deja măsuri care ar trebui să asigure o creștere a absorbției în acest an, prin îmbunătățirea legislației privind licitațiile și prin facilitarea accesului la proiecte, asigurând cofinanțarea prin facilități speciale de garantare. În continuare, eforturile se vor concentra pe:*

- dezvoltarea capacității administrative a unităților ce gestionează fonduri, cu precădere în sectorul transporturi;
- modernizarea și consolidarea cadrului legislativ și de reglementare în domeniul investițiilor publice; prioritizarea investițiilor pentru a asigura fonduri suficiente

pentru proiectele esențiale.

- consolidarea procesului de evaluare a proiectelor, solicitând sectorului privat să analizeze bancabilitatea proiectelor;
- încurajarea participării sectorului privat în proiecte prin externalizare sau prin aranjamente de tip parteneriat public-privat;
- asigurarea ocupării integrale cu personal a unităților de management al proiectelor și remunerarea adecvată a personalului de specialitate, finanțat din fonduri de asistență tehnică.

- Îmbunătățirea sustenabilității sistemului de protecție socială, reformarea programelor de asistență socială în vederea eficientizării acestora și a unei mai bune direcționări către cei săraci, știut fiind că în perioadele dificile cererea de protecție socială este mare (ajutoare de șomaj, venit minim garantat, pensie minima, servicii de asistență socială).

- Perfecționarea cadrului instituțional de implementare a politicii bugetare.

Astfel, *Legea responsabilității fiscal-bugetare*, nr. 69/2010 aduce modificări substanțiale acestui cadru instituțional.

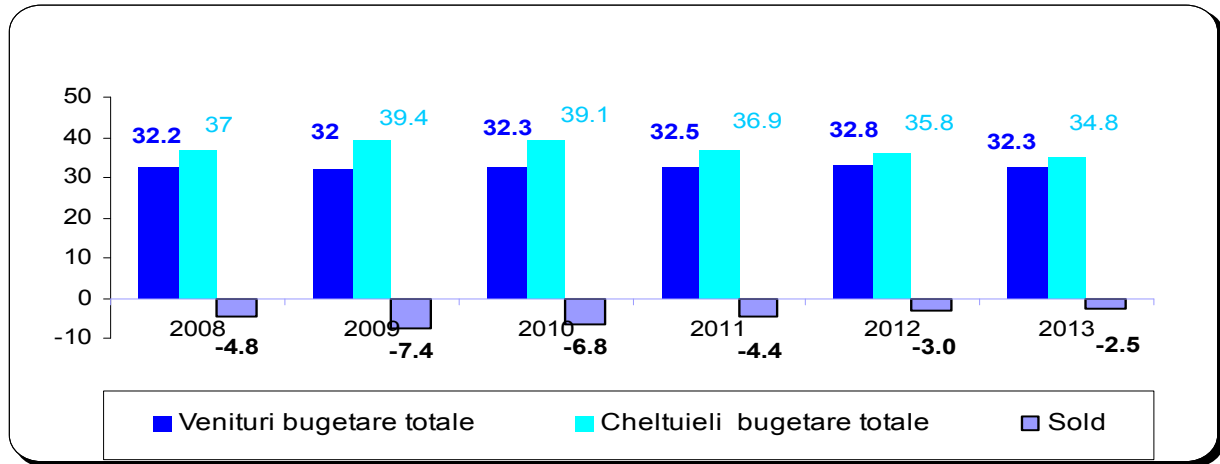
- ✓ stabilește proceduri îmbunătățite de elaborare a bugetelor multianuale;
- ✓ stabilește limite privind rectificările bugetare efectuate în cursul anului;
- ✓ prevede reguli fiscale privind cheltuielile totale, cheltuielile de personal și deficitul bugetar;
- ✓ crează un Consiliu Fiscal compus din 5 membri numiți de Parlament la propunerea Băncii Naționale a României, Academiei Române, Academiei de Studii Economice, Institutului Bancar Român și Asociației Române a Băncilor, care să asigure sprijinul pentru asigurarea calității prognozelor macroeconomice și bugetare și a faptului că politicile bugetare sunt în conformitate cu principiile responsabilității fiscale;
- ✓ crează cadrul de emisiune și gestionare a garanțiilor și a altor obligații colaterale.

Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006 a fost amendată. Principalele prevederi:

- ✓ Investițiile noi ale unităților administrativ-teritoriale finanțate din alte fonduri decât cele structurale să nu poată fi aprobate decât dacă au finanțarea asigurată prin credite bugetare pe anul respectiv și alocări orientative pe următorii doi ani financiari, prevăzute și aprobate în secțiunea "investiții". Investițiile nu pot fi aprobate pe o perioadă mai mare de 3 ani. Dacă există investiții de mari dimensiuni, să fie împărțite în subcomponente realizabile în maximum trei ani.
- ✓ Acordarea de sume de echilibrare de la Fondul de rezervă să fie condiționată de lipsa arieratelor sau neacumularea de noi arierate în ultimul an financiar.
- ✓ Să nu se autorizeze noi împrumuturi pentru autoritățile locale care înregistrează arierate sau acumulare de noi arierate în ultimul an financiar.
- ✓ Autorizarea noilor împrumuturi să fie condiționată de existența unui excedent "curent" al bugetului local.
- ✓ Planificarea multianuală a alocațiilor naționale dedicate transferurilor (inclusiv sume defalcate) pentru investiții locale, ca parte a Cadrului de Cheltuieli pe Termen Mediu.

Principalii indicatori bugetari in perioada 2008-2013 -procente din PIB-

În perioada 2008-2010 veniturile bugetare au înregistrat ponderi în PIB care s-au situat în jurul a 32% în timp ce cheltuielile au înregistrat ponderi în PIB din ce în ce mai mari, situate între 37-39,0%.

Dacă în perioada 2004-2007 România a respectat cu strictețe criteriul deficitului bugetar menținându-l sub plafonul de 3% din PIB, începând cu anul 2008 ponderea deficitului bugetar în PIB a cunoscut un derapaj semnificativ, depășind cu mult pragul admis de 3% din PIB.

Nivelul deficitului bugetar este puternic influențat de poziția economiei în raport cu ciclul economic.

Determinarea deficitului structural implică ajustarea ciclică a veniturilor bugetare, eliminându-se componenta generată de excesul/deficitul de cerere.

Rezultatul ajustării oferă o măsură a sustenabilității/ nesustenabilității nivelului total al cheltuielilor publice.

În anii 2007 și 2008 economia României a crescut cu 6,3% și respectiv, 7,3%, niveluri superioare ritmului de creștere de echilibru (situat în jur de 4%) → lărgirea excesului de cerere → creștere nesustenabilă a veniturilor.

Eliminarea componentei ciclice a veniturilor relevă adevărata magnitudine a dezechilibrului fiscal → deficite structurale situate cu mult deasupra celor efective.

Începând din 2004 și până în 2008, cu excepția anului 2005, deficitul structural a fost mai mare decât cel efectiv, respectiv atunci când economia a funcționat peste potențial, mai ales în perioada 2006-2008, epuizându-se astfel spațiul fiscal.

În această situație, corecția deficitului structural capătă o importanță deosebită, mai ales având în vedere dificultatea acestei corecții într-o perioadă de recesiune economică.

Corecția va avea în vedere un mix transparent de măsuri de ajustare a cheltuielilor bugetare combinate cu măsuri ce vizează conduita unor impozite și taxe.

2.Cadrul macroeconomic

2.1 Evoluții și tendințe privind mediul economic internațional

Ca urmare a măsurilor de stimulare monetare și fiscale fără precedent luate de către guverne, în partea a doua a anului 2009 au existat semne de stabilizare și revenire a activității economice pe plan european și global care au creat premisele ieșirii din criza financiară și economică instalată în anul 2008. Activitatea bursieră și-a revenit, accesul la finanțarea prin obligațiuni s-a îmbunătățit, iar indicii de încredere ai consumatorilor s-au ameliorat.

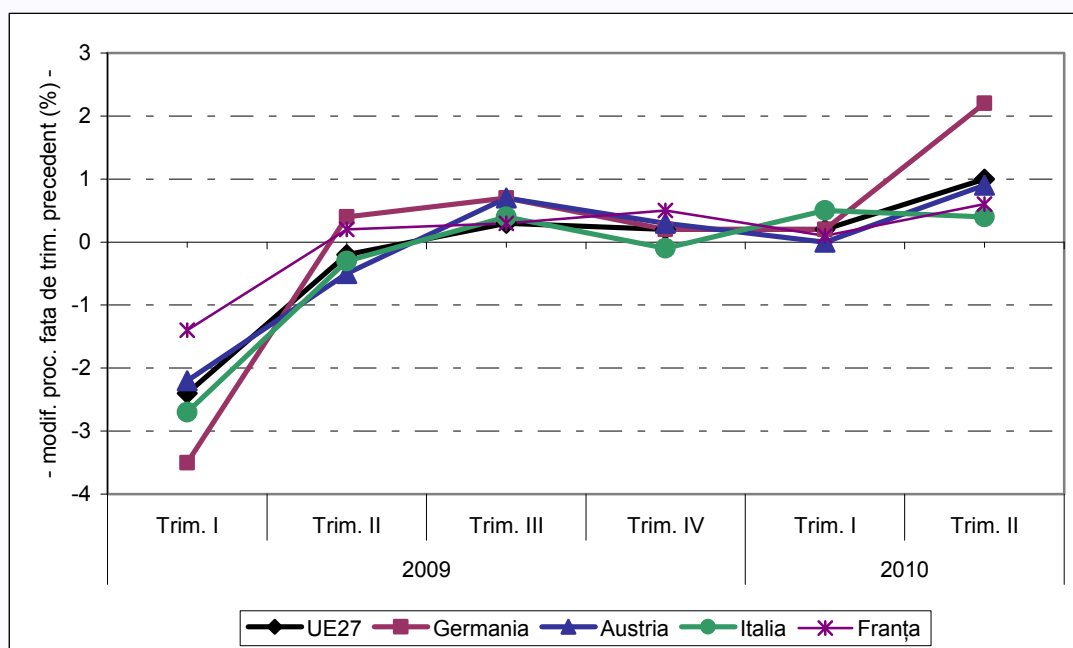
Astfel, în trimestrul IV 2009 activitatea economică pe ansamblul UE 27 a înregistrat o creștere a PIB-ului față de trimestrul III cu 0,2%, ca urmare a estompării unor factori temporari prin măsurile de criză excepționale impuse în întreaga lume pentru a susține cererea. Evoluția pozitivă a continuat și în trimestrul I 2010, dar cu aceeași amplitudine, respectiv 0,2%.

Principalele țări partenere comerciale ale României au intrat, de asemenea, pe o pantă de creștere economică trimestrială față de trimestrul precedent. Astfel până și Italia care în trimestrul IV 2009 a avut iarăși o scădere economică cu 0,1% a realizat în trimestrul I 2010 o creștere de 0,4% creștere care s-a menținut și în trimestrul II 2010.

În trimestrul II 2010 comparativ cu trimestrul I, creșterea economică a fost de 1,0%. Ca și în primul trimestru o mare parte din principalii noștri parteneri comerciali au înregistrat creșteri economice.

Astfel PIB-ul Germaniei, după ce în primul trimestru al anului 2010 s-a majorat cu 0,5% față de trimestrul IV 2009 în trimestrul II comparativ cu trimestrul I al anului curent, a înregistrat o creștere de 2,2%. Austria, după o stagnare în trimestrul I, a înregistrat o creștere economică de 0,9% în trimestrul II 2010. Creșterea economică a Franței a fost de 0,6%, față de trimestrul anterior.

Evoluția trimestrială a produsului intern brut*)

*) Date ajustate sezonier, Sursa: Eurostat

Redresarea mondială în partea a doua a anului 2009 și, în special, ascensiunea în Asia ar trebui să ajute la creșterea economică în 2010 din Zona Euro. În ceea ce privește condițiile de pe piețele financiare acestea s-au îmbunătățit în 2009, dar rămân în continuare incerte. Piața forței de muncă a fost puternic afectată de criză, deși ceva mai puțin decât se anticipase inițial. Reducerea locurilor de muncă a fost limitată prin utilizarea măsurilor pe termen scurt și prin acapararea forței de muncă în unele state membre, dar și ca urmare a reformelor aplicate. Totuși, în luna iunie 2010, la nivelul UE rata șomajului a fost de 9,6%, datorită faptului că, în țările precum Spania și Slovacia s-a înregistrat o rată a șomajului de 20% și respectiv 15%.

Conform prognozei de primăvară a Comisiei Europene, PIB-ul mondial este așteptat să crească până la 4,0% în 2010, cu majorări în special în economiile avansate, respectiv cu 2,8% în SUA și cu 2,1% în Japonia. Pe ansamblul Uniunii Europene se estimează o creștere a PIB-ului cu 1,0% și cu 0,9% în Zona Euro. În cazul celor patru mari economii ale UE, PIB-ul real este așteptat să majoreze cu aproximativ 1,2% în Germania, 0,8% în Italia, 1,2% în Regatul Unit al Marii Britanii și cu 1,3% în Franța. În China, creșterea economică este estimată până la 10,3% în anul 2010. Activitatea va cunoaște un proces de stabilizare în linii mari, în toate marile economii, cu excepția Greciei și Spaniei pentru care se anticipează o contracție de cca. 3% și respectiv 0,4%.

În acest context pentru anul 2011, la nivel global, creșterea economică este de așteptat să-și revină la aproape 4,0% pe fondul politicilor de stimulare și al reluării fluxurilor comerciale.

Proiecția prețului țițeiului Brent a fost revizuită de la 51,7 euro /baril pentru anul 2010 și 54,4 euro/baril în 2011, în prognoza din toamna lui 2009, la un nivel de 62,1 euro/baril și respectiv 66,1 euro/baril, în prognoza Comisiei Europene de primăvară.

Privind evoluția economiei la nivel mondial, trebuie luate în considerare și unele riscuri ce ar putea apărea în următorul interval de timp. În acest context, în raportul său pe anul 2010, Moody's afirmă că nu se așteaptă ca economia globală să aibă o creștere sau o scădere semnificativă în 2010, ci mai degrabă o revenire pe un trend de creștere, cu menținerea șomajului și a deficitelor bugetare. Astfel, raportul Moody's identifică cel puțin trei riscuri care ar putea duce la decelerarea economiei mondiale. Primul este cel legat de politicile de stimulare implementate de guverne și băncile centrale într-o manieră dezordonată și care ar putea conduce la o creștere abruptă a ratei dobânzii pe termen lung și/sau la un dezechilibru valutar, care și așa este destul de fragil. Al doilea factor de risc constă în faptul că instituțiile financiare ar putea fi în imposibilitatea de a reconstrui rezervele de capital și de lichidități pentru a putea face față amenințărilor economice și financiare. Al treilea, și probabil cel mai negativ, este cel al unui declin neașteptat în ceea ce privește dinamica de creștere a Chinei. Totuși, așteptările privind China par să includă o puternică și constantă performanță a economiei chineze, aceasta părând a fi imună la tensiunile ciclice.

2.2 Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești

Evoluția economiei reale în anul 2009 a fost puternic afectată de criza economică și financiară. După ce în trimestrul IV 2008 creșterea PIB a fost de doar 3,1% față de trimestrul IV 2007, în trimestrul I 2009 produsul intern brut – în termeni reali, seria brută – s-a redus cu 6,2% față de trimestrul I 2008, tendința accentuându-se în trimestrul II și III când economia s-a contractat cu 8,7% și respectiv 7,1%. Semnele de revigorare manifestate în industrie și exporturi s-au reflectat în atenuarea contracției în trimestrul IV față de trimestrul IV 2008, contracție care a fost de 6,5%.

În condiții de comparabilitate a sezonității, în primele două trimestre din anul 2009, produsul intern brut a continuat să se diminueze față de trimestrul precedent, respectiv cu 4,1% în trimestrul I și cu 1,5% în trimestrul II. În trimestrul III, nivelul produsului intern brut a fost comparabil cu cel din trimestrul II, respectiv cu doar 0,1% mai mare. Totuși, în trimestrul IV produsul intern brut a revenit pe panta de scădere, fiind cu 1,5% sub cel din trimestrul III 2009.

Cumulat pe întregul an 2009, impactul negativ al crizei s-a reflectat în reducerea produsului intern brut cu 7,1% față de 2008. Reducerea a fost determinată de diminuarea cererii interne cu 12,8% și a celei externe cu 5,5%. În cadrul cererii interne, consumul final a scăzut cu 8,2%, ca urmare a diminuării semnificative a cumpărărilor de mărfuri (-17,6%) care au avut o pondere importantă (circa 33% din PIB), dar și a serviciilor (-8,1%). Aceste evoluții s-au înregistrat pe fondul deteriorării dinamicii creditării și reducerii veniturilor ca urmare a evoluțiilor negative pe piața

forței de muncă. Formarea brută de capital fix s-a redus cu 25,3% în condițiile reducerii influxului de investiții străine directe și incertitudinilor legate de cererea de bunuri de capital.

Singura componentă majoră care a înregistrat o contribuție pozitivă la creșterea reală a PIB a fost exportul net, respectiv de 7,3 procente, ca urmare a diminuării exporturilor de bunuri și servicii cu 5,5%, în timp ce importurile s-au redus cu 20,6%.

Valoarea adăugată brută s-a diminuat în 2009 în toate sectoarele, respectiv cu 13,6% în construcții, cu 6,8% în servicii, cu 4,3% în industrie și cu 0,4% în agricultură.

În semestrul I 2010, creșterea economică s-a menținut negativă, produsul intern brut fiind, în termeni reali, cu 1,5% mai mic față de semestrul I 2009 (serie brută). Această evoluție reflectă cererea internă slabă din această perioadă, precum și condițiile meteorologice nefavorabile de la începutul anului, în special pentru sectorul construcțiilor.

Cererea internă a fost în scădere față de semestrul I 2009, pe fondul reducerii consumului final cu 2,3% și a formării brute de capital fix cu 18,2%. Consumul gospodăriilor populației s-a redus cu 2,3%, în special ca urmare a reducerii cheltuielii pentru consumul final al gospodăriilor populației cu 2,5%. Semnificativ este faptul că, cheltuielile cu consumul final guvernamental, care include consumul individual și colectiv, s-au redus cu 1,9%, ca urmare a reducerii cheltuielilor salariale, în condițiile scăderii salariilor și a numărului de salariați din sectorul administrației.

Volumul exporturilor de bunuri și servicii a depășit cu doar 0,4 puncte procentuale pe cel al importurilor, contribuția exportului net la creșterea reală a produsului intern brut fiind de -1,2%.

Pe la latura ofertei, este de remarcă creșterea valorii adăugate brute din industrie cu 5,1% (contribuind cu 1,3% la creșterea reală a PIB), dar și a celei din agricultură cu numai 0,3%. În celelalte sectoare economice volumul de activitate s-a redus, ceea ce a condus la diminuarea produsului intern brut. Scăderea cea mai accentuată s-a înregistrat în construcții, valoarea adăugată brută reducându-se cu 12,0%, în timp ce în sectorul terțiar valoarea adăugată brută s-a diminuat cu 2,2%.

În condițiile măsurilor de ajustare bugetară, inclusiv de creștere a TVA cu 5 puncte procentuale, și a efectelor asupra producției agricole ale condițiilor climaterice nefavorabile din ultimele două luni, pentru întregul an se estimează o reducere – în termeni reali – a produsului intern brut de 1,9%.

Reducerea va fi determinată, în principal, de cererea internă care se va diminua, în special, ca urmare a reducerii consumului, atât cel al gospodăriilor populației, cât și cel al administrației publice. Astfel, consumul populației urmează să se reducă cu 3,4%, consumul guvernamental (consumul individual și colectiv) se va diminua cu 4,5%, iar formarea brută de capital fix se va reduce cu 1,5%.

Exportul net de bunuri și servicii va avea o contribuție pozitivă la creșterea reală a produsului intern brut (0,7 procente) pe fondul unei dinamici a exportului superioară celei a importurilor.

- modificări procentuale față de anul precedent -

Produsul intern brut	2008	2009	2010
Cererea internă, din care:	7,2	-12,8	-2,4
- Consumul individual efectiv al gospodăriilor	9,4	-9,2	-3,4
- Cheltuiala pentru consumul final al populației	9,5	-10,8	-3,4
- Cheltuiala pentru consum individual al administrației publice	8,7	0,4	-4,5
- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	5,4	1,2	-4,6
- Formarea brută de capital fix	16,2	-25,3	-1,5
Exportul de bunuri și servicii	8,7	-5,5	7,0
Importul de bunuri și servicii	7,8	-20,6	4,1
PIB	7,3	-7,1	-1,9

Produsul intern brut	2008	2009	2010
- Industrie	1,9	-4,3	3,6
- Agricultură	21,9	-0,4	1,0
- Construcții	26,1	-13,6	-15,9
- Servicii	5,4	-6,8	-3,1

Sursa: 2008-2009 Institutul Național de Statistică, 2010 Comisia Națională de Prognoză

Comerțul exterior a fost puternic afectat de criza economică și financiară care a început să se manifeste în România începând cu partea a doua a anului 2008.

În primul semestru al anului 2009 s-a continuat, în linii mari, trendul descendent înregistrat începând cu trimestrul IV al anului 2008. În acest context este important de menționat faptul că exporturile realizate în semestrul I au fost mai mici cu 20% față de cele din perioada similară a anului 2008. Relansarea exporturilor, din partea a doua a anului, s-a realizat de industrii care au valorificat mai mult resursele interne. Exporturile din semestrul II au fost cu 13,4% peste cele din semestrul I. Aceste fenomene pozitive din partea a doua a anului s-au datorat revigorării activității economice în principalele țări partenere din Uniunea Europeană, astfel încât în lunile noiembrie și decembrie 2009 exporturile românești au înregistrat o creștere cu 7,4% și respectiv 19,7%, față de lunile corespunzătoare din 2009.

În ceea ce privește importurile, acestea au înregistrat în semestrul I o scădere majoră de 35,8%. Evoluția importurilor din ultima parte a anului a reflectat o încetinire a ritmului de scădere a acestora de la 32,8% în octombrie, la 17,2% și respectiv 8,3%, în noiembrie și decembrie. Astfel, importurile în trimestrul IV au cunoscut o creștere cu 4,2% față de trimestrul III 2009 și o reducere de 21,2% față de trimestrul IV 2008.

În acest context, în anul 2009, exporturile s-au redus cu 13,7%, iar importurile cu 32%. Ca urmare a evoluției diferențiate a exporturilor și importurilor, deficitul comercial anual a avut o valoare de 9,8 mil. euro, înregistrând o reducere cu 58,4%, față de anul 2008.

Deficitul de cont curent înregistrat în anul 2009, s-a redus cu 68%, până la valoarea de 5168 mil. euro, reprezentând astfel 32% din cel realizat în anul 2008. Influența determinantă asupra diminuării deficitului contului curent a avut-o valoarea balanței comerciale FOB-FOB care a atins valoarea de 6787 mil. euro, în reducere cu 64,5% față de anul 2008. În ceea ce privește balanța serviciilor, se remarcă un fenomen negativ și anume trecerea acestora de la un excedent de 659 mil. euro la un deficit de 356 mil. euro în anul 2009. Balanța veniturilor s-a încheiat cu un deficit de 2132 mil. euro, mai mic cu 42,1% decât cel înregistrat în anul 2008.

Deficitele înregistrate la balanța comercială, a serviciilor și a veniturilor au fost compensate, parțial, de excedentul de 4105 mil. euro realizat în cadrul balanței transferurilor curente, care a înregistrat o diminuare cu 31,3%.

Creșterea exporturilor românești în primele 6 luni 2010, comparativ cu aceeași perioadă din 2009, a fost de 25,8%. Valoarea exporturilor realizate în luna iunie (3314 mil.euro) a reprezentat cel mai mare export lunar din ultimii ani, situându-se peste nivelul înregistrat în luna septembrie 2008, înainte de manifestarea crizei în România. În ceea ce privește exporturile intracomunitare, care reprezintă 73,8% din total, acestea s-au majorat cu 23,3%, iar cele extracomunitare cu 25,8%. Importurile de bunuri s-au majorat cu 19,3%.

În aceste condiții, deficitul comercial FOB-CIF s-a majorat cu 0,5%, comparativ cu cel înregistrat în perioada similară din 2009, până la valoarea de 4,7 miliarde euro, ca urmare a ritmului de creștere al importurilor inferior celui înregistrat la exporturi cu 6,5 puncte procentuale. Din punct de vedere al repartizării geografice, s-a constatat diminuarea deficitului comercial FOB-CIF rezultat din schimburile comerciale cu țările membre UE, cu 9,0%, în timp ce soldul negativ înregistrat cu partenerii din afara zonei UE s-a majorat cu 26,1%.

În primele 6 luni 2010, deficitul contului curent al balanței de plăți externe s-a majorat cu 50%, în condițiile în care deficitul comercial FOB-FOB s-a redus cu 7,6%, iar excedentul balanței transferurilor curente s-a redus cu

49,9%. Soldul veniturilor a înregistrat deficit, în scădere cu 6,6%, în timp ce deficitul balanței serviciilor s-a majorat de 4,6 ori.

Deficitul de cont curent a fost finanțat în proporție de 50,4% din investiții străine directe, care s-au situat la 1838 milioane euro, mai mici cu 29,0% față de primele 6 luni 2009. Din punct de vedere al surselor autonome (investiții străine directe, investiții de portofoliu, transferuri de capital), gradul de acoperire a fost de 86,3% față de 100,0% în primele 6 luni 2009.

mil. euro -			
Comerțul exterior și contul curent	2008	2009	2010
Export FOB	33.725	29.116	32.800
- modificare procentuală anuală, %	14,1	-13,7	12,7
Import CIF	57.240	38.897	41.940
- modificare procentuală anuală, %	11,5	-32,0	7,8
Import FOB	52.834	35.903	38.710
- modificare procentuală anuală, %	11,5	-32,0	7,8
Sold Balanță Comercială FOB - FOB	-19.109	-6.787	-5.910
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-23.515	-9.781	-9.140
Deficit de cont curent	-16.157	-5.168	-6.880
- % din PIB	-11,6	-4,5	-5,7

Sursa: 2008-2009 Institutul Național de Statistică și Banca Națională a României, 2010 Comisia Națională de Prognoză

Plecând de la tendințele înregistrate în primul semestru al anului 2010, corelat cu evoluția economică a principalilor noștri parteneri externi care conduce la o majorare a cererii externe, se apreciază că exporturile de bunuri în acest an se vor majora cu 12,7%, iar importurile de bunuri cu 7,8%. În acest context, ponderea deficitului comercial FOB-FOB în PIB se va diminua cu 1,0 punct procentual față de cel înregistrat în anul 2009 (4,9% comparativ cu 5,9%).

Exporturile de bunuri se vor relansa atât în spațiul intracomunitar, cât și cel extracomunitar. Astfel, exporturile intracomunitare se vor majora cu 12,3%, iar cele extracomunitare cu 13,7%.

Deficitul contului curent al balanței de plăți externe se așteaptă să se mențină în limite sustenabile, reprezentând 5,7% din PIB.

La sfârșitul anului 2009 față de decembrie 2008 **rata inflației** a fost de 4,74%, media anuală ajungând la 5,59%. La temperarea inflației anuale a contribuit, în special, evoluția prețurilor mărfurilor alimentare, care s-au situat în luna decembrie cu 4,36 puncte procentuale sub rata anuală totală a prețurilor, respectiv 0,38%.

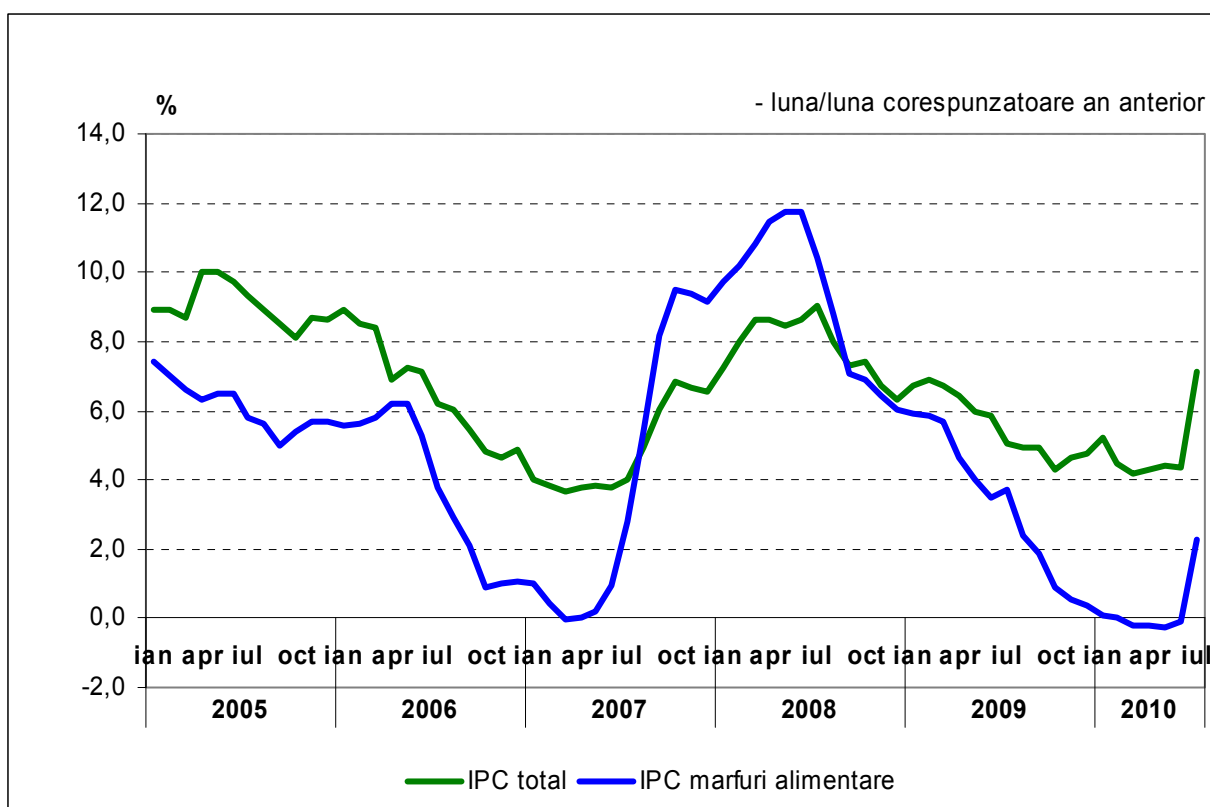
În cazul prețului mărfurilor nealimentare, creșterea acestora la sfârșitul anului (7,72%) s-a situat cu 1,76 puncte procentuale peste nivelul înregistrat în anul anterior. Un efect considerabil în creșterea acestor prețuri l-a avut aplicarea celor două etape de majorare a accizelor la produse din tutun, contribuția acestei grupe de mărfuri la rata inflației ajungând la circa 1,8 puncte procentuale.

În ceea ce privește tarifele la servicii, creșterea acestora (6,86%) a fost cu 0,85 puncte procentuale inferioară celei înregistrate în anul anterior. Majorările de tarife s-au datorat în această perioadă, în special, depreciării

monedei naționale, care a influențat serviciile corelate cu moneda europeană, cum ar fi transportul aerian (8,41%) și servicii telefonice (7,83%).

În aceste condiții cursul de schimb a constituit un factor de presiune asupra inflației, acesta înregistrând la începutul anului o depreciere nominală, urmată de o relativă stabilitate pentru ca în ultima lună a anului să înceapă chiar un proces de apreciere. În aceste condiții, prețurile produselor importate au fost influențate negativ, în special în prima parte a anului, ca și prețul unor produse administrate racordate la moneda europeană sau la dolarul american.

Evoluția IPC total și IPC mărfuri alimentare – creșteri anuale

Sursa: Institutul Național de Statistică

După primele 7 luni ale anului 2010, **rata anuală a inflației** a ajuns la 7,14%, situându-se cu 2,4 puncte procentuale peste nivelul atins la sfârșitul anului 2009. Trendul dezinflaționist manifestat începând cu luna februarie a fost astfel întrerupt, majorarea ratei inflației începând cu luna iulie 2010, datorându-se creșterii cotei de TVA de la 19% la 24%. Acest fapt s-a concretizat în creșterea prețurilor cu 2,58% în luna iulie față de luna iunie, fiind preluată doar 61% din creșterea TVA.

Față de luna decembrie 2009, creșterea prețurilor de consum în luna iulie a anului curent a fost de 5,42%. Astfel, la sfârșitul lunii iulie față de decembrie an anterior, prețurile mărfurilor alimentare s-au majorat cu 2,64%, prețurile mărfurilor nealimentare au crescut cu 8,03%, în timp ce tarifele la servicii au înregistrat o creștere cu 4,39%.

Creșterea mai accentuată a prețurilor mărfurilor nealimentare este justificată de un efect mai pronunțat al creșterii TVA la grupa de energie (energie electrică și gaze +4,2%) și țigări (+9,47%), prețurile mărfurilor nealimentare majorându-se numai în luna iulie cu 3,08%. Această dinamică mai accentuată se adaugă la majorările prețurilor produselor accizabile din luna ianuarie, când inflația lunară pentru această grupă de produse a fost de 3,2%.

În anul 2010, rata inflației se apreciază că va ajunge față de sfârșitul anului 2009 la 7,9%, nivel superior cu 3,16 puncte procentuale față de anul anterior. Majorarea ratei inflației în semestrul II se va datora, pe lângă influența din creșterea cotei TVA și deprecierei monedei europene comparativ cu primele 6 luni ale anului. Acest fapt va determina o majorare de preț mai accentuată la produsele din import, dar și a produselor sau serviciilor autohtone ale căror prețuri sunt racordate la moneda europeană. Un alt factor de presiune inflaționistă îl poate reprezenta creșterea prețurilor la produsele agricole, în special cereale, tendință manifestată deja pe plan internațional. Cu toate acestea reducerea consumului va tempera în trimestrul IV tendințele inflaționiste manifestate la jumătatea anului.

Deflatorul produsului intern brut în anul 2009 s-a situat sensibil sub indicele mediu al prețurilor de consum ca urmare a unor majorări ale prețurilor de mică amploare în majoritatea sectoarelor economice și chiar a scăderii prețurilor în ramura agricultură.

Pentru anul 2010 se așteaptă o reducere a decalajului între cei doi indici, în condițiile creșterii mai rapide a deflatorului produsului intern brut ca efect al majorării și altor deflatori ai componentelor produsului intern brut.

- % -

Inflația și deflatorul PIB	2008	2009	2010
Inflația			
- sfârșitul anului	6,3	4,74	7,9
- medie anuală	7,85	5,59	5,9
Deflatorul produsului intern brut	15,2	2,8	6,2

Sursa: 2008-2009 Institutul Național de Statistică, 2010 Comisia Națională de Prognoză

Numărul mediu de salariați a fost în anul 2009 de 4774,3 mii persoane, în scădere cu 5,4% față de anul 2008. Scăderi mai importante s-au înregistrat în industria prelucrătoare, construcții, comerțul cu ridicata și cu amănuntul, transport și depozitare.

În luna iunie 2010, comparativ cu luna iunie 2009, efectivul salariaților a scăzut cu 7,7%, cauza principală fiind lipsa comenzilor din industrie aflată sub influența crizei economice și a timpului nefavorabil activităților economice.

Numărul mediu al salariaților pe primele 6 luni (calculat ca medie aritmetică a efectivelor lunare) a fost de 4297 mii persoane în scădere cu 413,6 mii persoane (-8,8%) față de perioada corespunzătoare din anul 2009. Cele mai mari scăderi se regăsesc, în principal, în industria de fabricare a îmbrăcămintei, industria construcțiilor metalice, fabricarea mobilei, construcții, comerț. În activitățile de administrație, învățământ și sănătate numărul de salariați s-a redus cu 37 mii persoane.

Pentru anul 2010 numărul mediu de salariați s-a estimat să scadă față de 2009 cu 2,3%, respectiv la 4665 mii persoane.

Numărul de șomeri înregistrați la sfârșitul anului 2009 a fost de 709,4 mii persoane, mai mare cu 306 mii persoane decât la sfârșitul anului 2008, rata șomajului fiind de 7,8%. Din totalul numărului de șomeri înregistrați, 435,5 mii persoane au fost șomeri indemnizați, ponderea acestora în total fiind de 61,4%. Cele mai afectate județe au fost: Mehedinți cu o rată a șomajului de 14,1%, Vaslui cu 14%, Alba cu 12,6%, Teleorman cu 11,9%.

La sfârșitul lunii iulie 2010, față de sfârșitul anului 2009, numărul șomerilor înregistrați a fost mai mic cu 29,9 mii persoane. Semnificativ este faptul că numărul șomerilor indemnizați a scăzut de la 435,5 mii persoane la 353,1 mii persoane, respectiv cu 82,4 mii persoane.

Ca urmare a presiunilor pe piața muncii din semestrul II, pentru anul 2010 numărul șomerilor înregistrați va fi în creștere, fiind estimat la 760 mii persoane, iar rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului se va majora până la 8,5%.

Forța de muncă	2008	2009	2010
Numărul mediu de salariați (BFM) - mii persoane	5.046,3	4.774,3	4.665
- modificare procentuală anuală, %	3,3	-5,4	-2,3
Șomeri înregistrați la sfârșitul anului - mii persoane	403,4	709,4	760
- șomeri indemnizați – mii persoane	143,5	435,5	455
Rata șomajului înregistrat - %	4,4	7,8	8,5

Sursa: 2008-2009 Institutul Național de Statistică, 2010 Comisia Națională de Prognoză

În anul 2009, **câștigul salarial mediu brut** pe total economie a fost de 1845 lei, în creștere cu 4,8% față de anul 2008, iar câștigul salarial mediu net a fost de 1361 lei, în creștere cu 4%. Nivelul câștigului salarial real a înregistrat o scădere cu 1,5%.

Comparativ cu media pe economie, câștigul salarial mediu brut din anul 2009 a fost mai mare în: transporturi aeriene; intermediari financiare și asigurări; fabricarea produselor din tutun; fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țifeiului; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă; informații și comunicații; industria extractivă; administrație publică, învățământ.

S-au înregistrat niveluri ale câștigului salarial mediu brut mai reduse decât media națională în majoritatea activităților din economie, cele mai mici fiind în: hoteluri și restaurante; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte; prelucrarea lemnului; fabricarea produselor textile; agricultură, silvicultură și pescuit; construcții; comerț cu ridicata și amănuntul; distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor.

Pe primele 7 luni 2010, câștigul salarial mediu brut a fost cu 4,1% peste cel din perioada corespunzătoare din 2009, respectiv de 1962 lei; câștigul salarial mediu net s-a majorat cu 3,5%, majorare situată peste nivelul inflației corespunzătoare perioadei (4,87%), ceea ce s-a reflectat în scăderea cu 1,3% a câștigului salarial real. Creșterile cele mai mari se regăsesc în unele ramuri ale industriei prelucrătoare: fabricarea autovehiculelor de transport rutier, activități extractive, fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, fabricarea produselor textile, fabricarea băuturilor. În sectoarele bugetare s-au înregistrat scăderi: învățământ (7,2%), administrație publică (4,2%) și sănătate (4,0%).

Pe total economie, câștigul salarial mediu brut estimat pentru anul 2010 este de 1910 lei, mai mare cu 3,5% decât în anul anterior, iar câștigul salarial mediu net are aceeași tendință de creștere, nivelul acestuia fiind de 1393 lei, cu 2,4% mai mare decât în anul 2009. Salariul real se estimează că va scădea cu 3,3%.

Venituri salariale	2008	2009	2010
Câștigul salarial mediu brut - lei	1.761	1.845	1.910
- modificare procentuală anuală, %	26,1	4,8	3,5
Câștigul salarial mediu net - lei	1.309	1.361	1.393
- modificare procentuală anuală, %	25,6	4,0	2,4
Câștigul salarial real - %	16,5	-1,5	-3,3

Sursa: 2008 – 2009 Institutul Național de Statistică, 2010 Comisia Națională de Prognoză.

2.3 Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2011-2013)

Pentru perioada 2011-2013, prognoza macroeconomică a luat în calcul derularea acordului de împrumut cu CE, FMI și Banca Mondială și, ca urmare, respectarea condițiilor și țintelor stabilite. Măsurile active care vizează îmbunătățirea mediului de afaceri, reducerea dezechilibrelor macroeconomice și stabilizarea sectorului financiar-bancar se așteaptă să favorizeze creșterea economică sustenabilă și crearea de locuri de muncă începând cu anul 2011.

Creșterea economică	2011	2012	2013
<i>Modificări procentuale anuale</i>			
PIB real	1,5	3,9	4,5
PIB nominal	6,4	10,0	10,1
<i>Componentele PIB-ului real</i>			
Consumul individual efectiv al gospodăriilor	-1,2	3,4	3,5
Consumul colectiv efectiv al administrației publice	-1,0	1,5	1,8
Formarea brută de capital fix	3,0	5,8	7,6
Exporturi de bunuri și servicii	7,7	7,8	8,3
Importuri de bunuri și servicii	7,3	7,7	8,0
<i>Contribuții la creșterea PIB (procente)</i>			
Cererea internă finală	1,8	4,3	4,8
Modificarea stocurilor	0,0	0,0	0,0
Export net	-0,3	-0,4	-0,3

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

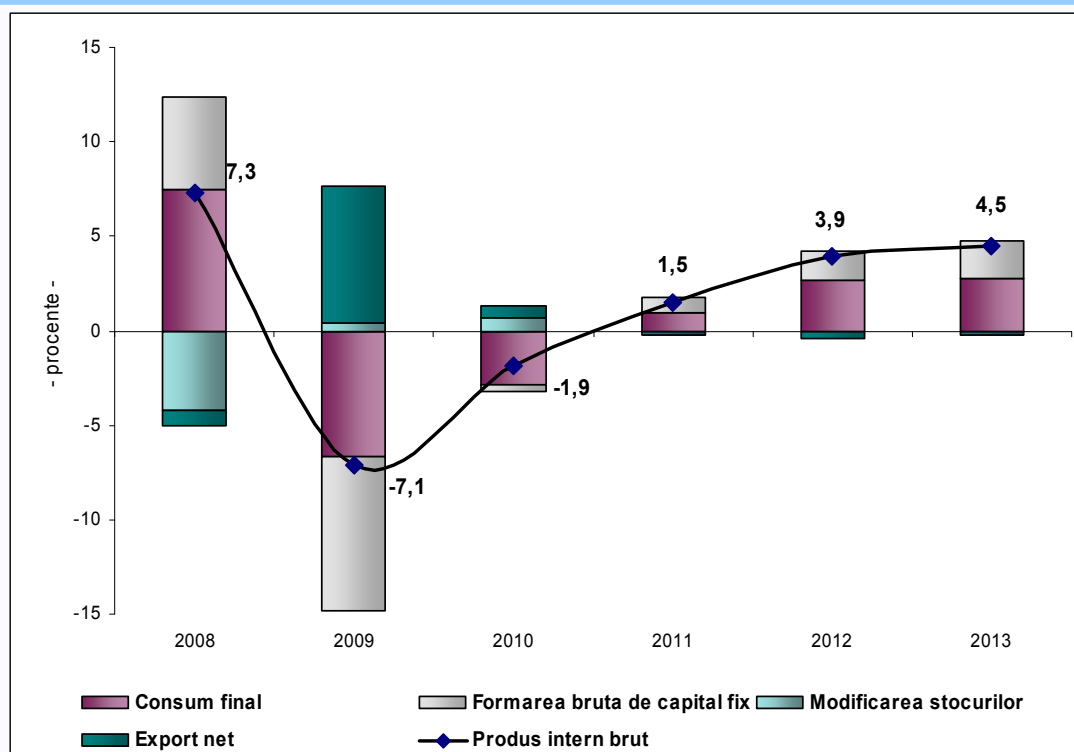
Cadrul macroeconomic pentru anul 2011 ia în considerare faptul că evoluțiile economice și financiare se vor îmbunătăți, recesiunea își va reduce amplitudinea pe parcursul primului semestru al anului, astfel încât pe medie să fie posibilă o majorare a produsului intern brut cu 1,5%.

Pentru ultimii 2 ani ai intervalului strategiei fiscal-bugetare se prevede accelerarea creșterii economice, cu majorări ale produsului intern brut de 3,9% în anul 2012 și 4,5% în anul 2013.

Motorul creșterii îl va reprezenta cererea internă, din care formarea brută de capital fix va înregistra dinamici superioare celor ale consumului final. La această estimare s-a avut în vedere creșterea surselor de finanțare a proiectelor aflate în derulare, îmbunătățirea absorbției fondurilor europene concomitent cu asigurarea finanțării din bugetul de stat a investițiilor eligibile.

Comerțul exterior de bunuri și servicii se va relansa în condițiile creșterii cererii interne și externe și a schimburilor comerciale la nivel global. În această ipoteză, atât exporturile cât și importurile se vor majora, contribuția exportului net la creșterea PIB fiind ușor negativă de-a lungul perioadei.

Contribuția componentelor de utilizare la creșterea reală a PIB

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Pentru perioada 2011-2013 se estimează un ritm mediu anual de creștere al exporturilor de bunuri, de 9,8%. Activitatea economică internă va necesita importuri suplimentare, în creștere cu un ritm mediu anual de creștere de 9,2%. Ca urmare, ponderea deficitului comercial FOB-FOB în PIB se va situa pe un trend ușor descendent până la 4,4% în anul 2013.

- mil. euro -

Comerțul exterior și contul curent	2011	2012	2013
Export FOB	35.950	39.470	43.380
- modificare procentuală anuală, %	9,6	9,8	9,9
Import CIF	45.390	49.700	54.620
- modificare procentuală anuală, %	8,2	9,5	9,9
Import FOB	41.900	45.880	50.420
- modificare procentuală anuală, %	8,2	9,5	9,9
Sold Balanță Comercială FOB - FOB	-5.950	-6.410	-7.040
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-9.440	-10.230	-11.240
Deficit de cont curent	-7.160	-6.975	-6.540
- % din PIB	-5,5	-4,9	-4,1

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Deficitul de cont curent nu se va deteriora semnificativ, urmând să reprezinte 4,1% din PIB în anul 2013. Excedentul balanței transferurilor curente va compensa parțial, ca și până în prezent, impactul negativ al deficitului balanței comerciale și al balanței veniturilor.

În perioada 2011-2013, temperarea impactului majorării de TVA începând cu semestrul II 2011, promovarea unei politici salariale prudente și continuarea reformelor structurale vor menține procesul de dezinflație pe o traiectorie sustenabilă. Astfel, **rata inflației** urmează să scadă până la nivelul de 3,5% (decembrie/decembrie an anterior) în anul 2013.

De asemenea, continuarea procesului de dezinflație va contribui la scăderea suplimentară a așteptărilor inflaționiste. Un alt mijloc eficient de ancorare a anticipațiilor inflaționiste va fi revenirea tendinței de apreciere în termeni reali a monedei naționale în raport cu euro, începând cu anul 2010. Acest fapt este posibil dacă se are în vedere perspectiva unei creșteri mai accelerate de productivitate în economia românească față de principalii săi parteneri externi.

- % -

Inflația și deflatorul PIB	2011	2012	2013
Inflația			
- sfârșitul anului	3,2	3,0	2,8
- medie anuală	5,3	3,5	3,2
Deflatorul produsului intern brut	4,8	5,9	5,3

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Începând cu anul 2011, pe fondul reluării creșterii economice, se așteaptă ca și piața muncii să se îmbunătățească, creându-se condițiile pentru creșterea locurilor de muncă. Astfel, se estimează că **numărul mediu de salariați** se va majora cu 0,5% în 2011, cu 1,0% în 2012 și cu 0,8% în 2013 ajungând la 4775 mii persoane în 2013.

Începând cu anul 2011 se așteaptă ca **numărul de șomeri înregistrați la sfârșitul anului** să intre pe o pantă descrescătoare, astfel încât în anul 2012 să fie chiar la un nivel mai mic decât cel din anul 2009.

Forța de muncă	2011	2012	2013
Numărul mediu de salariați (BFM) - mii persoane	4.690	4.735	4.775
- modificare procentuală anuală, %	0,5	1,0	0,8
Șomeri înregistrați la sfârșitul anului - mii persoane	720	690	650
Rata șomajului înregistrat - %	8,0	7,6	7,1

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

În condițiile reluării creșterii economice, **câștigul salarial mediu brut** prognozat pentru anul 2011 va fi de 2222 lei, cu 5,9% mai mare decât în anul 2010, creștere care va continua până în anul 2013, când va fi de 2232 lei.

Venituri salariale	2011	2012	2013
Câștigul salarial mediu brut - lei	2.022	2.125	2.232
- modificare procentuală anuală, %	5,9	5,1	5,0
Câștigul salarial mediu net - lei	1.472	1.546	1.622
- modificare procentuală anuală, %	5,7	5,0	4,9
Câștigul salarial real - %	0,4	1,5	1,7

Sursa: Comisia Națională de Prognoză.

Puterea de cumpărare a populației se va îmbunătăți continuu, în condițiile în care salariul real se va majora cu 0,4% în 2011, cu 1,5% în 2012 și cu 1,7% în anul 2013.

2.4 Comparație cu prognozele Comisiei Europene

Având în vedere că prognozele Comisiei Europene au ca orizont de timp doar anul curent și anul 2011, concordanța din cadrul macroeconomic care stă la baza politicii fiscal-bugetare și prognozele Comisiei Europene este evaluată, în principal, la nivel de tendințe ale principalelor agregate macroeconomice.

Cadrul macroeconomic care stă la baza politicii fiscal-bugetare ia în considerare efectele măsurilor de reducere a cheltuielilor bugetare și de majorare a TVA începând cu luna iulie, precum și consecințele inundațiilor care au afectat România. Astfel, scenariul prevede o evoluție economică negativă a produsului intern brut în 2010, dar de mai mică amploare comparativ cu cea din anul 2009.

În aceste condiții, între cadrul macroeconomic care stă la baza politicii fiscal-bugetare și prognoza de primăvară a Comisiei Europene există unele neconcordanțe, ca urmare a faptului că din luna mai, când a fost publicată prognoza CE, până în prezent s-au modificat multe din ipotezele de lucru, dar și similarități în ceea ce privește tendința de evoluție:

- creșterea economică în statele membre UE care au implementat măsuri de ajustare fiscală poate fi afectată comparativ cu ceea ce s-a presupus la momentul elaborării prognozei CE;
- evoluția prețurilor din economie ca urmare a măsurilor fiscale;
- ocuparea are tendință asemănătoare, respectiv o îmbunătățire ușoară a ocupării totale în anul 2011;
- o diferență semnificativă apare și în cazul deficitului extern, explicată de diferența privind evoluția avută în vedere pentru servicii, venituri și transferuri nete.

Având în vedere că Prognoza de primăvară a CE a fost elaborată mult înainte de finalizarea programului de măsuri convenit cu organismele internaționale pentru încadrarea în țintele asumate prin acord, principala diferență între cadrul macroeconomic avut în vedere la fundamentarea strategiei fiscal-bugetare și prognoza CE se localizează la produsul intern brut. Totuși, este de evidențiat faptul că există aceeași evaluare în ce privește raportul dintre factorii creșterii economice viitoare. În ambele prognoze se estimează că principalii factorii vor fi, în ordinea ritmurilor de creștere: exportul de bunuri și servicii și formarea brută de capital fix.

	Cadrul macroeconomic		Prognoza CE ^{*)}	
	2010	2011	2010	2011
PIB, prețuri constante	-1,9	1,5	0,8	3,5
Consum privat	-3,2	1,9	0,7	4,2
Consum public	-4,5	-1,1	-2,5	1,0
Formarea brută de capital fix	-1,5	3,0	2,3	5,8
Export (bunuri și servicii)	7,0	7,7	5,5	6,5
Import (bunuri și servicii)	4,1	7,3	3,9	7,6
<i>Contribuții la creșterea PIB (procente):</i>				
Cererea internă finală	-3,2	1,8	0,6	4,3
Variația stocurilor	0,6	0,0	0,0	0,0
Exportul net	0,7	-0,3	0,3	-0,8
Populația ocupată	-1,4	0,6	-1,7	0,8
Rata șomajului (a) - %	7,8	7,6	8,5	7,9
Deflatorul PIB	6,2	4,8	4,6	4,0
IPC – medie anuală	5,9	5,3	4,3	3,0
Deficitul comercial (b)	-4,9	-4,6	-5,1	-5,1
Deficitul contului curent (b)	-5,7	-5,5	-4,4	-5,6

a) Conform definiției EUROSTAT.

b) Calculat ca procent din PIB.

*) Prognoza de primăvară a Comisiei Europene 2010.

2.5 Riscuri ale prognozei

Anul 2010 prezintă, în continuare, incertitudini și riscuri majore, având în vedere faptul că economia mondială pare să depășească cu greu criza, iar fiecare stat are comportament diferit, inclusiv România. Continuarea problemelor sectorului financiar ar putea avea un impact negativ și asupra economiei românești, prin reducerea piețelor de export pentru produsele românești.

Riscurile privind perspectivele de creștere în 2010 în UE încă apar, în general, echilibrate. Avântul și robustețea redresării incipiente a UE nu sunt încă pe deplin stabilizate. Mai mult, în aceste etape incipiente ale redresării post-criză, creșterea economică se confruntă, încă, cu o serie de impedimente semnificative și neobișnuite. Recentele evoluții din piețele financiare au arătat că, în vreme ce condițiile sunt pe ansamblu semnificativ mai bune decât anul trecut, situația rămâne foarte incertă și supusă unor serioase riscuri de a se

deteriora. Un impact negativ mai puternic decât cel asumat în scenariul de bază l-ar putea avea problemele legate de sustenabilitatea finanțelor publice în unele state membre.

Aceasta poate conduce și la costuri financiare mai ridicate, decât se anticipa, pentru firme și gospodării, cu consecințe negative asupra activității reale, în statele membre unde apar asemenea probleme.

De asemenea, pe plan intern există riscul unor condiții climatice defavorabile pentru agricultură pe o perioadă prelungită., ceea ce ar diminua oferta de produse agro-alimentare, cu efect de reducere asupra autoconsumului și a pieței țărănești și de creștere a importurilor de astfel de produse pentru a acoperi cererea. Pagubele produse, deja, de ploi și inundații asupra culturilor de vară, pot afecta inflația, dar și activitatea economică (mai ales sectorul serviciilor).

Dacă aceste riscuri vor fi însoțite și de altele legate de prețurile internaționale ale petrolului și gazelor naturale sau ale produselor alimentare, este posibil ca rata inflației să se ridice la cote superioare față de scenariul de bază.

Corespunzător scăderii ofertei interne, este de așteptat ca dezechilibrele externe să se adâncească, deficitul comercial să se accelereze, iar deficitul de cont curent să se extindă și să devină nesustenabil. Restrângerea activității se va reflecta în scăderea competitivității economice și într-o rată a șomajului mai ridicată decât în scenariul de bază.

3. Cadrul fiscal-bugetar

3.1. Caracteristici, priorități, premise privind politicile fiscale și de administrare fiscală

Obiective pe termen mediu ale politicii fiscale

-Asigurarea unui mediu stimulat și nediscriminatoriu, măsurile întreprinse se vor concentra pe consolidarea transparenței, stabilității și predictibilității cadrului fiscal.

-Îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice prin creșterea veniturilor bugetare:

- ✓ prin promovarea unor măsuri de largire a bazei de impozitare și a bazei de contribuții sociale. Pe orizontul de referință 2011-2013 veniturile bugetare au o pondere în PIB de 32,3-32,8% din P.I.B., în creștere față de anul 2010.

În domeniul impozitului pe profit se are în vedere măsura vizând reconsiderarea regimului fiscal aplicabil anumitor tipuri de cheltuieli (provizioane, rezerve, alte elemente de cheltuieli).

- Îmbunătățirea eficienței și responsabilității modului de utilizare a resurselor publice ce vor avea ca efecte creșterea calității finanțelor publice.

- Claritate, coeziune și corelare în elaborarea legislației fiscale prin adaptarea continuă la cerințele mediului de afaceri .

Strategia fiscal-bugetară va fi implementată ținând cont de

Strategia de ajustare fiscală avută în vedere pe orizontul 2011-2013 are în vedere asigurarea unui echilibru între redresarea economică incipientă și limitarea unor deficite fiscale structurale mari.

câteva
constrângeri

Strategia de ajustare fiscală presupune decizii dificile de reformare a întregului sistem de cheltuieli publice, reducere a numărului de salariați în sectorul public, de reducere a cheltuielilor curente.

Aceasta presupune un efort de implementare foarte puternic și constant, într-un context politic dificil.

3.1.1 Tendințe și modificări structurale ale principalelor taxe și impozite

Legislație	Prognoza
Impozit pe venit	
Menținerea cotei de 16%	Pe termen mediu evoluția este determinată de creșterea moderată a câștigului salarial mediu brut în concordanță cu productivitatea, încasările din impozitul pe venit se vor menține la 3,3%-3,4% din PIB în 2011-2013.
Impozit pe profit	
Menținerea cotei de 16%	Evoluția este influențată de evoluția activității economice în anumite sectoare de activitate, precum și de costurile de finanțare ale agenților economici. Acesta va ajunge la 2,1% din PIB în anul 2013.
TVA	
Respectarea angajamentelor asumate de România prin acordurile încheiate cu FMI, Banca Mondială și Comisia Europeană. Continuarea perfecționării legislației pentru armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a directivelor adoptate la nivel european în domeniul TVA. Promovarea unei politici fiscale care să ofere sustenabilitate procesului de creștere economică prin menținerea actualelor cote reduse de TVA, respectiv cota de 9% pentru anumite livrări de bunuri și servicii prevăzute de Codul fiscal și cota de 5% pentru livrarea de locuințe ca parte a politicii sociale. Asigurarea adaptării legislației fiscale în funcție de fenomenele evazioniste în vederea contracarării acestora.	Pe termen mediu încasările din TVA vor ajunge la un nivel de 7,9-7,8% din PIB în linie cu evoluția consumului.
Cota standard de TVA a fost majorată de la 19% la 24% prin intrarea în vigoare a prevederilor OUG nr. 58/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul Fiscal și alte	

---

măsurii financiar fiscale, publicate în Monitorul Oficial nr. 431/2010, începând cu data de 1 iulie 2010.

Referitor la măsurile legislative de reducere a **fraudei fiscale** în domeniul TVA, acestea s-au concretizat în:

- înființarea registrului operatorilor intracomunitari, măsură introdusă în scopul diminuării evaziunii fiscale în domeniul operațiunilor intracomunitare prin OUG nr. 54/2010 privind unele măsuri pentru combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial nr. 421/2010.

- aplicarea mecanismului de taxare inversă pentru livrările de bunuri în interiorul țării din categoriile: cereale și plante tehnice, legume fructe, carne, zahăr, făină, pâine, și produse de panificație între persoane impozabile înregistrate normal în scopuri de TVA.

Măsura privind aplicarea taxării inverse pentru produsele mai sus menționate va fi aplicabilă după obținerea de către România a autorizării aplicării unei derogări de la prevederile art. 193 din Directiva 112/2006/CE privind sistemul comun al TVA cu modificările și completările ulterioare, și va fi în vigoare până la data de 31 decembrie 2011.

Accize

Asigurarea stabilității accizelor ca sursă a veniturilor bugetare necesare realizării obiectivelor cuprinse în Programul de Guvernare.

Creșterea accizelor în vederea atingerii nivelului minim impus de legislația comunitară în domeniu, potrivit perioadelor de tranziție acordate României de către Comisia Europeană prevăzute în tratatul de Aderare și în Directiva 2010/12/CE de modificare a directivelor de tutun.

Respectarea angajamentelor asumate de România prin acordurile încheiate cu FMI și Banca Mondială.

Continuarea perfecționării legislației pentru armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a directivelor adoptate la nivel european în domeniul accizelor. În acest sens menționăm, pentru perioada imediat următoare, adoptarea actelor normative cu privire

Pe orizontul de referință ponderea accizelor în PIB va fi de 3,2%-3,1% din PIB.

---

la transpunerea în Codul Fiscal a Directivei 2010/12/CE de modificare a directivelor de tutun, cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2011.

Contribuții de asigurări sociale

Mentținerea cotelor de contribuții la asigurările sociale pe termen mediu.

Evoluția moderată a câștigului salarial mediu brut pe termen mediu și implementarea graduală a pilonului II de pensii va conduce la diminuarea ponderii contribuțiilor la asigurările sociale în PIB până în anul 2013 față de nivelul înregistrat în anul 2008. Pe orizontul de referință ponderea acestora se situează la 9,0% - 8,2% din PIB.

Impozite si taxe locale

Creșterea autonomiei colectivităților locale prin transferul de noi responsabilități decizionale, precum și de resurse financiare și patrimoniale, cu respectarea principiului subsidiarității.

Modificarea legislației fiscale în sensul acordării dreptului autorităților locale de a modifica nivelul impozitelor și taxelor locale în funcție de necesitățile locale, și de gradul de suportabilitate al populației și prin implementarea unui sistem de calcul a valorii impozabile a clădirilor și terenurilor din intravilanul localităților prin raportarea la valoarea de piață a acestora, acolo unde aceasta este vădit mai mare decât cea determinată prin formula de calcul.

3.1.2 Politica de administrare fiscală

A.N.A.F. are misiunea de a asigura veniturile bugetare necesare finanțării cheltuielilor publice. Toate activitățile desfășurate de administrația fiscală (inclusiv Garda Financiară și Autoritatea Națională a Vămilelor) vizează o colectare cât mai completă și eficientă a impozitelor, taxelor și contribuțiilor sociale, care constituie majoritatea veniturilor bugetului general consolidat.

Principiile care guvernează activitatea A.N.A.F., respectiv eficiența activității de administrare fiscală, tratamentul unitar al contribuabililor, transparența și respectul față de contribuabili sunt valori de bază care vor influența acțiunile ce vor fi întreprinse în următorii 3 ani.

Axe prioritare

Activitatea ANAF este orientată pe trei direcții mari de acțiune, axe prioritare ce vizează crearea de pârghii concrete care să conducă, în final, la creșterea gradului de colectare a veniturilor bugetare:

- Combaterea evaziunii fiscale, precum și a oricăror alte forme de evitare a declarării și plății obligațiilor fiscale;

- Creșterea eficienței și dinamicii colectării, concomitent cu reducerea costului unui leu colectat;
- Stimularea conformării voluntare la îndeplinirea obligațiilor fiscale, în vederea prevenirii evaziunii fiscale

Obiectivul strategic
major pe termen lung

Stimularea conformării voluntare a contribuabililor este, pe termen lung, obiectivul pentru care ANAF face în mod constant eforturi semnificative. În acest sens, A.N.A.F. sprijină contribuabilii în vederea îndeplinirii obligațiilor lor fiscale prin prestarea de servicii moderne, simplificarea și modernizarea procedurilor, și aplicarea unui tratament echitabil și nediscriminatoriu care să asigure egalitatea cetățenilor în fața impozitului (respectiv, tratament egal în situații juridice similare).

Axă prioritară
Combaterea evaziunii
fiscale – prioritate
absolută pe termen
mediu

Pe termen mediu, în perioada 2011-2013, combaterea evaziunii fiscale va fi, pentru ANAF, o prioritate absolută.

Evaziunea fiscală prejudiciază societatea în ansamblu, prin diminuarea încasărilor bugetare, ceea ce conduce la insuficiența finanțării a politicii sociale și economice a statului, dar și prin practicarea unei concurențe neloiale și distorsionarea mediului de afaceri.

- Acțiunile de control vor fi mai bine țintite și, în acest fel, mai eficiente. Astfel, vor fi vizați, în primul rând, marii evaziioniști și domeniile cele mai expuse riscului de neconformare, programul de control fiind fundamentat pe o analiză de risc perfecționată.

- Calitatea actului de control va fi ameliorată prin acțiuni care vor viza domenii diverse: metodologii de control îmbunătățite, pregătire profesională, mai bună informare a inspectorilor (crearea unei baze de date care să-i sprijine în cunoașterea cazuisticii).

- Vor fi întărite acțiunile de prevenire a evaziunii fiscale.

- De asemenea, vor fi luate măsuri pentru o mai bună securizare a frontierei și protejare a intereselor naționale și comunitare în acest domeniu, de întărire a controlului vamal în vederea combaterii contrabandei.

Obiective strategice
specifice

- Combaterea fraudei fiscale în domeniul TVA pentru livrările de cereale, plante tehnice, legume, fructe, zahăr, făină, pâine și produse de panificație
- Combaterea fraudei intracomunitare, în special fraudă la TVA („frauda carusel”)
- Crearea registrului operatorilor intracomunitari
- Mai bună monitorizare a operațiunilor cu produse accizabile, respectiv produse energetice, alcool și băuturi alcoolice și tutun prelucrat;
- Combaterea fraudei multinaționale. Controlul prețurilor de transfer;
- Dezvoltarea activității de informații fiscale;
- Dezvoltarea sistemului informatic al Gărzii Financiare;
- Intensificarea controlului la frontieră, în special a celei de Nord și Est.;
- Protejarea teritoriului vamal național și comunitar prin combaterea mai eficientă a traficului ilicit de droguri, precursori, produse cu regim special, mărfuri contrafăcute și pirat, precum și a traficului și comerțului ilegal de țigarete și produse din tutun;
- Promovarea și implementarea de măsuri în domeniul supravegherii produselor accizabile și a operațiunilor de vămuire;

- Dezvoltarea și modernizarea sistemului implementat de supraveghere și control al mișcării produselor accizabile (EMCS-RO);
- Întărirea supravegherii și controlului vamal al activității de introducere și comercializare a mărfurilor în regim de duty-free;
- Gestionarea activităților specifice pentru implementarea Convenției Schengen, Planului de Acțiune Schengen, Managementului Integrat al Frontierei de Stat.

Axa prioritară
Creșterea eficienței și dinamicii colectării, concomitent cu reducerea costului unui leu colectat;

Obiective strategice specifice

- Îmbunătățirea activității/procedurii de poprire asupra terților și a angajării răspunderii solidare.
- Îmbunătățirea metodologiei de dispunere și aducere la îndeplinire în mod operativ a măsurilor asiguratorii.
- Realizarea în mediu electronic a licitațiilor pentru vânzarea bunurilor imobile sechestrate ale debitorilor.
- Gestionarea informatizată a executării silită în vederea standardizării activității compartimentului cu atribuții de executare silită.
- Dematerializarea dosarului fiscal al contribuabililor prin introducerea unui sistem de arhivare electronică a informațiilor, documentelor și a procedurilor care să permită circulația documentelor dematerializate în cadrul A.N.A.F. fără retipărirea acestora.
- Un management mai bun al arieratelor.
- Unificarea sistemelor de administrare a creanțelor persoanelor juridice (SIACF) cu cel al persoanelor fizice (GOTICA).
- Simplificarea procedurilor privind distribuția sumelor din contul unic.
- Simplificarea modalităților de plată a obligațiilor fiscale, Extinderea plății electronice cu cardul prin instalarea de bancomate/POS-uri la ghișeele AFP-urilor.

Axa prioritară

Stimularea conformării voluntare

Obiective strategice specifice

- Simplificarea sistemului declarativ.
  - ✓ Reducerea numărului de declarații pe care un contribuabil trebuie să le depună (declarațiile 103 și 105)
  - ✓ Unificarea bazelor de calcul aferente contribuțiilor sociale;
  - ✓ Actualizarea și dezvoltarea metodologiei privind stabilirea din oficiu a impozitelor, taxelor și contribuțiilor.
  - ✓ Înregistrarea în scopuri de TVA, din oficiu, a persoanelor impozabile
- Îmbunătățirea asistenței furnizate contribuabililor și a comunicării externe.
  - ✓ Crearea și implementarea în cadrul Portalului ANAF a paginii "Contul meu", care să permită contribuabililor să-și verifice situația contului fiscal – accesul controlat la fișa pe plătitor;
  - ✓ Dezvoltarea funcțiilor Call center; implementarea funcției de help-desk fiscal;
  - ✓ Creșterea numărului de acțiuni de mediatizare a activității ANAF. (prezentarea publică a rapoartelor de activitate, a Strategiei ANAF, comunicate de presă, alte apariții publice).

3.1.3. Venituri bugetare

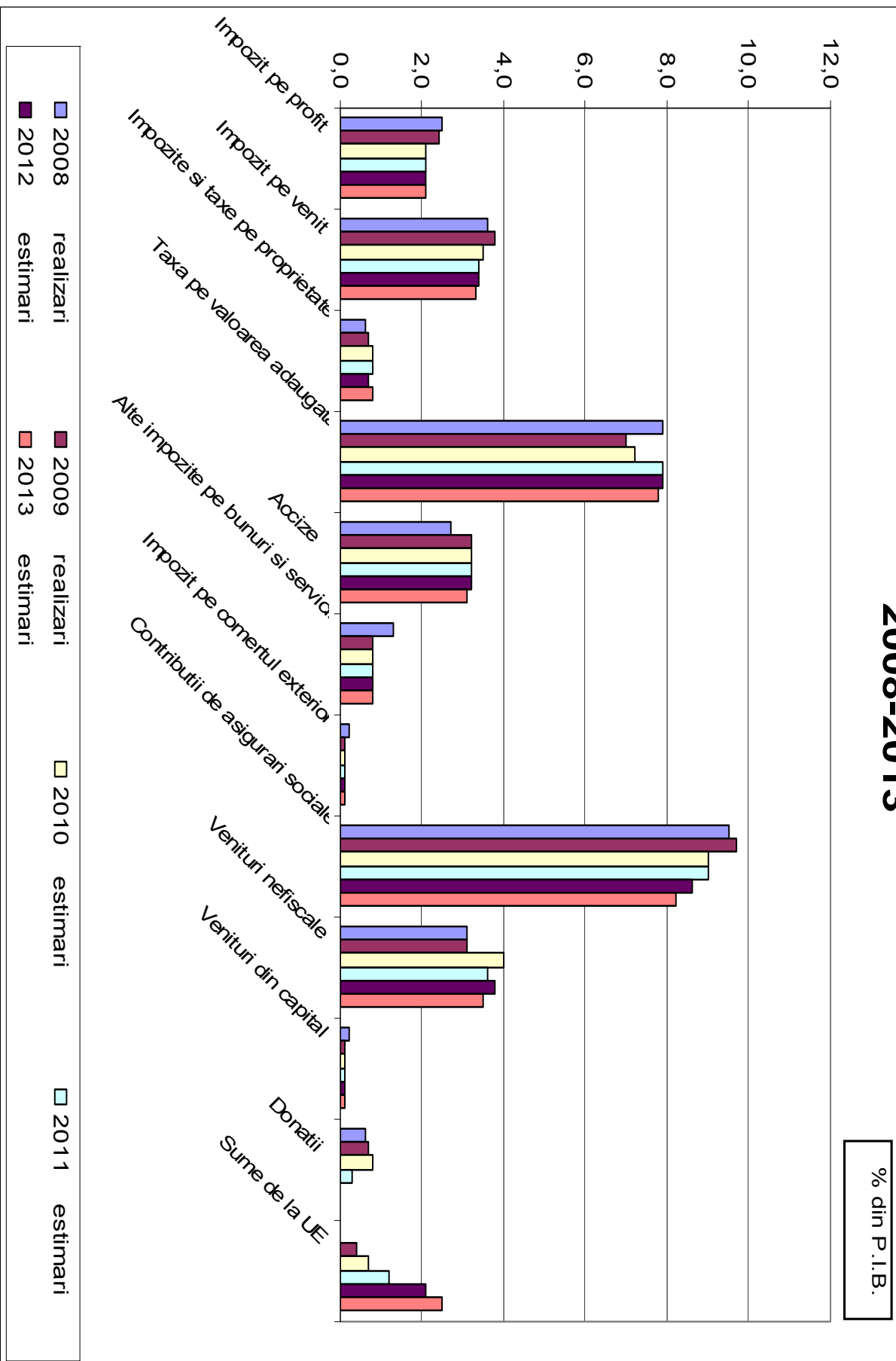
În anul 2009 veniturile bugetului general consolidat înregistrează un decalaj față de aceeași perioadă a anului precedent de -5,0%, respectiv 0,2% din PIB, ca urmare, în principal a reducerii încasărilor din impozitul pe profit (-8,9%), precum și a celor din TVA (-16,0%), taxe vamale (-31,9%), contribuțiile de asigurări sociale cu (-2,3%). Aceste reduceri au fost parțial compensate de creșterea încasărilor din impozitul pe venit cu 0,3%, accize cu 14,2%.

Influențate în mod determinant de evoluția activității economice, veniturile bugetare vor resimți puternic șocul economic și în anul 2010. Astfel, impozitul pe profit, impozitul pe venit și contribuțiile de asigurări sociale sunt estimate în scădere față de anul 2009 însă vor fi compensate de creșterea prognozată a taxei pe valoarea adăugată, accizelor, veniturilor nefiscale și a impozitelor pe proprietate.

Începând cu anul 2011 majoritatea veniturilor bugetare se va înscrie pe un trend ascendent în valoare absolută, în timp ce raportat la produsul intern brut, totalul acestora va avea o evoluție aproape constantă.

Veniturile bugetului general consolidat						
- pe tipuri de venit -						
	- mil. lei -					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	realizari	realizari	estimari	estimari	estimari	estimari
Total, din care:	165.546,6	157.243,8	165.420,6	176.731,7	196.635,2	213.267,1
Impozit pe profit	14.426,4	13.262,0	11.730,1	12.266,6	13.497,6	14.857,8
Impozit pe venit	18.522,6	18.568,0	18.102,2	18.823,1	20.712,1	22.146,5
Impozite si taxe pe proprietate	3.253,9	3.377,8	4.020,6	4.258,7	4.447,9	5.316,2
Taxa pe valoarea adaugata	40.873,5	34.322,4	36.953,6	43.147,2	47.477,1	51.624,4
Accize	13.646,0	15.581,2	16.389,9	17.442,1	19.192,5	20.406,9
Alte impozite pe bunuri si servicii	2.729,5	2.178,5	2.620,3	2.755,8	3.032,3	3.337,9
Impozit pe comertul exterior	962,3	655,6	591,0	628,9	694,7	761,1
Alte impozite si taxe fiscale	432,6	389,0	342,7	364,7	401,3	441,7
Contributii de asigurari sociale	49.007,8	47.860,1	46.183,5	48.831,1	51.256,1	54.259,6
Venituri nefiscale	15.914,4	15.397,1	20.458,1	19.601,1	22.655,5	22.946,2
Venituri din capital	1.075,7	548,2	525,3	562,5	618,2	679,8
Donatii	3.020,7	3.269,8	3.878,4	1.364,5	204,9	109,0
Sume de la UE in contul platilor efectuate		1.916,4	3.624,9	6.685,3	12.445,0	16.380,0
Sume incasate in contul unic la bugetul de stat sau in curs de redistribuire	1.681,2	-82,2				

Evolutia veniturilor bugetare in perioada 2008-2013

Cea mai mare pondere în veniturile bugetului general consolidat o deține Bugetul de stat, urmat de Bugetul general centralizat al unităților administrativ teritoriale și Bugetul asigurărilor sociale de stat.

Creșterea semnificativă, față de anul 2010, a veniturilor Bugetului asigurărilor pentru șomaj se datorează subvențiilor pe care acest buget le primește de la Bugetul de stat.

Cele mai mari subvenții de la Bugetul de stat le primește Bugetul asigurărilor sociale de stat pentru corectarea dezechilibrului sistemului public de pensii.

Veniturile bugetului general consolidat						
- pe bugete componente -						
	- mil. lei -					
	2008 realizari	2009 realizari	2010 estimari	2011 estimari	2012 estimari	2013 estimari
Total, din care:	165.546,6	157.243,8	165.420,6	176.731,7	196.635,2	213.267,1
Bugetul de stat	61.151,0	54.678,2	68.602,2	78.624,8	93.984,3	104.773,0
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	46.114,4	46.983,2	43.907,3	43.729,5	45.890,9	48.399,4
Bugetul asigurarilor sociale de stat	34.039,0	39.432,2	43.201,3	47.893,0	50.921,3	53.650,9
Bugetul asigurarilor pentru somaj	1.966,0	1.481,1	1.449,6	4.744,4	4.346,5	4.009,6
Bugetul Fondului pentru asigurari sociale de sanatate	15.780,6	14.623,8	17.689,0	14.950,9	15.546,7	16.346,7
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	28.285,1	25.998,1	23.721,9	22.597,8	23.627,1	24.271,9
Alte componente ale bugetului general consolidat	8.873,1	11.943,7	12.506,3	10.189,3	10.442,9	11.048,9
Transferuri intre bugete (se scad)	-30.662,6	-37.896,5	-45.657,0	-45.998,0	-48.124,5	-49.233,3

3.2 . Caracteristici, priorități, premise ale politicilor de cheltuieli bugetare

Coordonarea politicilor economice este esențială pentru menținerea echilibrului macroeconomic.	Păstrarea echilibrului macroeconomic pe care s-a construit Strategia fiscal bugetară pe orizontul de referință 2011-2013 este strict dependentă de cooperarea politicilor economice. Corelarea politicilor economice este necesară pentru obiectivul aderării la Uniunea Economică și Monetară până în anul 2015, dar acesta trebuie păstrat mai departe, în condițiile în care România trebuie să își găsească ritmul și resursele de dezvoltare. Construcția strategiei fiscale pe orizontul de referință consideră că reluarea creșterii economice nu este rezultatul unei politici de creditare și subvenționare laxe, ci rezultatul unei politici de dezvoltare continue prin care sectoarele economice se adaptează la mecanismele pieții, se restructurează, se redimensionează. În acest context, politica de cheltuieli publice trebuie să fie pusă în concordanță cu scopul dezvoltării, iar strategia de dezvoltare trebuie să fie asumată de toate segmentele societății românești.
Politica de cheltuieli pentru orizontul 2011-2013 va fi o politică restrictivă, echilibrată și prudentă, fiind marcată de poziția deteriorată din anii 2008-2009.	Politica de cheltuieli promovată pentru perioada 2011-2013 este marcată de poziția deteriorată din anii 2008-2009 (39,4% din PIB în anul 2009), motiv pentru care pentru orizontul de referință menționat autoritățile au în vedere o politică de cheltuieli restrictivă, prudentă și echilibrată construită pe principiul managementului financiar solid, pentru care au fost necesare măsuri suplimentare dificile, având în vedere și incertitudinile de pe piețele internaționale.

Obiectivele politicii bugetare

- Reducerea deficitului bugetar la 4,4% din PIB în anul 2011, 3,0% din PIB în anul 2012, și 2,5% din PIB pentru anul 2013.
- Raționalizarea și restructurarea sistemului de cheltuieli publice:
  - ✓ raționalizarea cheltuielilor cu salariile în sectorul public, respectiv o revenire medie cu circa 15% a salariilor, indemnizațiilor, sporurilor și a altor plăți de natură salarială pentru toți angajații din sectorul public, raționalizarea personalului în lunile următoare. Continuarea ajustărilor de personal, temperarea semnificativă în perioadele viitoare a dinamicii câștigurilor salariale din sectorul bugetar, cu efecte favorabile asupra stabilirii salariilor din sectorul privat, precum și al disipării șocurilor adverse de ofertă din perioadele recente ar putea avea ca efect ancorarea mai fermă a așteptărilor privind inflația ale agenților economici;

Întreaga construcție bugetară va avea în vedere respectarea echilibrelor fundamentale ale economiei.

În condițiile unui decalaj între creșterea mai rapidă a salariilor decât cea a productivității muncii, acesta se va reflecta mai devreme sau mai târziu în creșterea galopantă a prețurilor, depreciere a monedei naționale, îndatorare externă. Astfel, stabilitatea cursului de schimb în condițiile deteriorării competitivității produselor românești ca urmare a creșterii mai rapide a salariilor decât a productivității, atrage inevitabil deteriorarea balanței comerciale și în final deprecierea cursului valutar.

- ✓ raționalizarea cheltuielilor materiale în linie cu implementarea normativelor de cost în administrația publică;
- ✓ economii generate de restructurarea agențiilor guvernamentale;
- Îmbunătățirea procedurilor bugetare și a managementului cheltuielilor și asigurarea unei mai bune transparențe pentru a se evita reparația arieratelor. Astfel, în sectorul sănătate, se are în vedere instituirea unui nou sistem de participare a pacientului pe bază de taxă (co-plată), obiectivul fiind acela de a utiliza veniturile provenind din acest nou sistem pentru stingerea arieratelor aferente acestui sector.
- Eficientizarea programelor de asistență socială¹ printr-o mai bună țintire a acestora, precum și consolidarea celor aproximativ 200 de prestații sociale;

Au fost inițiate ample reforme ale sistemului (cu asistență de la Banca Mondială) ce vizează:

- (i) mai buna direcționare, prin eliminarea imediată sau graduală a programelor ce nu fac obiectul testării mijloacelor financiare;
  - (ii) raționalizarea și consolidarea prestațiilor acordate de diferitele niveluri ale administrației;
  - (iii) sporirea controlului asupra cererilor de prestații sociale; și
  - (iv) plafonarea prestației maxime pe persoană. Se anticipează că legislația prin care se introduc aceste reforme va fi aprobată până la finele lunii octombrie 2010.
- Reducerea subvențiilor la 0,8% din PIB până în anul 2013, ceea ce marchează diminuarea intervenției statului în economie, accentul fiind pus pe mecanismele de reglare ale pieței și o mai bună reglementare și supraveghere a acesteia de către stat.
  - Prioritizarea investițiilor publice funcție de:
    - ✓ efectul multiplicator,
    - ✓ disponibilitatea resurselor financiare necesare și respectarea angajamentelor asumate față de partenerii internaționali, acordându-se prioritate investițiilor finanțate din fondurile rambursabile și nerambursabile, dat fiind avantajul financiar al acestora ,

¹ În anul 2009 cheltuielile cu asistența socială au deținut 13% din PIB datorită stabilizatorilor automați, introducerea pensiei minime garantate în aprilie 2009, creșterea venitului minim garantat din iulie.

- ✓ siguranța populației, al acestora și de disponibilitatea resurselor financiare necesare, acordându-se astfel prioritate investițiilor finanțate din fondurile rambursabile și nerambursabile, dat fiind avantajul financiar al acestora
- ✓ stadiul fizic al investiției, acordându-se prioritate investițiilor în curs de execuție, în vederea finalizării acestora,
- Reforme structurale ce vor genera economii bugetare pentru a ajunge la sustenabilitatea fiscală pe termen mediu, în domeniul fiscal bugetar, al salarizării personalului bugetar, al sistemului de pensii, sănătății.
  - ✓ **Legea responsabilității fiscal bugetare nr 69/2010** a fost deja aprobată (criteriu structural de referință) și are meritul că reformează întregul sistem bugetar, contribuind la întărirea disciplinei bugetare pe perioada următoare.
  - ✓ **Legea salarizării unitare** a fost aprobată și este în vigoare, având deja o reducere a presiunilor de majorare a cheltuielilor cu salariile. Elaborarea legislației de implementare a legii salarizării unitare este în curs de desfășurare.
  - ✓ **Legislația în domeniul pensiilor** aflată în prezent în Parlament. Principalele prevederi ale legii privind sistemul unitar de pensii publice sunt evidențiate la pct. 3.2.3 din strategie.
  - ✓ **Reforma în domeniul sănătății** este detaliată la pct. 3.2.4 din strategie.

Efectele politicii de cheltuieli pe orizontul de referință 2011-2013

Efectele principale ale politicii de cheltuieli sunt:

- Reducerea cheltuielilor de personal coroborat cu declinul cheltuielilor cu bunurile și serviciile vor fi de natură să contribuie la intrarea pe teritoriu negativ a dinamicii consumului guvernamental. Astfel, ponderea cheltuielilor bugetare va fi de 35,8% în PIB în anul 2012 și de 34,8% în PIB în anul 2013.
- Aceste ajustări crează spațiul fiscal pentru cheltuielile de investiții.
- Dacă este integral implementată, reforma în domeniul cheltuielilor publice va contribui la sustenabilitatea efortului de consolidare pe care țara noastră îl face în prezent, studiile indicând că episoadele de ajustări susținute se bazează mai ales pe reduceri de cheltuieli.

3.2.1 Politica în domeniul ocupării forței de muncă

Orizontul de timp 2011-2013, va reprezenta o perioadă de consolidare a poziției României în cadrul Uniunii Europene, dar și de contracarare a impactului crizei economico-financiare mondiale asupra economiei românești.

Pe plan european, Strategia de la Lisabona a fost relansată în mod formal în 2010 printr-o nouă strategie cu un nou orizont de zece ani, bazată pe o coordonare extinsă a politicilor economice, pentru a genera o creștere economică și o ocupare a forței de muncă sporite. Noua strategie, denumită „*Europa 2020: O strategie europeană pentru creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii*” își propune să creeze mai multe locuri de muncă și să asigure condiții de viață mai bune. Una dintre cele trei priorități ale „Strategiei Europa 2020” o reprezintă creșterea favorabilă incluziunii – promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, în măsură să asigure coeziunea economică, socială și teritorială. Prin

strategia europeană se fixează cinci obiective, printre care se numără și „creșterea ratei de ocupare a forței de muncă până la cel puțin 75% (de la nivelul actual de 69%) din populația cu vârstă cuprinsă între 20 și 64 de ani”. Obiectivele UE vor fi transpuse în obiective și traiectorii naționale, care să reflecte situația actuală a fiecărui stat membru.

În acest context, România și-a evaluat poziția de pornire și specificitățile economiei și pieței muncii și are în vedere asumarea unei ținte naționale de creștere a ratei de ocupare până la 70% pentru populația din grupa de vârstă 20-64 ani în orizontul anului 2020.

Obiectivul de creștere a ratei de ocupare este condiționat, în principal, de:

- evoluția favorabilă a economiei, în special momentul reluării creșterii economice și recuperării,
- creșterea nivelului de educație și extinderea accesului la forme de învățare pe întreg parcursul vieții,
- asigurarea unor tranziții eficiente pe piața muncii, mai ales prin implementarea măsurilor active de ocupare, într-un mod adecvat din punct de vedere financiar și al adaptării la cerințele individuale și dinamica pieței muncii;
- asigurarea accesului la prestații și servicii sociale într-o manieră care să nu reducă atractivitatea muncii.

România și-a stabilit în domeniul pieței muncii o serie de obiective și direcții de acțiune asumate prin Programul de Guvernare 2009-2012.

Obiective

Echilibrarea pieței muncii și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

Creșterea gradului de flexibilitate a pieței muncii.

Întărirea dialogului social la toate nivelurile în scopul creșterii aportului acestuia la dezvoltarea economică și socială.

Principalele direcții de acțiune

Creșterea gradului de ocupare și promovare a participării forței de muncă la formarea profesională; susținerea înființării și funcționării comitetelor sectoriale.

Absorbția eficientă a resurselor financiare europene destinate dezvoltării resurselor umane, astfel încât să se asigure suportul de formare profesională și ocupațională.

Simplificarea procedurilor de angajare și concediere a lucrătorilor.

Sprrijinirea dialogului angajator - angajat în ceea ce privește flexibilizarea programului de lucru și facilitarea mobilității ocupaționale, profesionale și geografice.

Restructurarea centrelor de formare profesională și plasarea lor într-un sistem de competitivitate pentru ocupare și formare profesională.

Stimularea, prin măsuri fiscale, a participării salariaților la formarea profesională continuă.

Intensificarea procesului legislativ și de aplicare a măsurilor instituționale care vizează reducerea muncii la negru.

Redimensionarea competențelor și a atribuțiilor instituțiilor de control în scopul creșterii exigenței și responsabilității în actul de control al raporturilor de muncă, precum și în ceea ce privește asigurarea securității și sănătății în muncă.

În condițiile în care, și în anul 2010, efectele crizei economico-financiare asupra pieței muncii din România se mențin la aceeași intensitate, este necesară promovarea unor măsuri suplimentare care să conducă la stimularea creării locurilor de muncă și ocupării persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, respectiv a șomerilor, astfel încât, să aibă loc o diminuare a incidenței șomajului, mai ales pentru evitarea șomajului de lungă durată.

Aceste măsuri suplimentare au în vedere angajamentul României de a atinge țintele intermediare legate de nivelul ratei de ocupare (grupa de vârstă 20-64 ani) de 64% în 2013 și 66% în 2015, în

perspectiva realizării țintei finale de 70% în 2020.

Măsurile vizează reformarea cadrului legal privind stimularea ocupării forței de muncă pentru asigurarea tranziției rapide de la perioadele de șomaj sau inactivitate către ocuparea unui loc de muncă, grupurile țintă vizate fiind persoanele afectate de șomaj structural și șomaj de lungă durată, persoanele aparținând grupurilor vulnerabile, de cele mai multe ori dependente de sistemul de asistență socială, persoanele cu un nivel scăzut de calificare. Măsurile țin cont de impactul crizei economico-financiare asupra pieței muncii, manifestat prin creșteri ale disponibilizărilor de personal și ale ratei șomajului. Astfel, noile reglementări vor permite un acces crescut la măsuri active de ocupare și vor facilita implementarea acestora de personalul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă.

Măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă

- Măsuri preconizate
- 1. acordarea de servicii gratuite de evaluare a competențelor dobândite pe alte căi decât cele formale**, cu scopul de a facilita și urgenta obținerea unui certificat de competențe profesionale;
  - 2. acordarea unei alocații de formare profesională pe perioada participării la un program de formare profesională**, în valoare de 50% din nivelul indicatorului social de referință, pentru persoanele care nu beneficiază de indemnizație de șomaj, urmărindu-se astfel încurajarea participării la programe de formare profesională a persoanelor vulnerabile din punct de vedere social;
  - 3. flexibilizarea măsurii referitoare la subvenționarea, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, a programelor de formare profesională organizate de angajatori** pentru proprii lucrători; această intervenție are drept scop încurajarea și susținerea angajatorilor în organizarea de programe de formare pentru angajații lor;
  - 4. asigurarea accesului la prime de mobilitate și pentru șomerii neindemnizați de lungă durată** – persoane care se află în șomaj de mai mult de 6 luni (tineri) sau 12 luni (adulți)

Anual, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă implementează un set integrat de măsuri de stimulare a ocupării în conformitate cu oportunitățile oferite de piața muncii și cerințele persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Măsurile sunt finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj și sunt prezentate mai jos.

Măsurile de ocupare a forței de muncă

- Acordarea de servicii gratuite de mediere pe locurile de muncă vacante sau nou create prin furnizarea de informații privind locurile de muncă disponibile și punerea în legătură a persoanelor în căutarea unui loc de muncă cu angajatorii, întocmirea pentru fiecare persoană a unui plan individual de mediere, organizarea bursei generale a locurilor de muncă sau a burselor specializate pentru anumite grupuri țintă în funcție de nevoile pieței muncii;
- Acordarea de servicii gratuite de informare și consiliere profesională persoanelor în căutarea unui loc de muncă;
- Acordarea de subvenții angajatorilor pentru încadrarea persoanelor aparținând unor categorii dezavantajate: șomeri de peste 45 de ani, întreținători unici de familie, părinți unici susținători ai familiilor monoparentale, sau pentru încadrarea persoanelor care mai au 3 ani până la îndeplinirea condițiilor de pensionare, absolvenți de învățământ și absolvenți cu dizabilități corelată cu o consiliere profesională de calitate în rândul tinerilor;
- Stimularea încadrării persoanelor cu handicap;

- Organizarea de cursuri de formare profesională, prin cuprinderea unui număr sporit de șomeri în cursuri de inițiere, calificare, recalificare sau de specializare;
- Acordarea gratuită de servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau inițierea unei afaceri, în scopul creșterii gradului de ocupare prin înființarea propriei afaceri;
- Acordarea de acompaniament personalizat tinerilor cu risc de marginalizare socială prin încheierea de contracte de solidaritate și oferirea de servicii specifice, inclusiv prin acordarea de subvenții angajatorilor de inserție care încadrează persoane din această categorie;
- Sprijinirea organizării de programe de formare profesională, pentru meseriile cerute pe piața muncii;
- Acordarea de credite cu dobândă avantajoasă, diferențiată, aceasta conducând la dezvoltarea spiritului antreprenorial, la reducerea discrepanțelor regionale și la dezvoltarea IMM-urilor și implicit la crearea de noi locuri de muncă durabile, având ca rezultat dezvoltarea economică;
- Acordarea unei sume lunare, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, reprezentând 30% din cuantumul indemnizației de șomaj persoanelor care se angajează pentru program de lucru și ca urmare a angajării le încetează plata indemnizației de șomaj, din momentul angajării până la sfârșitul perioadei pentru care erau îndreptățite să primească indemnizația de șomaj;
- Acordarea de alocații pentru șomerii care se încadrează înainte de expirarea șomajului, încercându-se astfel prevenirea șomajului de lungă durată în rândul tinerilor până în vârstă de 25 ani și a celorlalte categorii de șomeri, supuși riscului rămânerii în șomaj mai mult de 6 luni, respectiv 12 luni;
- Stimularea mobilității forței de muncă, prin sprijinirea ocupării locurilor de muncă existente într-o altă zonă decât zona de reședință a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă prin acordarea de prime de încadrare sau instalare, după caz;

Măsuri de protecție socială a șomerilor: - asigurarea sumelor necesare pentru plata indemnizațiilor de șomaj.

3.2.2. Politica salarială

Politică salarială de austeritate determinată de:

Constrângerile economice și bugetare la care trebuie să facă față economia românească;

Necesitatea refacerii echilibrului dintre productivitatea muncii și salarii, echilibru rupt încă din anul 2008 când au avut loc majorări salariale necontrolate combinate cu o creștere a numărului de salariați din sectorul bugetar.

Necesitatea respectării angajamentelor asumate de România cu organismele internaționale.

Măsuri de politică salarială

Reducerea cu 25% a salariilor, sporurilor și a altor plăți de natură salarială pentru toți angajații din sectorul public

Limitarea cheltuielilor de personal în 2011 la 39 miliarde lei exclusiv contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat platite de angajații din sectorul special și stabilirea unei limite de 1.290.000 total angajați în sectorul public la începutul lui 2011;

Eliminarea începând cu anul 2011 a celui de-al 13-lea salariu și a primei de vacanță pentru angajații din sectorul public;

Aplicarea standardelor de cost la nivelul autorităților locale, precum și în domeniul sănătății și educației pentru a asigura predictibilitatea și sustenabilitatea pe termen lung a salariilor;

Revizuirea codului muncii și a legislației privind contractele colective de muncă, cu scopul de a permite o flexibilitate mai mare în ceea ce privește salariile.

Politica salarială promovată de Guvern a fost supusă unui amplu proces de reformă, reglementat prin următoarele acte normative:

Legea-Cadru privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, nr.330/2009

Principii	Caracter unitar – reglementează salarizarea tuturor categoriilor de personal din sectorul bugetar Supremația legii – drepturile de natură salarială se stabilesc numai prin norme juridice de forță legii Includerea sporurilor și a altor indemnizații cu caracter general în salariul de bază Echitate și coerență – remunerație egală pentru muncă de valoare egală Sustenabilitate financiară – majorări salariale astfel încât ponderea în produsul intern brut a cheltuielilor de personal să se reducă progresiv la un nivel sustenabil
Reglementări de bază	Armonizarea sistemului de salarizare în funcție de importanța, răspunderea, complexitatea activității și nivelul studiilor Stabilirea salariului de bază ca principal element al câștigului salarial, prin includerea în acesta a unor sporuri, majorări sau indemnizații cu caracter general. Suma sporurilor și indemnizațiilor individuale nu va depăși 30% din salariul de bază Realizarea ierarhiei salariilor funcțiilor de bază pe baza unor criterii bine stabilite: - între domeniile de activitate, - în cadrul aceluiași domeniu, în funcție de complexitatea și importanța muncii desfășurate Transparența mecanismului de stabilire a salariului de bază, precum și a celorlalte drepturi salariale Compatibilizarea procesului de descentralizare cu principiile prevăzute de această lege

Diferențierea salariilor de bază în funcție de nivelul la care se prestează activitatea: central, teritorial și local

Limite și condiții privind creșterile salariale

Prin legile speciale de implementare a Legii-Cadru se pot stabili majorări salariale anuale, astfel încât ponderea cheltuielilor de personal aferente personalului din sectorul bugetar să se reducă progresiv.

Orice majorare salarială va fi condiționată de reducerea numărului de salariați și va fi raportată la evoluția indicatorilor macroeconomici și sociali

Guvernul va realiza o strictă monitorizare a salariilor din sectorul public. Niciun ministru și niciun demnitar public nu va putea crea salarii, deduceri sau sporuri noi fără ca legea să prevadă o autorizație specială în acest sens.

Noul sistem de salarizare din sectorul public se va raporta la salariile din sectorul privat pentru a se asigura că salariile din sectorul public sunt în general competitive în raport cu condițiile existente pe piața muncii, în limitele impuse de constrângerile impuse de buget.

Legislația de implementare

Începând cu 1 ianuarie 2011 și până la 31 decembrie 2012 sistemul public de salarizare și ierarhizare va fi reformat și simplificat printr-un proiect de lege care să prevadă:

- reducerea numărului de funcții din sectorul bugetar;
- trecerea treptată la salarii nominale;
- îmbunătățirea ierarhiilor în cadrul domeniilor bugetare și a sistemelor de grade, gradații și trepte salariale.

Principii:

- stabilirea unui sistem reformat și simplificat de ierarhizare în sectorul bugetar, care să cuprindă grupuri ocupaționale și grade și care să se bazeze pe o metodologie modernă de evaluare pe bază de ocupație și responsabilități, astfel încât să promoveze remunerație egală pentru muncă egală;
- stabilirea unei grile unice care să definească nivelul salariului de bază pentru toate pozițiile din toate grupurile ocupaționale;
- competitivitatea în raport cu piața muncii, în cadrul constrângerilor bugetare, pentru a atrage și a menține personal calificat;
- eliminarea cumulului de funcții.

Legea responsabilității fiscal-bugetare, nr.69/2010

Principiul gestionării eficiente a cheltuielilor de personal plătite din fonduri publice

Politica salarială și a numărului de personal trebuie să fie în conformitate cu țintele fiscal-bugetare din strategia fiscal-bugetară, cu scopul de a eficientiza gestiunea fondurilor cu această destinație.

Principiul responsabilității fiscale

Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară și, de asemenea, politica salarială în mod prudent și de a gestiona resursele și obligațiile bugetare, precum și riscurile fiscale de o manieră care să asigure sustenabilitatea poziției fiscale pe termen mediu și lung

Reguli fiscale

Cheltuielile de personal ale bugetului general consolidat exprimate ca procent în produsul intern brut nu pot depăși plafoanele anuale stabilite în cadrul fiscal-bugetar din strategia fiscal-bugetară pentru primii 2 ani acoperiți de aceasta

Nivelul nominal al cheltuielilor de personal, pe total buget general consolidat, nu va depăși plafonul specificat în cadrul fiscal-bugetar din strategia fiscal-bugetară pentru

Alte prevederi	anul bugetar următor Totalul cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat nu poate fi majorat pe parcursul anului bugetar, cu ocazia rectificărilor bugetare

3.2.3. Politica în domeniul asigurărilor și asistenței sociale

3.2.3.1 Politica în domeniul pensiilor

Descrierea situației existente   Bugetul asigurărilor sociale înregistrează încă din anul 2006 deficite anuale, în anul 2009 ajungând la cel mai mare deficit, cu o valoare de circa 1,5 miliarde euro, cheltuielile anuale pentru pensii constituind cea mai mare categorie de cheltuieli bugetare, ponderea acestora în Produsul Intern Brut fiind de 8%, cu tendință de creștere în anii următori, pentru anul 2010 fiind prevăzute în continuare subvenții de la bugetul de stat, pentru echilibrarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

În anul 2009, în contextul crizei economice, s-a încercat limitarea efectelor negative ale crizei economice și plafonarea cheltuielilor.

În pofida măsurilor luate, condițiile s-au dovedit a fi mai dificile decât s-a anticipat, astfel încât în anul 2010 s-a procedat la ajustarea cheltuielilor din sectorul bugetar și a cheltuielilor sociale la un nivel sustenabil, impunându-se unele măsuri de austeritate pentru sectorul bugetar, printre care se numără și:

- înghețarea temporară a pensionărilor anticipate până la intrarea în vigoare a noii legi privind reforma sistemului de pensii în 2011;
- aprobarea unei proceduri de încadrare în grade de invaliditate, în vederea înscrierii la pensie de invaliditate, verificarea încadrării în grad de invaliditate a pensionarilor de invaliditate aflați în evidență;
- simplificarea legislației referitoare la pensiile publice prin eliminarea legilor speciale de pensionare;
- recalcularea pensiilor stabilite prin legi speciale.

Pentru România care se află în grupul statelor cu cele mai mari riscuri pe termen lung, având unul dintre cele mai nesustenabile sisteme publice de pensii din întreaga comunitate europeană se impune **promovarea unor măsuri de reformă** care au ca scop îmbunătățirea sistemului actual de pensii.

Măsuri de reformă   Proiectul de Lege privind sistemul unitar de pensii publice, aflat în prezent în Parlament **asigură cadrul de reformă în următoarele direcții:**

- asigurarea sustenabilității financiare a sistemului public de pensii pe baza principiilor contributivității și solidarității sociale prin încadrarea cheltuielilor cu pensiile și alte drepturi de asigurări sociale în limite sustenabile;
- asigurarea unei egalități de tratament pentru beneficiarii sistemului public de pensii prin eliminarea inechităților care mai există în sistemul public de pensii, dar și a regimurilor speciale, inechitabile și costisitoare, reglementate prin legi speciale de care beneficiază anumite categorii profesionale;
- menținerea standardelor de viață ale pensionarilor în plată prin trecerea graduală la indexarea valorii punctului de pensie cu rata inflației;

- armonizarea sistemului public de pensii național cu practica europeană și cu recomandările Uniunii Europene în domeniul pensiilor publice.

Legislație	Proiectul Legii privind sistemul unitar de pensii publice prevede o serie de măsuri care au ca scop îmbunătățirea sustenabilității financiare a sistemului de pensii prin:
Reglementări de bază	• Creșterea și egalizarea vârstelor standard de pensionare pentru bărbați și femei; • Creșterea vârstelor de pensionare pentru personalul din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale; • Reevaluarea vârstelor standard de pensionare pentru persoanele ce vor fi integrate în sistemul unitar de pensii din magistratură, diplomație, personal auxiliar din instanțe de judecată, funcționari publici parlamentari; • Procedura de stabilire a valorii punctului de pensie. - de la intrarea în vigoare a legii și până în anul 2020, valoarea punctului de pensie se va majora anual cu 100% din rata inflației, la care se adaugă 50% din creșterea reală a castigului salarial mediu brut, realizat pe anul precedent. Dacă unul din indicatori are valoare negativă, la stabilirea valorii punctului de pensie se utilizează indicatorul cu valoare pozitivă. - din anul 2021, valoarea punctului de pensie se majorează anual cu 100% din rata inflației la care se adaugă 45% din creșterea reală a salariului mediu brut, realizate pe anul precedent. Procentul din creșterea reală a salariului mediu brut, luat în considerare la majorarea anuală a valorii punctului de pensie, se reduce gradual cu câte 5 procente în fiecare an; - din anul 2030, valoarea punctului de pensie se majorează anual cu 100% din rata inflației realizată pe anul precedent. • Creșterea numărului de contribuabili la sistemul unitar de pensii publice cu cei care realizează venituri din profesii liberale, manageri, asociații familiale; • Descurajarea numărului de pensionări anticipate parțiale; • Descurajarea pensionărilor de invaliditate abuzive, nejustificate medical; • Finanțarea indemnizației de însoțitor pentru pensionarii de invaliditate gradul I din bugetul de stat.

3.2.3.2 Politică în domeniul asistenței sociale

Asistența socială este componenta non-contributivă a sistemului de protecție socială și reprezintă ansamblul de instituții și măsuri prin care statul, autoritățile publice ale administrației locale și societatea civilă asigură prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare sau permanente ale unor situații care pot genera

marginalizarea sau excluderea socială a unor persoane.

Politica socială actuală se axează pe reducerea inegalităților și a dezechilibrelor și pe promovarea coeziunii sociale. Împreună cu politicile economice și de ocupare a forței de muncă, ea crează mecanismul necesar pentru combaterea sărăciei, îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă și contribuie la creșterea calității vieții.

Principalele obiective

Guvernul României, prin Programul de Guvernare și prin măsurile de austeritate propuse urmărește să dezvolte și să diversifice serviciile sociale pentru grupurile vulnerabile care nu sunt acoperite de serviciile existente și totodată, să procedeze la reducerea alocațiilor pentru sistemul de ajutoare sociale.

În domeniul asistenței sociale un accent deosebit se va pune pe:

- redimensionarea măsurilor de protecție socială pentru familiile cu nevoi speciale și dinamizarea măsurilor active de solidaritate familială;
- sporirea participării active a societății civile și dezvoltarea durabilă a parteneriatului în beneficiul dezvoltării și protecției familiei;
- redimensionarea cadrului legal și instituțional privind protecția maternității creșterea natalității, reducerea abandonului de copii și reducerea fenomenului violenței în familie;
- creșterea calității vieții copilului în mediile defavorizate și respectarea standardelor minime de calitate în toate serviciile speciale acordate copilului în dificultate;
- asigurarea echilibrului socio-economic al familiilor din mediul urban și rural, al familiei și persoanelor de vârstă a treia, al persoanelor cu dizabilități și al familiilor aparținătoare;
- promovarea participării active a femeii la luarea deciziei și în structurile de reprezentare publică; diminuarea discriminărilor de orice natură;
- revizuirea concepției programelor de asistență socială prin orientarea acestora în funcție de nivelul veniturilor realizate pe familie și restructurarea celor **aproximativ** 200 de prestații sociale existente atât la nivel național, cât și local, astfel încât acestea să reprezinte o formă complementară de protecție socială și să nu constituie unica sursă de venit pentru cei care au capacitate de muncă.

Măsuri preconizate

Pentru a proteja membrii mai vulnerabili ai societății se vor reforma programele de asistență socială în vederea eficientizării acestora și a unei mai bune direcționări a lor către cei săraci și nevoiași.

În acest context:

- programul Venit Minim Garantat (VMG) va fi exceptat de reducerea de 15% propusă pentru alte categorii de cheltuieli bugetare în cadrul măsurilor de austeritate;
- alte programe – mai puțin eficiente – vor fi reduse cu mai mult pentru a realiza reducerea de cheltuieli totale.

Mai concret, se vor reduce sau se vor direcționa mai bine alocația de susținere pentru familia monoparentală, precum și alocația familială complementară, așa cum s-a convenit cu Banca Mondială.

- elaborarea Codului Asistenței Sociale care să stabilească principiile, formele de organizare și structura sistemului de beneficii și servicii de asistență

socială;

- stabilirea cadrului pentru o mai bună distribuire a resurselor financiare și umane din sistem, inclusiv la nivelul structurilor descentralizate ale administrației publice locale și în special a personalului de specialitate din domeniul asistenței sociale.

Principalele direcții în care Guvernul acționează și în perioada următoare în vederea îndeplinirii obiectivelor propuse:

Familie

- raționalizarea diferitelor tipuri de asistență socială acordate atât la nivelul familiilor, cât și la nivel individual;
- finalizarea descentralizării serviciilor sociale în domeniul violenței în familie în vederea responsabilizării autorităților locale privind această problemă, precum și a asigurării resurselor financiare necesare;
- dezvoltarea rețelei de servicii suport pentru integrarea familiei române în societate.

Protecția copilului

- acordarea de gratuități în vederea accesului la educația primară a copiilor din familiile sărace, mai ales din mediul rural (uniformă, rechizite, transport) și din cadrul etniei române;
- creșterea calității vieții copilului în mediile defavorizate și respectarea standardelor minime de calitate în toate serviciile speciale acordate copilului în dificultate;

Egalitatea de șanse

- eliminarea condiției discriminatorii a femeii pe piața muncii, în viața social-economică, culturală și politică, prin consolidarea reprezentării femeilor în Parlament și în primele două linii ierarhice ale Guvernului;
- diminuarea discriminărilor etnice;
- creșterea capacității instituționale pentru implementarea politicilor de gen, crearea sistemului național de sprijinire și promovare a politicilor privind egalitatea de șanse pe piața muncii bazate pe fondurile europene;
- dezvoltarea sistemului de consiliere juridică gratuită, precum și a serviciilor de îngrijire a persoanelor vârstnice.

3.2.4 Politică în domeniul sănătății

Unul dintre obiectivele fundamentale pe care și le asumă și promovează Guvernul României în perioada 2011-2013 este „Reformarea domeniului sănătății”. Acesta presupune o serie de reforme în sistemul public de asistență medicală, esențiale pentru îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor de sănătate, creșterea accesului populației la îngrijirile medicale și pentru un mai bun control al cheltuielilor publice.

România și-a stabilit deja, în domeniul sănătății, prin Programul de Guvernare 2009-2012, principalele obiective ale reformei.

Principalele obiective ale reformei

Îmbunătățirea stării de sănătate a populației, creșterea calității vieții în condițiile compatibilizării sistemului sanitar românesc cu cel din Uniunea Europeană;

Aprobarea strategiei naționale de dezvoltare a serviciilor sanitare pe o perioadă de minimum 8 ani;

Dezvoltarea programelor de prevenție și de depistare precoce a bolilor;

Redresarea și dezvoltarea asistenței medicale din mediul rural;

Participarea personalului sanitar la un program de educație continuă garantat de către stat;

Creșterea accesului pacientului la tratamente moderne, la prețuri accesibile prin introducerea unei noi politici de stabilire a prețului la medicamente și a introducerii noilor tehnologii;

Asigurarea transparenței în cheltuirea banilor publici.

Direcții de acțiune

Corelarea reformei asigurărilor medicale cu reforma sistemului de sănătate publică;

Punerea în aplicare a unui program național de investiții care să permită dezvoltarea infrastructurii sanitare la standardele europene, în maximum 8 ani, inclusiv prin atragerea de fonduri europene;

Elaborarea planului național de rationalizare a spitalelor, inclusiv a numărului de paturi corelat cu nevoile de asistență medicală a populației;

Elaborarea planului național de resurse umane în domeniul medical;

Accelerarea procesului de descentralizare în sistemul de sănătate și creșterea gradului de implicare a administrației locale în managementul spitalicesc;

Integrarea serviciilor sanitare în rețele complexe de asistență, de la medicina primară până la nivel spitalicesc;

Înființarea de centre multifuncționale, în special în mediul rural;

Introducerea de standarde pentru toate nivelurile sistemului sanitar românesc și a unui sistem de asigurare a calității serviciilor medicale.

Suținerea asistenței medicale primare

Dezvoltarea medicinei de familie prin creșterea alocațiilor din fondul de asigurări de sănătate, care va permite medicilor de familie să participe la programe de supraveghere a mamei și copilului, de prevenție și supraveghere a bolilor cronice cu impact în sănătatea publică;

Dotarea cabinetelor medicale cu aparatură de diagnostic și tratament, astfel încât după următorii trei ani să existe un nivel standard de dotare în toate cabinetele din țară;

Elaborarea de ghiduri și asigurarea de consultanță pentru accesarea de fonduri europene pentru reabilitarea și dotarea cabinetelor medicale din mediul rural;

Asigurarea unei asistențe medicale primare, accesibilă în egală măsură pentru locuitorii tuturor județelor țării, pornind de la medicina de familie, prin asistența medicală ambulatorie și până la cea spitalicească;

Dezvoltarea accentuată a serviciilor de îngrijiri la domiciliu printr-o colaborare strânsă cu structurile de specialitate ale autorităților publice locale.

Dezvoltarea ambulatoriului de specialitate

Modernizarea ambulatoriului de specialitate prin creșterea alocării fondurilor și accesarea de programe cu finanțare europeană;

Dezvoltarea parteneriatului public-privat și atragerea mediului de afaceri în dezvoltarea de rețele sanitare integrate.

Eficiențizarea și modernizarea serviciilor spitalicești și a managementului acestora

Descentralizarea administrării pentru cele mai multe spitale la autoritățile locale;

Introducerea unui nou mecanism de finanțare a spitalelor, bazat pe standarde de cost pe tipuri de spital, cofinanțarea de la autoritățile locale și stabilirea de plafoane pentru cheltuielile cu salariile, pentru a se limita depășirile de cheltuieli;

Reformarea sistemului de asistență de urgență pentru a se elimina bazarea excesivă pe sistemul de asistență primară;

Extinderea rețelei de centre medico-sociale care să permită degrevarea spitalelor de pacienții cu probleme predominant sociale și nu medicale;

Realizarea unei rețele de spitale de urgență regionale la standarde europene;
 Îmbunătățirea managementului spitalelor prin introducerea indicatorilor de performanță și de calitate a serviciilor;
 Îmbunătățirea sistemului de internări de scurtă durată și a îngrijirilor la domiciliu;
 Reabilitarea spitalelor publice la nivelul normelor de funcționare și dotare din Uniunea Europeană;

La Ministerul Sănătății se află în fază finală „*Strategia actualizată de raționalizare a spitalelor*”, realizată cu expertiză tehnică din partea specialiștilor Băncii Mondiale.

Dezvoltarea sistemului de urgență prespitalicesc Creșterea finanțării sistemului de urgență și dezvoltarea serviciilor de tip SMURD, astfel încât acestea să acopere toate zonele țării;
 Asigurarea de mijloace de transport medical, inclusiv aerian sau naval;
 Introducerea sistemului de ambulanță comunitară pentru asigurarea urgențelor din teritoriu în special în zonele aflate la mari distanțe de spitale, în cooperare cu autoritățile locale.

Asistența cu medicamente a populației și politica medicamentului Garantarea susținerii financiare de către stat a programelor naționale de sănătate (tuberculoză, cancer, HIV/SIDA, dializă etc);
 Lansarea unui nou program național de sănătate pentru tratamentul infarctului miocardic acut;
 Garantarea accesibilității la medicamente compensate și gratuite pentru toată perioada anului;
 Asigurarea, conform posibilităților bugetare, de medicamente gratuite pentru copii, elevi, studenți, gravide și lăuze;
 Stimularea deschiderii de farmacii și puncte farmaceutice în mediul rural sau zone izolate.

Ministerul Sănătății va elabora o nouă *Strategie privind politica medicamentului*. Principalele măsuri urmăresc să stabilească și să actualizeze prețurile la un curs unic, anual stabilit în lei, corelat cu volumele achiziționate de la furnizori. Se va încuraja prescripția generică, prin generalizarea prescrierii pe baza Denumirii Comune Internaționale (DCI), în conformitate cu recomandările OMS. Acest fapt va spori accesibilitatea populației la medicația esențială.

Asistența sanitară în mediul rural Stimularea folosirii de personal medical contractual pe perioadă determinată pentru asigurarea cu personal în zonele sau domeniile deficitare, plata în funcție de eficiența și de finalitatea actului medical;
 Dezvoltarea unei rețele de centre multifuncționale pentru asistența medicală de bază;
 Organizarea centrelor de permanență pentru asigurarea asistenței medicale permanente în mediul rural, precum și dotarea cu ambulanțe de intervenție a centrelor de permanență din mediul rural;
 Introducerea în programul de educație pentru sănătate în toate școlile din mediul rural și a unui program de prevenție și profilaxie în patologia dentară;
 Asigurarea „*caravelor medicale*” (radiologie și laborator de analize) în zonele rurale și greu accesibile constituite din 15-20 unități mobile repartizate geografic.

Dezvoltarea sănătății publice Continuarea extinderii programului național de imunizări prin introducerea gratuită a unor noi vaccinuri conform practicilor din UE;
 Continuarea corelării acțiunilor din România cu “Programul Comunitar în domeniul sănătății pentru perioada 2008-2013” stabilit de Uniunea Europeană;

Vaccinarea antigripală gratuită a copiilor, pensionarilor și a persoanelor cu risc;
Acces universal și gratuit la servicii de planificare familială.

Dezvoltarea și
susținerea sectorului
privat

Susținerea și dezvoltarea parteneriatului public-privat, a privatizărilor și a managementului privat în sistemul public.
Stimularea asigurărilor de sănătate private prin delimitarea îngrijirilor medicale publice de cele private.
Stimularea investițiilor private în sistemul sanitar.

Programe/proiecte implementate sau care urmează a se implementa pe termen mediu

1. Implementarea de programe naționale de sănătate care să răspundă problemelor de sănătate publică prioritare și nevoilor grupurilor populaționale vulnerabile

Obiective

Dezvoltarea capacității de reacție rapidă la amenințările la adresa sănătății;
Reducerea impactului asupra sănătății publice a bolilor transmisibile cu impact major (HIV, tuberculoza, infecții cu transmitere sexuală, infecții nosocomiale), precum și al bolilor cronice;
Deplasarea accentului către serviciile preventive de sănătate și creșterea nivelului de educație pentru sănătate a populației în vederea adoptării comportamentelor sănătoase.

Rezultate așteptate

Existența resurselor instituționale și umane apte pentru intervenție rapidă în situații care amenință sănătatea publică;
Realizarea de Site-uri funcționale, actualizate periodic, privind serviciile de sănătate și accesibilitate;
Inițierea și realizarea unui sistem informațional geografic și de cartografiere a zonelor defavorizate (hărți naționale, regionale și județene);
Aprobarea în perioada următoare a „Strategiei naționale de promovare a sănătății și educației pentru sănătate”;
Existența a cel puțin 5 campanii IEC la nivel național și regional pe subiectele prioritare de sănătate publică concepute și implementate;
Monitorizarea, evaluarea și ajustarea continuu a activităților specifice;
Îmbunătățirea accesibilității grupurilor vulnerabile la programele de sănătate publică dezvoltate și care li se adresează cu preponderență.

2. Crearea unui sector al serviciilor spitalicești performant prin reorganizarea, descentralizarea și informatizarea spitalelor

Obiective

Reorganizarea spitalelor și elaborarea „Planului Național General privind Spitalele”;
Restructurarea și descentralizarea spitalelor și al managementului acestora, cu preluarea finanțării integral de la bugetul de stat a structurilor de urgență;
Adoptarea unui sistem clar de clasificare a spitalelor, a metodologiei de trimitere și acreditarea spitalelor în funcție de clasificare;
Informatizarea sistemului de sănătate.

Rezultate așteptate

Eficientizarea unităților sanitare cu paturi prin reducerea cu 5% a numărului de paturi;
Descentralizarea a 85% din unitățile spitalicești către structurile locale;
Acreditarea spitalelor cu : 10% în anul 2011 și 50% în anul 2012;
Introducerea documentelor medicale în format electronic securizat (foi de

observație, bilete de trimitere, bilete de ieșire, rețete, etc.) și implementarea bazelor de date electronice în: 5% din spitale în anul 2011 și 50% din spitale în anul 2012;

Introducerea card-ului de sănătate și a dosarului medical electronic pentru: 15% din populația asigurată în anul 2011 și 75% din populația asigurată în anul 2012.

3. Asigurarea unei finanțări sustenabile și eficient utilizate prin remodelarea finanțării spitalelor

Obiective Modificarea finanțării spitalelor prin sistemul asigurărilor de sănătate;
Raționalizarea cererii de servicii medicale;
Stabilirea criteriilor și a raporturilor de finanțare la nivel național a serviciilor oferite de sectorul privat și de cel public.

Rezultate așteptate Implementarea de protocoale și ghiduri terapeutice;
Introducerea coplății modice direct la furnizorul de servicii medicale;
Scăderea cu 5% a ratei de internări în unitățile de asistență medicală acută pe cap de locuitor;
Scăderea cu 10% a cheltuielilor cu serviciile medicale în unitățile sanitare cu paturi;
Creșterea ponderii asigurărilor private de sănătate din totalul asigurărilor de sănătate.

4. Elaborarea și implementarea unei strategii coordonate de resurse umane în domeniul medical

Obiective Elaborarea „Planului Național de Resurse Umane în Sistemul Serviciilor de Sănătate Publică din România”;
Identificarea unor facilități pentru atragerea personalului medical în zonele izolate, defavorizate economic, precum și în specialitățile deficitare;
Identificarea unor modalități flexibile de furnizare de servicii medicale în zonele izolate și în cele defavorizate economic;
Creșterea competențelor profesionale ale personalului medical.

Rezultate așteptate Dezvoltarea și planificarea resurselor umane din domeniul sănătății;
Rezolvarea disparităților dintre rural/urban și din zonele izolate;
Revizuirea „Nomenclatorului specialităților medicale, medico-dentare și farmaceutice” în concordanță cu necesitățile de sănătate naționale și prin aliniere la normele comunitare;
Revizuirea și adaptarea permanentă, la cerințele comunitare în domeniu, a curriculelor de pregătire prin rezidențiat;
Elaborarea și implementarea de standarde pentru abilitățile profesionale conferite prin titlul de medic, medic dentist și farmacist specialist;
Reconversia profesională a asistenților medicali prin specializare post-bază în domenii deficitare ca laborator, radiologie, sănătate publică, igienă;
Îmbunătățirea pregătirii profesionale post-bază a personalului medical și medico-sanitar prin cursuri de Educație continuă;
Creșterea abilităților de comunicare ale personalului medical.

5. Asigurarea continuității serviciilor medicale, prin creșterea ponderii îngrijirilor la domiciliu, a asistenței medicale primare și a serviciilor de specialitate acordate în ambulatoriu

Obiective Creșterea ponderii asistenței medicale primare;

Stimularea practicii de grup în medicina de familie;
Lansarea unui program de îngrijiri la domiciliu în parteneriat cu Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

Rezultate așteptate Scăderea cheltuielilor nejustificate la nivelul spitalelor;
Îmbunătățirea calității vieții pacienților cronici, imobilizați la pat care vor primi îngrijiri pe toată durata bolii.

6. O nouă strategie privind politica medicamentului

Obiective Garantarea accesibilității la medicamente compensate și gratuite pentru toată perioada anului și asigurarea de medicamente gratuite pentru copii, elevi, studenți, gravide și lăuze;
Compensarea în proporție de 90% din prețul de referință al medicamentelor pentru pensionarii cu venituri mici;
Stimularea deschiderii de farmacii și puncte farmaceutice în mediul rural sau zone izolate;
Stabilirea transparentă a prețurilor și a criteriilor de compensare funcție de eficacitate și eficiență.

Rezultate așteptate Creșterea graduală a resurselor alocate;
Îmbunătățirea stării de sănătate a populației;
Creșterea calității vieții în condițiile armonizării sistemului sanitar românesc cu cel din Uniunea Europeană.

7. Dezvoltarea, modernizarea infrastructurii furnizorilor de servicii medicale și dotarea acestora cu aparatură/ echipamente medicale și mijloace de transport specifice

Obiective Construcția și reabilitarea unor unități sanitare publice;
Dotarea cu aparatură/echipamente medicale;
Dotarea cu mijloace de transport specifice.

Rezultate așteptate Creșterea eficienței și calității serviciilor medicale;
Creșterea gradului de satisfacție a pacienților;
Creșterea gradului de satisfacție personalului medical;
Revizuirea și îmbunătățirea indicatorilor de performanță ai spitalelor.

3.2.5. Politica în domeniul investițiilor publice

Criza economică profundă pe care o traversează economia mondială și implicit și economia românească, precum și ultimele evoluții ce au avut loc inclusiv în Grecia, impun cu celeritate luarea unor măsuri de austeritate. Aceste măsuri vizează în special analizarea și reșezarea cheltuielilor publice pe o nouă structură care să permită, într-un mix de politici bugetare, fiscale și monetare, pe termen scurt stoparea declinului economic, iar în perspectivă reluarea creșterii economice pe baze sănătoase.

În acest context, unul din principalele instrumente pe care Guvernul le are la îndemână îl constituie programul de investiții publice, care, printr-o alocare și cheltuire judicioasă a resurselor disponibile poate corecta anumite dezechilibre apărute, în special în domeniul construcțiilor, și compensa posibilitățile/disponibilitățile momentane mai reduse de finanțare ale sectorului privat în acest domeniu.

Pe anul în curs, pentru cheltuielile de investiții publice finanțate din bugetul general consolidat au fost alocate resurse în sumă de aproximativ **33,4 miliarde lei**, reprezentând aproximativ **6,5%** din PIB, respectiv **16,7%** din cheltuielile bugetului general consolidat. În tabelul de mai jos prezentăm volumul cheltuielilor totale din bugetul general consolidat și al cheltuielilor de investiții în perioada 2008 – 2013, precum și ponderea acestora în PIB.

Tabel 1: Ponderea în PIB a cheltuielilor totale și de investiții ale bugetului general consolidat în perioada 2008-2013

	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale BGC (milioane lei)	190.340	193.679	200.062	200.311	214.221	229.353
- % din PIB	37,0	39,4	39,1	36,8	35,8	34,8
• Cheltuieli de investiții BGC (milioane lei)	32.616	35.464	33.422	34.227	42.141	47.947
- % din cheltuieli totale BGC	17,1	18,3	16,7	17,1	19,7	20,9
- % din PIB	6,3	7,2	6,5	6,3	7,0	7,3

Din datele prezentate în Tabelul nr.1 se observă că, în termeni nominali cheltuielile de investiții din bugetul general consolidat cresc în fiecare an din intervalul 2010 - 2013. Totodată, se remarcă creșterea în fiecare an a ponderii cheltuielilor de investiții în cheltuielile totale ale bugetului general consolidat.

În anul 2010, în programele de investiții ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat sunt incluse un număr de **531** obiective de investiții, din care **465** sunt obiective de investiții în continuare (88% din numărul total de obiective) și **66** sunt obiective de investiții noi (12% din numărul total de obiective). Se remarcă faptul că, din totalul celor **531** obiective/proiecte/programe de investiții, **464** se regăsesc în bugetul primilor 10 ordonatori principali de credite ai bugetului de stat (clasificați din punct de vedere al volumului total de cheltuieli), reprezentând un procent de 87% din numărul total de obiective/ proiecte/programe de investiții ale tuturor ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat.

Situația primilor 10 ordonatori principali de credite ai bugetului de stat (clasificați din punct de vedere al volumului total de cheltuieli), se prezintă astfel:

1. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	8.364	9.742	10.276	11.090	13.078	14.106
din care:						
Cheltuieli de investitii	4.120	6.766	6.827	8.114	10.113	11.164
% din cheltuieli totale	49,3	69,5	66,4	73,2	77,3	79,1

În anul 2010, MTI are în program un număr de **96** obiective/proiecte/programe de investiții, din care **69** în continuare (72% din numărul total de obiective) și **27** noi (28% din numărul total de obiective).

Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013 în infrastructura de transport (rutieră, feroviar, navală, aeriană):

- **2010:** MTI își propune să finalizeze **5** obiective/proiecte/programe de investiții (5 în continuare și unul nou). Proiectele propuse a se finaliza sunt:
  - ✓ Proiect de restructurare în domeniul transporturilor etapa a III-a
  - ✓ Proiect de reabilitare a drumurilor etapa a III-a
  - ✓ Variantă de ocolire a municipiului Pitești
  - ✓ Terminal sosiri interne la aeroportul din Timișoara
  - ✓ Creșterea eficienței termice a clădirilor Spitalului General CF Ploiești
- **2011 - 2013:** În acest interval MTI își propune să finalizeze **29** obiective/proiecte/programe de investiții (24 în continuare și 5 noi).

Dintre principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 - 2013 menționăm:

a) Infrastructura de transport rutier

- ✓ Autostrada București - Brașov
- ✓ Autostrada Brașov – Cluj – Borș
- ✓ Autostrada Cernavodă – Constanța
- ✓ Autostrada Arad - Timișoara și by-pass Arad
- ✓ Proiect de reabilitare a drumurilor naționale etapa a IV-a
- ✓ Proiect de reabilitare drumuri naționale etapa a VI-a (1112 km)
- ✓ Proiect de reabilitare a drumurilor etapa a V-a
- ✓ Varianta de ocolire a municipiului Constanța
- ✓ Proiect de restructurare în domeniul transporturilor etapa a III-a
- ✓ Construcția variantei de ocolire a orașelor Deva - Orăștie la standard de autostradă
- ✓ Proiect de reabilitare a drumurilor etapa a III-a

- ✓ Reabilitarea secțiunii Drobeta Turnu Severin - Lugoj km 332+150 - km 495+800
- ✓ Reabilitare DN 2D Focșani - Ojdula km 0+000- 118+873
- ✓ Varianta de ocolire Cluj Est și Nord – Est
- ✓ Lărgire la 4 benzi centura București sud între A2 km.23+600 și A1 km.55+520
- ✓ Varianta de ocolire a municipiului Iași etapa I - varianta sud
- ✓ Fluidizarea traficului pe DN1 între km 8+100 - 17+100 și centura rutieră în zona de nord a Municipiului București
- ✓ Construcția variantei de ocolire a orașului Sibiu
- ✓ Varianta de ocolire Suceava
- ✓ Construcția și reabilitarea secțiunilor 4 și 5 ale autostrăzii București - Cernavodă km 97+300 - km151+480
- ✓ Construcția variantei de ocolire Lugoj

b) Infrastructura de transport feroviar

- ✓ Reabilitarea secțiunii Băneasa - Fetești de pe linia CF București - Constanța ISPA 2000/Ro/16/P/Pt/001
- ✓ Reabilitarea secțiunii de CF Câmpina - Predeal de pe linia de cale ferată București - Brașov ISPA 2003/Ro/16/P/Pt/007
- ✓ Extinderea soluției ESTW-I90 Alcatel la centralizarea a 11 stații de cale ferată
- ✓ Reabilitarea liniei de cale ferată Curtici – Simeria
- ✓ Reconstrucție infrastructură rutieră și feroviară afectată de dezastre naturale - inundațiile din luna iulie 2005
- ✓ Modernizarea instalațiilor pe magistralele I, II, III și TL de metrou
- ✓ Magistrala IV – metrou
- ✓ Facilități pentru accesul persoanelor cu handicap în rețeaua de metrou București
- ✓ Construcția infrastructurii de acces rutieră și feroviară la cel de-al doilea pod Calafat – Vidin
- ✓ Reabilitarea liniei cf București - Constanța (JBIC ROM - P3/2001)
- ✓ Legătura rețelei de metrou cu aeroportul internațional Henri Coandă - Otopeni

c) Infrastructura de transport aerian și naval

- ✓ Apărări de maluri pe canalul Sulina
- ✓ Lucrări de îmbunătățire a condițiilor de navigație pe Dunăre sectorul Călărași - Brăila și studii adiacente
- ✓ Terminal sosiri interne Timișoara
- ✓ Canal navigabil Dunăre - Marea Neagră
- ✓ Complex administrare căi navigabile Giurgiu
- ✓ Cheu vertical dana 31 din Portul Bazin Docuri Galați

2. Ministerul Mediului și Pădurilor

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	975	1.291	1.835	2.243	2.913	3.067
din care:						
Cheltuieli de investitii	621	1.057	1.577	1.998	2.634	2.782
% din cheltuieli totale	63,7	81,9	85,9	89,1	90,4	90,7

În anul 2010, MMP are în program un număr de **67** obiective/proiecte/programe de investiții, din care **66** în continuare (98% din numărul total de obiective) și **unul** nou (2% din numărul total de obiective), precum și **994** lucrări privind consolidări și intervenții pentru prevenirea și combaterea efectelor produse de acțiuni accidentale și calamități naturale.

Din totalul cheltuielilor de investiții ale acestui minister, un volum mare de fonduri se alocă lucrărilor de consolidări și intervenții pentru prevenirea și combaterea efectelor produse de acțiuni accidentale și calamități naturale

(cutremure, inundații, alunecări, prăbușiri și tasări de teren, incendii, accidente tehnice) precum și programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor, nerealizarea sau extinderea perioadei de execuție a lucrărilor putând duce la modificări morfologice, generând noi zone critice neanalizate în cadrul proiectelor elaborate.

Având în vedere necesitatea îndeplinirii angajamentelor asumate de România prin documentele de aderare la Uniunea Europeană, în special a celor din capitolul 22 Mediu, de asigurare a conformării cu Directiva nr. 98/83/EEC privind calitatea apei destinate consumului uman, cu Directiva nr. 91/271/EEC privind epurarea apelor uzate urbane precum și cu Directiva nr. 1999/22/CE, transpusă prin Legea nr. 191/2002, care obligă grădinile zoologice și acvariile publice să se alinieze standardelor și cerințelor europene se impune accelerarea realizării obiectivelor de investiții cuprinse în programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor, în scopul îmbunătățirii infrastructurii de apă/apă uzată în aglomerări situate în zone vulnerabile din punct de vedere al protecției mediului, realizarea de investiții în vederea atingerii standardelor necesare autorizării grădinilor zoologice și acvariilor publice precum și realizarea de sisteme integrate de gestionare a deșeurilor.

Nerealizarea investițiilor cuprinse în programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor privind alimentarea cu apă potabilă și canalizare ar conduce în anul 2010 la aplicarea procedurii de infringement din partea U.E. datorită neîndeplinirii angajamentelor asumate în procesul de integrare în ceea ce privește directivele privind calitatea apei destinate consumului uman și a directivei privind epurarea apelor uzate urbane, precum și neîndeplinirea angajamentelor asumate privind depozitarea deșeurilor.

Programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor au fost promovate corelat cu obiectivele naționale strategice prevăzute în Planul Național de Dezvoltare (PND) elaborat pentru perioada 2007-2013 și Cadrul Național Strategic de Referință (CNSR), care se bazează pe principiile, practicile și obiectivele urmărite la nivelul Uniunii Europene.

În vederea atingerii obiectivului global și a obiectivelor specifice ale PND și pornind de la aspectele identificate în etapa de analiză socio-economică, au fost formulate șase priorități naționale de dezvoltare pentru perioada 2007-2013 dintre care unul îl reprezintă "Protejarea și îmbunătățirea calității mediului".

Obiectivul strategic general al acestei priorități din PND îl reprezintă protejarea și îmbunătățirea calității mediului, în conformitate cu nevoile economice și sociale ale României, conducând astfel la îmbunătățirea semnificativă a calității vieții prin încurajarea dezvoltării durabile.

Programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor se bazează pe obiectivele și prioritățile politicilor de mediu și de dezvoltare a infrastructurii ale Uniunii Europene, reflectând atât obligațiile internaționale ale României, cât și interesele specifice naționale.

Obiectivul global al programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor îl constituie protecția și îmbunătățirea calității mediului și a standardelor de viață în România, urmărindu-se conformarea cu prevederile acquis-ului de mediu, reducerea decalajului existent între Uniunea Europeană și România cu privire la infrastructura de mediu atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ.

Finanțarea programelor multianuale reprezintă contribuția MMP pentru realizarea obiectivelor de investiții în infrastructura de mediu pentru respectarea angajamentelor asumate de România în cadrul negocierilor de aderare la UE la Capitolul 22 "Mediu" și se realizează din bugetul MMP prin transferuri către unitățile administrativ teritoriale.

Programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor acoperă perioada 2007-2013, dar obiectivele acestora urmăresc nevoile de dezvoltare ale României după anul 2013, prin punerea bazelor dezvoltării economice durabile. Aceste programe vor contribui la îndeplinirea obligațiilor pe care România le are în sectorul de mediu, oferind oportunități de investiții în toate regiunile țării.

În anul 2010, MMP are în implementare **157 programe/subprograme** pentru realizarea obiectivelor de investiții în infrastructura de mediu privind apa-apa uzată și modernizarea grădinilor zoologice.

Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013 în infrastructura de mediu:

- **2010:** MMP își propune să finalizeze un număr de 245 lucrări de investiții, dintre care menționăm:
  - Amenajări pentru îmbunătățirea condițiilor ecologice în Complexul Șontea – Fortuna
  - Reconstrucție ecologică în Complexul Roșu-Puiu
  - Îmbunătățirea condițiilor de mediu în Complexul Dunavăț-Dranov
  - Reconstrucție ecologică pe terenuri degradate
  - Perimetre de ameliorare în fond funciar și forestier în silvicultură
  - Înființarea perdelelor de protecție

- Lucrări de consolidări și intervenții pentru prevenirea și combaterea efectelor produse de calamități naturale
  - Programe multianuale prioritare de mediu și gospodărirea apelor
- **2011 - 2013:** În acest interval MMP își propune să finalizeze 707 lucrări de investiții.
Dintre principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 - 2013 menționăm:
    - Lucrări de consolidare a falezelor în zonele Eforie Nord, Eforie Sud, Tuzla și Costinești
    - Amenajare râu Dâmbovița aval pod Vitan
    - Reconstrucție ecologică pe terenuri degradate și perdele forestiere
    - Perimetre de ameliorare în fond forestier în silvicultură
    - Programe multianuale prioritare de mediu și gospodărirea apelor
    - Amenajare râu Timiș pe sectorul Lugoj-frontieră Serbia
    - Lucrări de consolidări și intervenții pentru prevenirea și combaterea efectelor produse de calamități naturale
    - Acumulările Ogrăzeni, Runcu, Vârfu Câmpului, Suplacu de Barcău, Ginta, Poiana, Borumblaca, Mihoiești
    - Mărirea gradului de siguranță la acumulările Stânca Costești, Mileanca, Negreni, Tansa-Belcești
    - Reducerea riscului de inundații în bazinul Prut- amenajarea râului Bahlui în municipiul Iași și amonte

3. Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	8.830	6.249	5.536	5.598	6.441	8.480
din care:						
Cheltuieli de investitii	4.248	1.839	1.043	913	1.104	2.008
% din cheltuieli totale	48,1	29,4	18,8	16,3	17,1	23,7

În anul 2010, MECTS are în program un număr de **166** obiective/proiecte/programe de investiții, din care **163** în continuare (98% din numărul total de obiective) și **3** noi (2% din numărul total de obiective).

Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013 în infrastructura din domeniul educației:

- **2010:** MECTS își propune să finalizeze **66** obiective/proiecte/programe de investiții în continuare. Exemple de proiecte propuse a se finaliza sunt:
  - Cămin studentesc P+4 la Universitatea din Arad
  - Mansardare corp C la Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava
  - Bazin de înot la Universitatea de Arhitectură Ion Mincu din București
  - Extindere spații de învățământ la Universitatea de medicină și farmacie din Craiova
- **2011 - 2013:** În acest interval MECTS își propune să finalizeze **93** obiective/proiecte/programe de investiții (90 în continuare și 3 noi).

Dintre principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 - 2013 menționăm:

- ✓ Clădire spații de învățământ pentru Școala Națională de Studii Politice și Administrative București
- ✓ Parc tehnologic universitar IT la Universitatea din Craiova
- ✓ Extindere spații de învățământ și cercetare la centrul de documentare și transfer tehnologic din cadrul Universității Politehnica din Timișoara
- ✓ Spații de cazare 1502 locuri la Universitatea de Vest din Timișoara
- ✓ Spații de cazare 1424 locuri la Universitatea Babeș-Bolyai Cluj
- ✓ Cămin la Academia de Studii Economice din București
- ✓ Aulă și sală de conferințe la Universitatea Politehnică din București

- ✓ Biblioteca Universității din Oradea
- ✓ Clădire spații mediatecă-bibliotecă și audiovizual la Universitatea de muzică din București

4. Ministerul Apărării Naționale

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	7.408	6.682	6.595	4.381	4.668	4.840
din care:						
Cheltuieli de investitii	1.068	617	663	500	672	718
% din cheltuieli totale	14,4	9,2	10,1	11,4	14,4	14,9

În ceea ce privește înzestrarea Armatei României, conform prevederilor „**Strategiei de înzestrare a Armatei României**”, aprobată prin Hotărârea C.S.A.T. nr. **S-44 din 28.04.2009**, prioritățile la nivelul Ministerului Apărării Naționale vizează:

- A. Dotarea contingentelor dislocate în teatrele de operații cu echipamentele și sistemele de armă necesare pentru realizarea capabilităților prevăzute în situația cu cerințele structurii de forțe și cele ale Obiectivelor Forței, precum și pentru creșterea nivelului protecției și securității trupelor participante la misiuni.
- B. Achiziția echipamentelor necesare finalizării implementării concepției de comandă-control la nivel național.
- C. Achiziționarea echipamentelor pentru investițiile care contribuie la îndeplinirea celorlalte obiective ale politicii de securitate a țării în domeniul militar.
- D. Dotarea cu sisteme de armamente și echipamente a forțelor cu capacitate operațională scăzută și a celor cu termen lung de constituire.
- E. Programe de achiziții/modernizare pentru asigurarea protecției teritoriului național.

Acest sistem de prioritizare este menit să asigure realizarea capabilităților operaționale esențiale prevăzute în planul de implementare a *Strategiei de transformare a Armatei României* și care permit executarea misiunilor încredințate armatei și îndeplinirea obligațiilor și angajamentelor asumate, obiectiv strategic al politicii externe și de securitate al statului. Acestea determină capacitatea combativă a forțelor angajate în operații și permit prezența militară românească în zonele de risc și din proximitatea acestora.

Capabilitățile operaționale esențiale sunt:

- sistemul de comandă – control – comunicații – informatică – informații - supraveghere și recunoaștere;
- capacitatea de planificare și conducere a forțelor armate;
- capacitatea combativă a forțelor destinate NATO și UE, pentru îndeplinirea întregii game de misiuni ce le revin în cadrul celor două organizații;
- capacitatea de dislocare și mobilitate;
- capacitatea de angajare în acțiuni militare;
- capacitatea de autosusținere pe termen lung a forțelor în zona de dislocare;
- protecția forțelor.

În vederea completării răspunsului național la inventarul capabilităților de apărare, elaborat de către statele membre NATO o dată la doi ani, în Ministerul Apărării Naționale s-a desfășurat o analiză cuprinzătoare, în care au fost luate în considerare restanțele înregistrate în momentul de față în onorarea angajamentelor asumate în cadrul procesului de planificare a apărării la nivelul Alianței, precum și cursurile de acțiune pentru ciclul de planificare 2010 – 2018, ținând cont și de resursele posibile a fi alocate pentru apărare. Este de precizat faptul că, începând cu anul 2008, contribuția cu capabilități militare la Uniunea Europeană este identică cu cea la NATO.

Având în vedere restanțele semnificative acumulate, precum și costurile ridicate ale programelor de înzestrare asociate implementării acestor angajamente, rezultatul analizei a constat în raționalizarea drastică a proiectelor noi, majoritatea fiind replanificate pentru inițiere după 2014. Resursele au fost orientate cu prioritate către finalizarea angajamentelor aflate într-un stadiu avansat de realizare a capacității operaționale și respectiv în realizarea unor soluții care să acopere pe termen scurt și mediu deficitele de capabilități.

Prioritățile ministerului sunt:

1. **Mașini de luptă pe roți și șenile**
2. **Puncte de comandă de nivel brigadă și batalion**
3. **Echipamente individuale și de grup**
4. **Echipamente de geniu și EOD (Explozive Ordonance Disposal – Neutralizare Dispozitive Explozive)**
5. **Autoturisme de teren blindate și neblindate**
6. **Platforme de transport multifuncționale**
7. **Soluție alternativă pe termen scurt pentru asigurarea suveranității asupra spațiului aerian național**
8. **Mijloace de transport aerian (aeronaute și elicoptere), inclusiv echipamentele de comunicații și localizare specifice**
9. **Echipamente de protecție aeronave**
10. **Sisteme de supraveghere aeriană și sisteme de apărare antiaeriană cu baza la sol**
11. **Realizarea capacității operaționale complete pentru Flotila de fregate**
12. **Dragor de mine – soluție alternativă/intermediară**
13. **Sprijin logistic integrat pentru nave**
14. **Sisteme fixe și mobile de contramăsuri electronice**
15. **Sisteme de securitate pentru depozitele de armament, muniții și materiale speciale**
16. **Proiecte de investiții în infrastructură în continuare.** La capitolul „Sănătate”, se are în vedere în principal finalizarea investițiilor la spitalele/policlinicile militare Cluj-Napoca, Galați și București.
17. **Proiecte de investiții în infrastructură noi.** La capitolul „Apărare”, principala investiție o reprezintă contribuția națională în completarea investiției finanțată de NATO prin NSIP (Programul NATO de Investiții în Securitate).
18. **Alte cheltuieli în domeniul infrastructurii (dotări independente, reparații capitale, etc)**

În anul 2010, MApN are în program un număr de **12** obiective/proiecte/programe de investiții, din care **9** în continuare (75% din numărul total de obiective) și **3** noi (25% din numărul total de obiective).

Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013 în domeniul infrastructurii:

- **2010:** MApN își propune să finalizeze **6** obiective/proiecte/programe de investiții (5 în continuare și unul nou). Cele mai importante proiecte propuse a se finaliza sunt:
  - Pavilion activități medicale Cluj
  - Reabilitări rețele Spitalul Militar București
  - Corp legătură centrală termică stație fluide medicale Cluj
  - Centrală termică și instalații de încălzire Centru de Diagnostic Cobălcescu București
  - Consolidare, restaurare, reabilitare și refacere împrejmuire castel de apă București
- **2011 – 2013:** În acest interval MApN își propune să finalizeze **5** obiective/proiecte/programe de investiții (3 în continuare și 2 noi).

Dintre principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 – 2013 menționăm:

  - Pavilion complex, corp clădire nou, anexă a sediului O.N.C.E. București
  - Extindere pavilion chirurgical – spitalul clinic de urgență militar Galați

Mențiune: conform prevederilor Legii nr. 157/2007, acest ordonator principal de credite nu prezintă detaliat obiectivele/proiectele/programele de investiții noi sau în continuare din domeniul apărării, ordinei publice și siguranței naționale.

5. Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	1.697	2.842	2.204	2.357	3.186	3.083
din care:						
Cheltuieli de investitii	1.216	2.696	1.870	2.006	2.825	2.716
% din cheltuieli totale	71,7	94,9	84,8	85,1	88,7	88,1

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT) are ca principale domenii de activitate planificarea, dezvoltarea teritorială națională și regională, cooperarea transfrontalieră, transnațională și interregională, urbanismul și amenajarea teritoriului, construirea de locuințe, turismul.

- **Priorități investiționale 2010 - 2013:** În acest interval, MDRT are în implementare **20** obiective/proiecte/program de investiții, aferente politicilor de locuire, de îmbunătățire a infrastructurii de bază în cadrul comunităților locale, de diminuare a riscului seismic, de reabilitare a blocurilor în zonele defavorizate, cu destinație de recreere (obiective din cadrul programelor de investiții aferente politicii „Realizarea de obiective cu destinație de recreere”;) etc. Menționăm faptul că o mare parte dintre obiectivele/proiectele/programele de investiții aflate în implementare în perioada 2010 – 2013 urmează să fie finalizate după această perioadă, în acest sens fiind alocate sumele necesare de la bugetul de stat.

Dintre **principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 - 2013** menționăm:

- Programul construcții locuințe pentru tineri destinate închirierii conform Legii nr. 152/1998;
- Programul pentru finalizarea blocurilor de locuințe începute înainte de 1990 conform OG nr. 19/1994;
- Programul de construcții locuințe sociale conform Legii nr. 114/1996;
- Programul pentru construcții locuințe pentru chiriașii evacuați conform OUG nr. 74/2007;
- Sistem integrat de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, a stațiilor de tratare a apei potabile și a stațiilor de epurare a apelor uzate în localitățile cu o populație de până la 50.000 locuitori;
- Programul de reabilitare termică a blocurilor de locuințe-condominii, OUG nr. 18/2009;
- Proiectul de diminuare a riscului în cazul producerii calamităților naturale și pregătirea pentru situații de urgență - Componenta B – reducerea riscului seismic;
- Programul privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local, alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate la sate, precum și în unitățile administrativ –teritoriale cu resurse turistice aprobat prin H.G. nr. 577/1997, republicată cu modificările și completările ulterioare, care este structurat pe trei subprograme:
  - a) Subprogramul privind reabilitarea, modernizarea și/sau asfaltarea drumurilor de interes județean și de interes local;
  - b) Subprogramul privind alimentarea cu apă – se urmărește introducerea sistemelor centralizate de apă, în vederea asigurării de apă potabilă pentru cca 2,5 milioane locuitori din cca 30% din satele României;
  - c) Subprogramul privind canalizarea și epurarea apelor uzate
- Programul de reabilitare a unor blocuri situate în zone defavorizate conform OUG nr. 125/2004;
- Programul de consolidare a clădirilor de locuit multietajate încadrate prin raport de expertiză tehnică în clasa I de risc seismic și care prezintă pericol public (O.G. nr. 20/1994);
- Reabilitare și modernizare – 10.000 km drumuri județene;

- Program construcții săli de sport conform HG nr. 818/2003;
- Program consolidare și reabilitare săli de sport, conform HG nr. 818/2003;
- Programul bazine de înot, conform HG nr. 414/2007;
- Proiectarea și construirea de sedii pentru așezăminte culturale, de drept public, în localitățile unde nu există astfel de instituții, în mediul rural și mediul urban conform OUG nr. 118/2006 și OUG nr. 65/2007;
- Patinoare artificiale;
- Renașterea satului românesc – 10 case pentru specialiști;
- Realizarea de investiții publice în infrastructura turistică.

6. Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	1.178	1.426	2.113	1.419	1.794	1.831
din care:						
Cheltuieli de investiții	407	728	768	791	1.185	1.210
% din cheltuieli totale	34,6	51,1	36,3	55,4	66,1	66,1

Principalele obiective / proiecte de investiții din portofoliul MECMA au fost structurate în **2 PROGRAME**, și anume:

- programul nuclear
- reconversia industriei de apărare și alinierea la exigențele NATO

La acest minister, ponderea cea mai mare (peste 81%) o reprezintă investițiile din sectorul energetic (programul Nuclear și alte investiții din sectorul energetic).

Principalele direcții de acțiune pe domenii de activitate:

1. Domeniul energetic și al resurselor minerale:

- creșterea ponderii producției de energie electrică bazată pe un mix optim de energie compus din: cărbune, nuclear și hidro ce va asigura o încărcare în baza, economică și de durată la care se adaugă producția de energie din surse regenerabile;
- Stimularea cercetării pentru realizarea tehnologiilor necesare atingerii obiectivelor prevăzute a fi atinse prin programul "20/20/20";
- Finalizarea unităților nucleare 3 și 4 de la CNE Cernavodă în conformitate cu prevederile HG 691/2008;
- Finalizarea proiectelor hidro aflate în diverse faze de execuție (ex. Modernizarea Ecluzei de la PDF I);
- Reconsiderarea perimetrelor de exploatare, în vederea concentrării extracției pe zonele cele mai productive și realizarea producției miniere la costuri competitive prin modernizarea, reabilitarea și re tehnologizarea minelor viabile;
- Creșterea gradului de securitate a muncii la exploatarea subterană a huilei, precum și ameliorarea stării de sănătate a personalului angajat în activitățile de exploatare minieră în general;

2. Domeniul calitatii vieții și mediului

- Stimularea inițiativelor și investițiilor în domeniul protecției mediului;
- Elaborarea planului multianual de investiții pentru achiziționarea tehnologiilor necesare captării și stocării CO(2), pentru depozitarea deșeurilor radioactive, gestionarea și valorificarea celorlalte deșeuri în scopul protecției mediului;
- Reducerea decalajului existent față de alte state membre ale UE, cât și între regiunile de dezvoltare cu privire la infrastructura de mediu;
- Crearea unui sistem național integrat de monitorizare a impactului de mediu produs de activitățile industriale miniere ca instrument eficient de prevenire, planificare și răspuns în situațiile de urgență;

- Diminuarea riscului la dezastre naturale și creșterea gradului de siguranță a cetățenilor.

3. Domeniul securității naționale

- Modernizarea înzestrării Armatei și asigurarea condițiilor necesare pentru ca aceasta să își îndeplinească rolul constituțional în bune condiții;
- Continuarea procesului de transformare a Armatei într-un instrument militar modern, credibil și eficient, în măsură să asigure îndeplinirea obligațiilor ce ne revin în cadrul apărării colective a NATO, a angajamentelor asumate în UE și față de ceilalți parteneri ai noștri.

În anul 2010, MECMA are în program un număr de **26** obiective / proiecte / programe de investiții, din care **23** în continuare (88% din nr. total de obiective) și **3** noi (12% din nr. total de obiective).

Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013:

- **2010:** În vederea respectării obligațiilor asumate prin Programele de Conformare încheiate cu autoritățile de mediu, cu implicații până la suspendarea autorizațiilor de funcționare pentru societățile în cauză, MECMA își propune să finalizeze **3** obiective / proiecte / programe de investiții (două în continuare și unul nou).

Proiectele propuse a se finaliza sunt:

- Stație de tratare a apelor deversate în emisar provenite din iazul de decantare Feldioara;
- Sectorizarea agenților energetici ca urmare a înființării parcului industrial la UM Sadu;
- Atelier compozite în OB.37-37/I din cadrul S.C. Romaero S.A.

Deasemenea, în 2010, la obiectivul de investiții „Creșterea siguranței în funcționare, îmbunătățirea mediului de muncă și ecologizarea activității tehnologice la secția de topire-rafinare la SC RÔMPLUMB SA Baia Mare”, vor fi finalizate lucrările de investiții pentru partea de Aglomerare și Topire, urmând ca în anul următor să fie finalizate lucrările la Rafinarea Termică.

- **2011 - 2013:** În acest interval MECMA își propune să finalizeze **12** obiective / proiecte / programe de investiții (10 în continuare și 2 noi).

Dintre principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 - 2013 menționăm:

- Modernizarea și re tehnologizarea stației de tratare deseuri radioactive de la Mioveni;
- CNE - Cernavodă 5x700 MWE - Program social - Centrul de instruire și agrement pentru tineret
- CET Drobeta 4X50MW+1X25MW+1X22MW;
- Lucrări de reabilitare a ecluzei române din cadrul sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier I;
- Deschiderea și punerea în exploatare a carierei Roșiuța la o capacitate de 3 milioane t/an;
- Deschiderea și punerea în exploatare a carierei Roșia Jiu- jud. Gorj la o capacitate de 8 milioane t/an;
- Lucrări la minele S 1-5 județul Suceava;
- Reabilitare și modernizare uzina E1 Feldioara, jud. Brașov;
- Asigurarea independenței energetice la SC PIROCHIM VICTORIA SA;
- Sectorizarea agenților energetici ca urmare a înființării parcului industrial la SC Moreni SA
- Închiderea minelor, refacerea mediului și regenerarea socio-economică a zonelor afectate.

7. Ministerul Sănătății

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	2.278	1.973	5.081	2.242	2.255	2.266
din care:						
Cheltuieli de investitii	430	139	293	293	293	293
% din cheltuieli totale	18,9	7,1	5,8	13,1	13,0	12,9

Principalul program derulat de acest minister, **asigurarea calității serviciilor medicale (programul de investiții)** are ca obiectiv creșterea calității vieții, prin îmbunătățirea calității și siguranței actului medical.

În acest sens, ca măsură a obiectivului, un acces mai bun la îngrijiri spitalicești și creșterea calității îngrijirilor spitalicești, se derulează două subprograme principale:

Subprogramul 1.1: **Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii unităților sanitare**, cu componentele:

- 1.1.1 Finalizarea obiectivelor de investiții în continuare, începute din anii precedenți și realizarea Institutului Regional de Oncologie Timișoara, județul Timiș;
- 1.1.2 Programul de consolidări a clădirilor unităților sanitare;
- 1.1.3 Reabilitarea infrastructurii unităților sanitare prin efectuarea lucrărilor de reparații capitale inclusiv a unitatilor de maternitate si neonatologie finantate in cadrul proiectului cofinantat de BIRD și BEI;
- 1.1.4 Construirea Spitalelor Universitare Regionale de Urgență și a Spitalelor Județene de Urgență

Subprogramul 1.2: **Dotarea unităților sanitare cu aparatură medicală, echipamente și mijloace de transport sanitar specifice (ambulante, autosanitare, etc.)**, cu componentele:

- 1.2.1 Dotarea cu aparatură, echipamente și dispozitive medicale a unităților sanitare;
- 1.2.2 Dotarea cu mijloace de transport sanitar specifice (ambulante, autosanitare, etc.) a unităților sanitare

În anul 2010, MS are în program un număr de **19** obiective proiecte/programe de investiții, toate în continuare. Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013 în infrastructura de sănătate:

- **2010:** MS își propune să finalizeze **11** obiective/proiecte/programe de investiții în continuare. Proiectele propuse a se finaliza sunt:
  - ✓ Spital orășenesc cu 100 paturi orașul Ineu
  - ✓ Spital 250 paturi în municipiul Urziceni
  - ✓ Spital cu 350 paturi Carei
  - ✓ Spital TBC cu 150 paturi Roșiorii de Vede
  - ✓ Extindere și amenajare centru de cardiologie Timișoara
  - ✓ Spital 250 paturi cuplat cu dispensar policlinic 600 consultații pe zi în oraș Huși
  - ✓ Spații cazare spital orășenesc Horezu
  - ✓ Spital boli contagioase cu 100 paturi Focșani
  - ✓ Centru de sănătate cu staționar comuna Dumitrești
  - ✓ Mansardare corp C spital psihiatrie Titan Dr. C. Gorgoș
  - ✓ Spital cu 250 de paturi și dispensar policlinic în municipiul Fetești
- **2011 - 2013:** În acest interval MS își propune să finalizeze **4** obiective/proiecte/programe de investiții în continuare.

Dintre principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 - 2013 menționăm:

- ✓ Centrul de sănătate mintală pentru tratarea copiilor cu tulburări de dezvoltare spital de psihiatrie Titan dr. C. Gorgos

- ✓ Extindere spital municipal Sebeș
- ✓ Spital Județean de Urgență Ploiești
- ✓ Spital Județean de Urgență Piatra Neamț
- ✓ Spital cu Dispensar Policlinic Falticeni, jud Suceava
- ✓ Spital Județean de Urgență Bistrița
- ✓ Spital Județean de Urgență Arad
- ✓ Refuncționalizare imobil Spital Clinic de Urgență cu 300 de paturi lași, în curs de execuție, pentru amenajarea Institutului Regional Oncologic 300 paturi lași
- ✓ Institutului Regional de Oncologie Timișoara, județul Timiș

8. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	5.719	5.668	5.451	5.668	7.192	8.301
din care:						
Cheltuieli de investiții	654	1.432	1.678	1.359	2.869	3.345
% din cheltuieli totale	11,4	25,3	30,8	24,0	33,9	40,3

În anul 2010, MADR are în program un număr de **38** obiective/proiecte/programe de investiții, din care **27** în continuare (71% din numărul total de obiective) și **11** noi (29% din numărul total de obiective).

În domeniul îmbunătățirilor funciare se urmărește:

- Diminuarea factorilor de risc naturali în vederea creșterii capacității de producție a terenurilor agricole prin lucrări de îmbunătățiri funciare (prevenirea și combaterea excesului și deficitului de apă, a inundațiilor, eroziunii solului precum și regularizarea scurgerilor), prin susținerea financiară a unor cheltuieli, pentru întreținerea, repararea și exploatarea amenajărilor de desecare - drenaj, întreținerea și repararea amenajărilor de combatere a eroziunii solului precum și întreținerea și repararea de diguri la Dunăre și pe râurile interioare, inclusiv funcționarea ANIF.

- Menținerea în funcțiune prin realizarea lucrărilor de întreținere și reparații a infrastructurii de îmbunătățiri funciare – irigații situate în cadrul teritoriului organizațiilor de îmbunătățiri funciare sau al federațiilor de organizații de îmbunătățiri funciare și aflate în proprietatea sau folosința acestora;

- Executarea lucrărilor de aducere în stare de funcțiune a infrastructurii de îmbunătățiri funciare situate în cadrul teritoriului organizațiilor de îmbunătățiri funciare sau al federațiilor de organizații de îmbunătățiri funciare și aflate în proprietatea sau folosința acestora;

- Executarea lucrărilor de aducere în stare de funcțiune de către ANIF a infrastructurii de îmbunătățiri funciare situate în cadrul teritoriului organizațiilor de îmbunătățiri funciare sau al federațiilor de organizații de îmbunătățiri funciare și care, din cauza stării de degradare nu s-a putut transmite în proprietatea sau folosința acestora ori nu s-a preluat de acestea pe baza de proces verbal de predare-primire;

- Apărarea împotriva inundațiilor a incintelor îndiguite din administrarea proprie, pe baza planurilor de apărare întocmite și luarea măsurilor de dotare cu mijloace și materiale de apărare, în conformitate cu normativul cadru de dotare cu materiale și mijloace de apărare operativă împotriva inundațiilor și ghețurilor;

- Întreținerea sistemelor de desecare și evacuarea apelor în exces, precum și refacerea lucrărilor hidrotehnice afectate de viituri;

- Funcționarea la capacitate a sistemelor de irigații cu alimentare din Dunăre, pentru asigurarea funcționării în condiții de secetă hidrologică.

Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013 în infrastructura agricolă:

- **2010:** MADR își propune să finalizeze **10** obiective/proiecte/programe de investiții (8 în continuare și 2 noi). Proiectele propuse a se finaliza sunt:
  - ✓ Reabilitare priză de apă SPR Gemenele din incinta îndiguită Insula Mare a Brăilei

- ✓ Modernizarea stațiilor de pompare de desecare SPD Tifaru Butoi și Ianoș, refacerea capacității de transport a rețelei de desecare Amenajarea Ghidici
  - ✓ Reabilitarea lucrărilor de desecare din incinta îndiguită Vedea Pietroșani
  - ✓ Reabilitarea stațiilor de pompare de desecare SPE Bălteni și SPE Sculeni din Amenajarea Trifești Sculeni
  - ✓ Amenajări cu lucrări de CES și eliminarea excesului de umiditate BH Homorod Comuna Lueta
  - ✓ Reabilitarea stației de pompare de evacuare SPE Dunărica 1 din Incinta Boianu Sticleanu
  - ✓ Reabilitarea stațiilor de evacuare SPD 8, SPD 9, SPD 10 din Incinta Insula Mare a Brăilei
  - ✓ Modernizarea stațiilor de pompare SPE Cama și SPE Maharu și refacerea capacității de transport a canalelor de desecare aferente acestora
  - ✓ Reabilitarea stației de pompare de desecare SP Somănești, jud. Gorj
  - ✓ Reabilitare amenajare combaterea eroziunii solului Râul Doamnei, zona Domnești, jud. Argeș
- **2011 - 2013:** În acest interval MADR își propune să finalizeze **28** obiective/proiecte/programe de investiții din care **19** în continuare și **9** noi.

Dintre principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 - 2013 menționăm:

- ✓ Perimetre de ameliorare în fond funciar în agricultură
- ✓ Modernizare laboratoare de reproducție și selecție laboratoare de diagnostic fitosanitar inclusiv sistem național sol-teren în conformitate cu standardele UE și clădiri ale unităților subordonate
- ✓ Reabilitare și modernizare incinta desecare Ostrov - Peceneaga
- ✓ Construcții sedii instituții publice descentralizate din subordinea MADR
- ✓ Desecare în zona Sculeni Tutora Gorbani
- ✓ Modernizarea stațiilor de pompare de desecare SPD Tifaru Butoi și Ianoș refacerea capacității de transport a rețelei de desecare Amenajare Ghidici
- ✓ Modernizarea/reabilitarea stațiilor de pompare de desecare SP Cruceni, SP Cenei, SP Macedonia, SP Aranca, SP Livezile pentru îmbunătățirea parametrilor
- ✓ Reabilitarea lucrărilor de irigații în amenajarea Biliești Slobozia Ciorăști

9. Ministerul Administrației și Internelor

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	9.325	8.987	8.710	7.745	7.406	7.742
din care:						
Cheltuieli de investitii	454	410	619	801	483	578
% din cheltuieli totale	4,9	4,6	7,1	10,3	6,5	7,5

Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013:

Program 1 - CREȘTEREA NIVELULUI DE CONTROL ȘI SUPRAVEGHERE A FRONTIEREI EXTERNE A UE

Subprogramul 1 – Operaționalizarea Sistemului Integrat de Securitate a Frontierei (SISF) prin asigurarea de echipament, servicii și funcționalități (EFG)

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI:

- Asigurarea capacității de supraveghere și control la frontiera de stat a României în conformitate cu recomandările UE.
- Menținerea operativității SISF prin asigurarea continuității mentenanței subsistemelor componente (Supraveghere, Control, Comunicații, IT, Infrastructura-pentru comunicații și supraveghere).

- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Ridicarea capacității de supraveghere și control la frontiera de stat a României.
- Achiziționarea echipamentelor necesare menținerii în stare de operativitate a SISF
- Operațiuni de întreținere, service a echipamentelor.

Subprogramul 2 – Cofinanțarea proiectelor realizate din Fondul Frontierelor Externe

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI: Creșterea gradului de dotare cu mijloace tehnice de supraveghere și reabilitarea infrastructurii unor sedii ale Poliției de Frontieră (11 programe)

- 1.1. *Echipament de scanare pentru detectarea persoanelor ascunse in mijloacele de transport la PTF rutiere si feroviare*
- 1.2. *Supraveghere fixa pe linia de frontiera cu gard si senzori de detectare a mișcării și acustici*
- 1.3. *Reabilitare infrastructură sedii (PTF la frontiera cu Serbia, 12 sedii de inspectorate județene)*
- 1.4. *Sisteme de detecție pentru supraveghere (între PTF de-a lungul frontierei)*
- 1.5. *Up-gradarea autovehiculelor speciale de supraveghere cu termoviziune*
- 1.6. *Sistem de supraveghere pe frontiera fluvială cu Serbia în jud. Mehedinți*
- 1.7. *Sistem de supraveghere la frontiera cu Ucraina, secțiunea Tulcea - Galați*
- 1.8. *Manual pentru managementul calității la Poliția de Frontieră*
- 1.9. *Modernizarea colectării și procesării datelor statistice și a sistemului de decizie*
- 1.10. *Servere pentru conectarea directă a sistemelor de control de la frontieră și backup*
- 1.11. *Asistența tehnică - Elaborarea studiilor și proiectelor pilot*

- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Ridicarea capacității de supraveghere a frontierei de stat a României
- Asigurarea unei infrastructuri corespunzătoare misiunilor la frontieră
- Interoperabilitatea cu sistemele similare ale țărilor membre U.E., FRONTEX

Subprogramul 3 – Susținerea finalizării proiectelor finanțate din fonduri PHARE, Schengen și de la bugetul de stat, derulate parțial, cu implicații în realizarea Sistemului Integrat de Securizare a Frontierei

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI: Completarea sistemului de supraveghere și control al frontierei de stat și optimizarea capacității poliției de frontieră de gestionare eficientă a frontierelor în sistemul integrat Schengen.

- Finalizare programe Phare 2004: Sistem de comunicații în județele SM, MM, TM, CS, MH, Școala de Poliție de Frontieră Constanța – Agigea, Sistem de supraveghere pe Dunăre în jud. CS
- Finalizare program Facilitatea Schengen: mobilitate terestră, echipamente pentru supravegherea și controlul frontierei
- Finalizare proiect finanțat de la buget: sediu Sector Poliție de Frontieră Galați

- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2010/2010

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Realizarea unei infrastructuri necesare funcționării sistemului de comunicații voce și date
- Asigurarea mobilității terestre a tuturor structurilor Poliției de Frontieră
- Monitorizarea integrală a traficului naval în zona fluvială a frontierei

Program 2 – CREȘTEREA CAPACITĂȚII DE ASIGURARE A ORDINII PUBLICE PRIN DEZVOLTAREA MOBILITĂȚII TERESTRE ȘI AERIENE A STRUCTURILOR MINISTERULUI ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR

Subprogramul 1 - Dezvoltarea mobilității terestre

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI:

- Completarea dotării cu mijloace de transport rutier a structurilor M.A.I.
  - I.G.P.R. – 820 autospeciale pt.munca operativă și asigurarea suportului logistic al misiunilor
  - I.G.P.F. – 360 autospeciale pt.munca operativă și transportul efectivelor în zona de frontieră

- I.G.J.R. – 2.975 autospeciale destinate misiunilor operative și asigurării suportului logistic al acestora
  - I.G.S.U. – 717 autospeciale de intervenție în situații de urgență
  - Structuri din Aparatul central – 971 autospeciale pentru muncă specifică
- Completarea dotării personalului de intervenție cu aparate de protecție a respirației
    - I.G.S.U. – 17.800 aparate pentru protecția respirației

- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2008/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Asigurarea mobilității forțelor și echipamentelor în executarea misiunilor de patrulare, menținere a ordinii publice, de intervenție, de cercetare la fața locului a evenimentelor, supraveghere trafic rutier
- Asigurarea misiunilor specifice structurilor de anticorupție și protecție internă
- Asigurarea suportului logistic
- Intervenția echipelor de intervenție din cadrul serviciilor profesionale pentru situații de urgență în condiții de siguranță și protecție specifice

- PREVEDEREA SUBPROGRAMULUI: 5.843 autospeciale, din care:

- CANTITATE CONTRACTATĂ: 1.338 autospeciale
- CANTITATE RECEPȚIONATĂ PÂNĂ ÎN 2009 (inclusiv): 827 autospeciale

Subprogramul 2 – Dezvoltarea mobilității aeriene

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI: Asigurarea capacității de intervenție cu mijloace aeriene moderne pentru îndeplinirea misiunilor specifice și susținerea suportului logistic al acestora

- elicoptere – 12 aeronave de diferite categorii
- mijloace de aerodrom – 52 autospeciale și utilaje de diferite tipuri, specifice deservirii aeronavelor

- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Sprijinirea imediată a administrațiilor locale în rezolvarea problemelor populației aflate în dificultate (transport materiale și personal), inclusiv prin îndeplinirea misiunilor medicale în timpi optimi.
- Creșterea performanței în ceea ce privește viteza de reacție, flexibilitatea și mobilitatea intervențiilor prin înființarea unor centre operaționale zonale care să asigure acoperirea teritoriului României.
- Consumul redus de resursă de zbor.

Subprogramul 3 – Menținerea capacității operative a mijloacelor de mobilitate și a echipamentelor specifice ordinii publice

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI:

- Asigurarea îndeplinirii misiunilor aeriene și menținerea resursei de zbor la capacitate optimă
- Îmbunătățirea gradului de dotare cu mijloace specifice de intervenție și de protecție

- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Utilizarea completă a resursei de zbor a aeronavelor între 2 inspecții.
- Prelungirea resursei de zbor a mijloacelor de mobilitate aeriană prin executarea lucrărilor obligatorii.

Program 3 - ÎMBUNĂȚĂȚIREA CONDIȚIILOR DE LUCRU CU PUBLICUL PRIN PUNEREA ÎN SIGURANȚĂ ȘI MODERNIZAREA IMOBILELOR CU RISC MAXIM SEISMIC AFLATE ÎN PATRIMONIU

Subprogramul 1 - Consolidarea, modernizarea și reabilitarea unor imobile aflate în administrarea structurilor M.A.I.

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI:

- Asigurarea spațiilor de lucru cu publicul și personalului propriu, în conformitate cu cerințele UE
- Realizarea Centrului de Comandă și Control al D.G.P.M.B.
- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013
- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:
  - Utilizarea cu eficiență sporită a resurselor de comunicare, stocare, prelucrare a informațiilor și oferirea unui control centralizat al operațiilor în situațiile prevăzute de lege, pe fondul creșterii fenomenului infracțional, cu impact direct asupra vieții și activității cetățeanului
  - Stabilirea standardelor pentru comanda și controlul securității publice în România conform cu cele din cadrul Uniunii Europene, condiție impusă și în documentele agreeate pentru pregătirea aderării României la structurile Uniunii Europene

Subprogramul 2 – Realizarea sistemelor integrate antifracție, control și supraveghere perimetrală la sediile unor structuri de ordine și siguranță publică și pentru spații de depozitare speciale

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI:

- Creșterea gradului de siguranță al spațiilor în care funcționează structurile de ordine și siguranță publică
- Reducerea vulnerabilităților referitoare la securitatea instituțiilor depozitelor de armament și de muniție
- Dotarea corespunzătoare a spațiilor de depozitare, prelucrare și cercetare a Fondului Arhivistic național

- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Extinderea implementării sistemelor tehnice de supraveghere perimetrală
- Multiplicarea măsurilor proactive de securizare a obiectivelor de importanță deosebită

Program 4 - REABILITAREA ȘI MODERNIZAREA REȚELEI SANITARE A MINISTERULUI ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR

- OBIECTIVELE SUBPROGRAMULUI:

- Îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor medicale acordate în cadrul rețelei medicale a M.A.I.
  - Aparat radiodiagnostic pentru radiografii direct digitale
  - Aparat imagistică prin rezonanță magnetică nucleară
  - Stație endoscopie joasă – înaltă și percutantă
  - Stație laser pentru chirurgie endoscopie urologică și ginecologică
  - Videocolonoscop
  - Trusă artroscopie
  - Trusă sigilare vasculară
  - Sistem test EKG de efort
  - Ecograf vascular etc.
- Informatizarea rețelei medicale
- Dezvoltarea unui act medical superior calitativ compatibil cu cerințele UE

- ANUL INIȚIERII/FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- creșterea capacității de diagnosticare a medicilor și de eficientizare a tratamentelor și procedurilor medicale pentru apropierea de indicatorii de sănătate din U.E.
- asigurarea asistenței medicale, curative și profilactice, cu scopul menținerii și refacerii stării de sănătate a efectivelor.

Program 5 – CREȘTEREA EFICIENȚEI ACTIVITĂȚILOR DE ORDINE PUBLICĂ PRIN DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA REȚELELOR DE COMUNICAȚII ȘI SUPTOR INFORMATIC ALE STRUCTURILOR MINISTERULUI ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR

- OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

- Asigurarea comunicațiilor integrate între structurile M.A.I. și alte autorități publice în scopul accesului rapid la informație, verificări operative în bazele centrale de date, crearea infrastructurii de comunicații și transmitere date.
- Sistemul Național de Evidență Informatizată a Cazierului Judiciar
- Asigurarea infrastructurii de comunicații și de transmitere a datelor în sistem informatic
- Etapa a IV-a de dezvoltare a Rețelelor Voce Date
- Centrul TIC de Backup&Disaster Recovery
- Consultanță și proiectare pentru Sistemul Informatic Schengen

- ANUL INIȚIERII/ FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Eliberarea în sistem automat și rapid, în condiții de absolută corectitudine și securitate a certificatelor de cazier judiciar pentru public
- Creșterea securității accesului în rețeaua metropolitană a ministerului, precum și a informațiilor transportate prin aceasta
- Asigurarea comunicațiilor voce și date ale unităților M.A.I. printr-o rețea proprie, care se dezvoltă la nivel național
- Asigurarea disponibilității tuturor datelor de la nivelul sistemelor/bazelor de date/aplicațiilor critice aflate în administrarea M.A.I.
- Dezvoltarea interfeței necesare pentru asigurarea interconectării Arhivelor Naționale la nivel tehnic, semantic și organizațional cu alte autorități publice

Program 6 – DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE A ARHIVELOR NAȚIONALE DE A ADMINISTRA ȘI UTILIZA ÎN INTERESUL CETĂȚEANULUI DOCUMENTELE CARE FAC PARTE DIN FONDUL ARHIVISTIC NAȚIONAL

- OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

- Asigurarea condițiilor necesare accesului oricărei persoane la documentele aflate în administrarea Arhivelor Naționale (62 imobile)
- Aplicarea prevederilor legale de preluarea la termen de la creatorii și deținătorii de arhivă a tuturor documentelor incluse în Fondul Arhivistic Național
- Asigurarea condițiilor corespunzătoare de depozitare (păstrare și conservare, prelucrare și dare în cercetare) a documentelor componente ale Fondului Arhivistic Național – cca. 112.700 m².

- ANUL INIȚIERII/ FINALIZĂRII (planificat): 2010/2013

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Prelucrarea documentelor incluse în Fondul Arhivistic Național în condiții de siguranță pentru evitarea deprecierei conținutului acestora
- Accesul facil al publicului și instituțiilor interesate la documente

Program 7 – ÎMBUNĂȚĂȚIREA CALITĂȚII SERVICIILOR DE MĂSURARE ȘI CARTOGRAFIERE PRESTATE DE AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ PRIN MODERNIZAREA DOTĂRII TEHNOLOGICE

- OBIECTIVELE PROGRAMULUI: Asigurarea dotării cu mijloace performante (linie tipografică, soft-uri) necesare îmbunătățirii serviciilor către public, prin:

- amenajare spațiu linie tehnologică tipografică
- dotare linie tipografică și soft-uri

- ANUL INIȚIERII/ FINALIZĂRII: 2009/2011

- PRINCIPALELE CERINȚE OPERAȚIONALE:

- Dotarea cu software de specialitate pentru domeniul geodeziei, cartografiei, fotogrammetriei și cadastrului
- Dotarea cu echipament specific multiplicării produselor cartografice și fotogrammetrice

- UTILITATEA PROGRAMULUI:

- Asigurarea suportului logistic necesar adoptării fundamentate cu privire la limitele unităților administrativ – teritoriale, urbanism și amenajarea teritoriului etc.
- Asigurarea sprijinului pentru implementarea unui program național de realizare a cadastrului general, inclusiv a cadastrului imobiliar edilitar

Mențiune: conform prevederilor Legii nr. 157/2007, acest ordonator principal de credite nu prezintă detaliat obiectivele / proiectele / programele de investiții noi sau în continuare din domeniul ordinii publice și siguranței naționale.

10. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

milioane lei

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	15.733	22.611	28.467	33.348	34.701	35.497
din care:						
Cheltuieli de investitii	34	37	57	35	45	80
% din cheltuieli totale	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2

În anul 2010, MMFPS are în program un număr de **9** obiective/proiecte/programe de investiții, din care **8** în continuare (89% din numărul total de obiective) și **unul** nou (11% din numărul total de obiective).

Priorități investiționale în perioada 2010 – 2013:

- **2010:** MMFPS își propune să finalizeze **8** obiective/proiecte/programe de investiții în continuare. Proiectele propuse a se finaliza sunt:
  - ✓ Sediul DMPS Sibiu
  - ✓ Birouri și arhivă DMPS și CJP Giurgiu
  - ✓ Sediul DMPS Brașov
  - ✓ Extindere sediu ITM Buzău
  - ✓ Extindere arhivă ITM Timiș
  - ✓ Extindere sediu ITM Alba
  - ✓ Extindere sediu ITM Brăila
  - ✓ Extindere sediu ITM Maramureș
- **2011 - 2013:** În acest interval MMFPS își propune să finalizeze **un** obiectiv de investiții.

Printre principalele proiecte propuse a se finanța în intervalul 2010 – 2013, în plus față de cele menționate se înscrie proiectul „Amenajare și finalizare sediu ITM Călărași” și „Proiectul privind incluziunea socială”, finanțat dintr-un împrumut BIRD.

	Buget de Stat					
	2008 realizări	2009 realizări	2010 program	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Cheltuieli totale	2.174	1.917	2.293	2.020	1.961	2.008
din care:						
Cheltuieli de investitii	39	56	202	186	90	101
% din cheltuieli totale	1,8	2,9	8,8	9,2	4,6	5,0

Deși nu apare între cele 10 ministere mai sus prezentate, o atenție aparte se va acorda deasemenea consolidării infrastructurii din sistemul justiției, deoarece MJ este responsabil pentru buna administrare a justiției ca serviciu public, iar dezvoltarea acestui serviciu public implică, în mod esențial, alocarea resurselor necesare facilitării accesului cetățenilor la justiție.

Funcționarea sistemului justiției este strict condiționată de existența unei infrastructuri adecvate la necesitățile sistemului. Prin urmare, luând în considerare situația critică a unor sedii de instanță, revendicate și restituite în natură, conform dispozițiilor legale, precum și a celor necorespunzătoare din punct de vedere al spațiilor, asigurării fluxurilor de circulație, dotărilor și amenajărilor, este absolut necesară alocarea de fonduri cu această destinație.

În anul 2010, MJ are în program un număr de **26** obiective/proiecte/programe de investiții, din care **20** în continuare (77% din numărul total de obiective) și **6** nou (23% din numărul total de obiective).

Pentru realizarea dezideratului propus, ca priorități de finanțare în 2011-2013, principalele obiective vor fi următoarele:

- realizarea de lucrări de intervenție (consolidări și reparații capitale, transformări și modernizări) și extindere pentru aproximativ 66 sedii de instanță;
- construirea a aproximativ 15 sedii noi de instanțe aflate în prezent în stadiul de proiectare sau de execuție;
- finalizarea celor 16 obiective (sedii noi de instanțe sau reabilitări) finanțate prin Acordul de Împrumut cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

De asemenea, pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, având în vedere rolul de instanță supremă a puterii judecătorești din România, precum și a implementării noilor coduri, este necesară asigurarea unui sediu corespunzător poziției și activității acestei instituții.

Programul MJ va fi implementat ca urmare a considerării justiției domeniu prioritar de interes național.

3.2.6. Politica în domeniul cheltuielilor bugetare

3.2.6.1. Politica în domeniul învățământului

Din perspectiva dezvoltării durabile, a globalizării, a progresului științific și tehnic accentuat, precum și a competiției și a mobilității în creștere a forței de muncă, pentru a crea premisele necesare asigurării calității și utilizării eficiente a resurselor, învățământul românesc reprezintă un domeniu foarte important care pregătește viitorul țării.

În acest scop sunt promovate principiile calității, echității, descentralizării, răspunderii publice diversității culturale și etnice, transparenței.

Țintele strategice în domeniul educației urmăresc dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității, formarea și asumarea unui sistem de valori naționale și europene care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea individuală, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii.

Măsuri Pentru atingerea acestor ținte se propun:

- formarea specialiștilor de nivel european, punându-se accent pe calitate și pe dezvoltarea capacității de adaptare a specializărilor la nevoile de dezvoltare socio-economică, astfel încât să

se răspundă cererii de competențe specifice unei economii bazate pe cunoaștere;

- compatibilizarea competențelor profesionale și personale dobândite prin sistemul educațional național cu cele cerute pe piața muncii europene;
- asigurarea accesului egal la educația de bază și postobligatorie, pentru elevii și studenții care provin din mediul rural sau familii cu venituri mici prin programe suport;
- asigurarea resurselor umane bine pregătite angajate în sistemul de învățământ, prin formarea și dezvoltarea inițială și continuă a personalului didactic;
- continuarea procesului de modernizare a bazei materiale în care se desfășoară procesul instructiv-educativ.

Direcții de acțiune, obiective propuse, rezultate estimate, tendințe în perioada următoare:

Direcția de acțiune	Asigurarea accesului egal la educație și formare profesională de calitate în învățământul preuniversitar
Obiective propuse	✓ asigurarea resurselor financiare de bază, în mediu descentralizat, pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ în condiții optime. ✓ asigurarea manualelor gratuite pentru învățământul obligatoriu; ✓ finanțarea evaluării naționale pentru elevii claselor a VIII-a; desfășurarea în condiții optime a examenelor de bacalaureat și a examenelor de certificare/atestare a competențelor profesionale; ✓ susținerea elevilor proveniți din medii dezavantajate prin intermediul programelor sociale „Bani de liceu”, „Acordarea rechizitelor școlare”, „Acordarea ajutorului financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare (Euro 200)” în vederea prevenirii și combaterii marginalizării și a excluziunii sociale ✓ stimularea performanței elevilor prin participarea la olimpiadele și concursurile școlare și la activitățile extrașcolare și sportive, la nivel local, național și internațional; ✓ finanțarea organizării și desfășurării concursurilor de titularizare și suplinire; ✓ motivarea cadrelor didactice cu rezultate performante în activitatea didactică; ✓ formarea continuă și perfecționarea cadrelor didactice din sistemul național de învățământ preuniversitar.
Rezultate așteptate	• reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului de educație și formare de la 16,3% în 2010, la 14,8% în 2013, aceasta fiind în concordanță cu valorile de referință asumate de România în cadrul Strategiei Europa 2020; • asigurarea capacității de școlarizare, atât în învățământul obligatoriu, cât și în cel secundar inferior; • creșterea calității actului educațional; • creșterea ratei de angajare a absolvenților de învățământ preuniversitar care optează pentru încadrarea în muncă.
Direcții de acțiune	Asigurarea calității și stimularea excelenței în învățământul superior de stat și privat

Obiective propuse	✓ crearea unui sistem de învățământ universitar flexibil, racordat la cerințele pieții muncii și compatibilizarea sistemului educațional românesc cu sistemele europene; ✓ asigurarea egalității de șanse la educația universitară; ✓ dezvoltarea educației terțiare pe tot parcursul vieții; ✓ creșterea potențialului științific, de inovare, transfer și de valorificare a rezultatelor cercetării efectuate în structuri specializate din cadrul instituțiilor de învățământ superior; ✓ consolidarea învățământului doctoral și postdoctoral organizat în școlile doctorale.

Rezultate așteptate	• creșterea procentului absolvenților de învățământ terțiar de la 17,61% în 2010 la 20,25% în 2013, aceasta fiind în concordanță cu valorile de referință asumate de România în cadrul Strategiei Europa 2020; • creșterea ratei de angajare a absolvenților de învățământ superior, în domeniile pentru care au fost specializați; • creșterea gradului de participare a tinerilor din grupurile defavorizate în programe de pregătire de nivel universitar; • atragerea de studenți străini în sistemul românesc de educație; • creșterea valorii contractelor de cercetare realizate de instituția de învățământ superior per an.

În procesul de schimbare a statului, prin plasarea educației în centrul proiectului României de mâine, se impune necesitatea promovării *Legii Educației Naționale și Învățarea pe Tot Parcursul Vieții* care să permită modernizarea sistemului de educație și formare profesională și să-l racordeze la dinamica societății românești și la realitățile internaționale.

Legislație	La baza proiectului Legii Educației Naționale și Învățarea pe Tot Parcursul Vieții care se află în dezbatere la Parlament se află, în principal, trei orientări majore: ▪ Creșterea calității actului educațional ▪ Asigurarea finanțării educației în interesul elevilor ▪ Realizarea descentralizării

Prin proiectul Legii Educației Naționale și Învățarea pe Tot Parcursul Vieții se urmărește crearea cadrului necesar pentru ca parcursul educațional al fiecărui elev să fie predictibil, precum și reglementarea aspectelor esențiale privind profesia de dascăl și funcționarea instituțiilor de învățământ.

Proiectul legii trebuie să ofere conectarea școlii cu lumea reală, cu piața muncii, cu nevoile individului, având în vedere comunitatea din care face parte și viitorul societății românești.

3.2.6.2. Politica în domeniul cercetării – dezvoltării și inovării

Politicele în domeniul cercetării – dezvoltării și inovării elaborate în acord cu Strategia Națională și cu Programul de Guvernare 2009-2012 au drept scop:

- lărgirea patrimoniului național și internațional, tehnologic și de inovare;
- dezvoltarea economică durabilă;
- accesul pe piața internă, europeană și pe piețele globale;
- realizarea societății informaționale bazate pe cunoaștere;
- satisfacerea nevoilor cetățeanului și creșterea calității vieții acestuia.

Obiectivele Strategiei Naționale	Politicele promovate în domeniul cercetării – dezvoltării și inovării urmăresc susținerea obiectivelor Strategiei Naționale: • crearea de cunoaștere;

- creșterea competitivității economiei românești prin inovare;
- creșterea calității sociale.

În conformitate cu Strategia Europa 2020, ținta este creșterea economică sustenabilă, bazată pe cunoaștere și inovare, în care resursa umană, deținătoare a inteligenței și purtătoare de responsabilitate, ocupă locul central.

Măsuri de îmbunătățire a politicii de cercetare-dezvoltare	Pentru atingerea acestei ținte se propun adoptarea unor măsuri de îmbunătățire a politicii de cercetare-dezvoltare care să vizeze: • creșterea capacității sistemului CD&I, prin atingerea, în anul 2020, a mediei UE 27 la principalii indicatori referitori la resursa umană și baza materială, incluzând mobilitățile și colaborările internaționale ; • creșterea eficacității investiției publice, prin atragerea sectorului privat în activități CD&I, ameliorarea scorurilor inovării, țintele urmărite fiind, de asemenea UE 27; • creșterea eficienței investiției publice în CD, prin ameliorarea indicatorilor de rezultat: brevete, articole, transfer tehnologic, conform țăintelor Strategiei Naționale; • corelarea priorităților politicii naționale cu cele europene, prin participare la activitățile comune din cadrul ERA: programare comună (JP), inițiative tehnologice (JTIs), infrastructuri de interes european – Zona Tehnologică de Dezvoltare Măgurele, cu componenta românească a proiectului pan-european Extreme Light Infrastructure (ELI); participare la Centrul European de Cercetări Nucleare – CERN și la Facility for Anti-proton and Ion Research - FAIR. Alte priorități: arhivarea și conservarea de bunuri aparținând patrimoniului național și diseminarea cunoștințelor științifice și tehnologice specifice; • ameliorarea managementului administrativ, prin implementarea monitorizării electronice, a Registrului Național pentru Infrastructuri CD și a Registrului Unic al rezultatelor Cercetării.

Direcții de acțiune, obiective propuse, rezultate estimate, tendințe în perioada următoare:

Direcții de acțiune	Dezvoltarea capacității de cercetare-dezvoltare și diseminare a rezultatelor cercetării, care susține recuperarea decalajelor de resurse și performanțe ale sistemului CD&I din România. Prin aceasta se urmărește: ✓ asigurarea fondurilor pentru finanțarea Planului Național care reprezintă instrumentul principal de implementare a Strategiei Naționale în domeniul CD, inclusiv pentru stingerea arieratelor în sumă de 300 milioane lei; ✓ implementarea Strategiei Naționale pe domenii de activitate prin susținerea financiară a programelor proprii de cercetare ale institutelor naționale de CD, respectiv a programelor nucleu, elaborate pe perioade anuale și multianuale, în conformitate cu prioritățile stabilite, pentru menținerea capacității de dezvoltare a institutelor naționale și menținerea personalului de cercetare; ✓ corelarea priorităților politicii naționale cu cele europene, prin participarea la activități comune, cum sunt cele din cadrul ERA, infrastructuri de interes național, participare la Centrul European de Cercetări Nucleare (CERN).

Obiective propuse	Suținerea recuperării decalajelor de resurse și performanțe ale sistemului CD&I din România prin dezvoltarea și aducerea la un nivel comparabil cu UE 27 a resurselor umane și a bazei materiale pentru cercetare, promovarea excelenței științifice și tehnologice, armonizate cu cele prioritare pe plan european, astfel încât România să avanseze de pe antepenultimul loc în UE 27 privind scorul global al inovării și să atingă media indicatorilor UE 27.
Rezultate așteptate	✓ creșterea numărului de lucrări științifice publicate în reviste indexate în sistemul ISI cu circa 2000/an (față de 8938 total număr publicații ISI în anul 2008); ✓ creșterea numărului de citări în reviste ISI la 40.000 în anul 2013, față de 26966 cât s-a înregistrat în anul 2008; ✓ creșterea numărului de doctori în științe la 20.000 în anul 2013, față de 14.228 în anul 2008; ✓ creșterea numărului de cercetători la 50.000 în anul 2013, față de 30.864 în anul 2008.
Direcții de acțiune	Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare prin care se urmărește antrenarea sectorului industrial în activități CD&I și accelerarea procesului de introducere a tehnologiilor avansate în economie prin cercetarea de firmă. Acesta își propune să: - susțină cercetarea precompetitivă, condusă de operatorii economici, în condițiile respectării regulilor de ajutor de stat prin finanțarea Programului Inovare; - atragă sectorul privat în activități de CD&I, prin aplicarea unor politici de stimulare, cum sunt: ✓ deducerea suplimentară la calculul profitului impozabil în proporție de 20% a cheltuielilor eligibile pentru aceste activități; ✓ aplicarea metodei de armonizare accelerată și în cazul aparaturii și echipamentelor destinate activităților de cercetare-dezvoltare; ✓ acordarea de garanții guvernamentale beneficiarilor de proiecte finanțate din instrumente structurale, derulate în domenii prioritare pentru economia românească.
Obiective propuse	Antrenarea sectorului industrial în activități CD&I și accelerarea procesului de introducere a tehnologiilor avansate în economie prin cercetarea de firmă – stimularea cooperării dintre operatori economici și instituțiile cu profil CD – universități și institute naționale – și dezvoltarea competențelor în domenii de înaltă tehnologie, prin racordarea la plafoanele tehnologice europene și alinierea la reglementările tehnice ale UE privind dezvoltarea durabilă.
Rezultate așteptate	✓ creșterea numărului de brevete naționale acordate la 1.740 în anul 2013, față de 995 în anul 2008; ✓ creșterea ponderii în PIB a cheltuielilor de cercetare efectuate în sectorul privat la 0,75% în anul 2013, față de 0,17% în anul 2008; ✓ creșterea ponderii exporturilor de înaltă tehnologie, în total exporturi (3,80% în România în 2008 față de 15,96% UE 27); ✓ creșterea ponderii personalului cu educație terțiară lucrând în domenii ST, în total populație ocupată (22,97% în 2008 România față de 39,25% UE 27) ✓ creșterea ponderii angajaților în producție de bunuri IT și „Mid” – Teh în

total populație ocupată (5,66% în 2008 în România, față de 6,69% UE 27)

- ✓ creșterea ponderii angajaților în servicii cu aport intensiv de cunoaștere în total populație ocupată (14,40% în 2008 în România, față de 32,94% UE 27)

3.2.6.3 Politica în domeniul mediului și pădurilor

Politica în domeniul mediului și pădurilor vizează protejarea mediului și resurselor naturale, cu scopul de a garanta generației actuale și celor viitoare un mediu curat și sănătos, în armonie cu dezvoltarea economică și progresul social.

Priorități pe termen mediu / Măsuri

Prioritățile Ministerului Mediului și Pădurilor așa cum sunt acestea asumate în cadrul programului de guvernare și formulate în alte documente strategice precum Planul Național de Dezvoltare, Programul Operațional Sectorial „Mediu” sau Programul Național de Reforme sunt:

- A. Îmbunătățirea infrastructurii de mediu și reducerea decalajului existent față de alte state membre ale UE, cât și între regiunile de dezvoltare
- B. Prevenirea și eliminarea efectelor calamităților naturale pentru creșterea gradului de siguranță a cetățenilor
- C. Susținerea îmbunătățirii managementului deșeurilor și substanțelor periculoase la nivel național.
- D. Susținerea și promovarea producției de energie din surse alternative.
- E. Conservarea biodiversității și a patrimoniului natural; valorificarea potențialului turistic și economic în conformitate cu planurile de management adecvate și cu respectarea principiilor dezvoltării durabile.
- F. Diminuarea poluării și asigurarea calității aerului.
- G. Prevenirea și limitarea efectelor negative ale schimbărilor climatice
- H. Stimularea inițiativelor și investițiilor în domeniul protecției mediului prin instrumente economice și fiscale; creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene;
- I. Extinderea suprafețelor de păduri și combaterea despăduririlor și tăierii ilegale de masă lemnoasă
- J. Aplicarea principiilor dezvoltării durabile în politicile sectoriale

Direcții de acțiune, obiective propuse, rezultate asumate, tendințe în perioada următoare

Direcții de acțiune   Politica în domeniul mediului și pădurilor se realizează prin intermediul a 4 direcții de acțiune specifice.

Obiective propuse

- I. Protecția mediului
  - Protecția naturii și conservarea biodiversității;
  - Asigurarea securității biologice;
  - Protecția solului și a subsolului;
  - Evaluarea și ameliorarea calității aerului; combaterea poluării atmosferice;
  - Combaterea schimbărilor climatice și promovarea dezvoltării durabile;
  - Gestionarea deșeurilor și a substanțelor periculoase.

Rezultate așteptate	<i>În domeniul protecției naturii și conservării biodiversității,</i> – Asigurarea coerenței și a managementului eficient al rețelei naționale de arii naturale protejate. – Asigurarea unei stări de conservare favorabile pentru specii și habitate (Utilizarea durabilă a componentelor diversității biologice; Conservarea ex-situ; Controlul speciilor invazive); – Modernizarea grădinilor zoologice; – Cooperarea cu organisme internaționale pentru formularea și adoptarea reglementărilor în domeniul protecției naturii și protejării biodiversității; <i>În domeniul securității biologice,</i> – Asigurarea unor bune reglementări, control și cooperare internațională în domeniul biosecurității. <i>În domeniul protecției solului și a subsolului,</i> – Reducerea suprafețelor siturilor contaminate; – Realizarea Atlasului național cu hărți monoelementare ilustrând distribuția metalelor grele în factorii de mediu; – Reducerea efectelor de hazard geologic natural și antropic. <i>În domeniul evaluării și ameliorării calității aerului:</i> – Operaționalizarea și extinderea sistemului național de monitorizare a calității aerului; – Reducerea nivelului de zgomot și vibrații în zonele rezidențiale. – Prevenirea și controlul poluării industriale. <i>În Domeniul schimbărilor climatice și dezvoltării durabile:</i> – Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră; îndeplinirea angajamentelor asumate de România sub Convenția Cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice (UNFCCC), sub Protocolul de la Kyoto și la nivelul UE precum și adaptarea sistemului socio-economic național la efectele schimbărilor climatice, – Coordonarea politicilor privind schimbările climatice și a dezvoltării durabile și integrarea acestor politici în elaborarea tuturor politicilor sectoriale
Direcții de acțiune	II. Managementul resurselor de apă Prin direcția de acțiune se asigură gospodărirea durabilă a resurselor de apă, satisfacerea cerințelor de apă necesare activităților socioeconomice, protecția împotriva inundațiilor, asigurarea vegheii hidrologice. Perfecționarea cadrului legislativ a metodologiilor, normelor și reglementărilor din domeniile gospodării apelor, metodologiei și hidrologiei pentru realizarea unui management durabil în contextul național și internațional și armonizarea cu cerințele UE.
Obiective propuse	➤ Amenajarea și protecția apelor; ➤ Managementul situațiilor de urgență (cauzate de condițiile hidrometeorologice extreme, poluare, accidente la construcțiile hidrotehnice); ➤ Coordonarea activității de inspecției și control în domeniul gospodării apelor la nivel național.
Rezultate așteptate	– Atingerea calității resurselor de apă; – Asigurarea serviciilor de apă și canalizare la tarife accesibile pentru populație; – Protecția litoralului românesc împotriva eroziunii și asigurarea managementului integrat al zonei costiere; – Informarea populației și a factorilor de decizie în vederea prevenirii și/sau diminuării pagubelor datorate fenomenelor hidrologice periculoase

- (viituri și lipsa resurselor de apă)” care se pliază în principal pe activitatea rețelei de hidrologie și de hidrogeologie;
  - Cunoașterea aprofundată a fenomenelor hidrologice, hidrogeologice și a celor costiere, în vederea fundamentării politicii și strategiei în domeniul managementului resurselor de apă.
  - Apărarea populației împotriva efectelor negative ale viiturilor, secetelor, poluării accidentale pe cursurile de apă și
  - Accidente la construcții hidrotehnice și informarea factorilor de decizie,
  - Reglementarea și executarea activității de inspecției și control în domeniul gospodăririi apelor la nivel național.
- III. Administrarea sistemului național de meteorologie

Direcții de acțiune

Prin această direcție de acțiune se asigură veghea meteorologică pentru emiterea de prognoze și avertizări în vederea informării populației și factorilor de decizie pentru prevenirea și/sau diminuarea pagubelor datorate fenomenelor meteorologice periculoase.

Obiective propuse

- Obiectivului major îl reprezintă asigurarea protecției vieții și a bunurilor materiale prin desfășurarea unitară a supravegherii și informării meteorologice. Prin această direcție de acțiune se asigură Ministerului Mediului și Pădurilor furnizarea datelor și informațiilor care stau la baza implementării politicilor și elaborării strategiilor sale, pe termen mediu sau lung, din diverse domenii, precum și pentru luarea deciziilor operaționale administrative, socio-economice sau tehnice.

Rezultate așteptate

- Asigurarea vegheii meteorologice pentru emiterea de prognoze și avertizări.
- Informarea meteorologică a navigației aeriene, fluviale și maritime precum și a administrațiilor străzilor, drumurilor și străzilor;
- Cercetarea fenomenelor atmosferice și a schimbărilor climatice în vederea cunoașterii aprofundate a acestor fenomene și
- Asigurarea schimburilor internaționale de date în conformitate cu obligațiile asumate în cadrul Organizației Meteorologice Mondiale;
- Administrarea Fondului Național de Date Meteorologice.

Direcții de acțiune

IV. Protecția și gestionarea durabilă a pădurilor și faunei cinegetice
Prin cea de a patra direcție de acțiune se asigură gestionarea durabilă a pădurilor și faunei cinegetice în scopul creșterii contribuției acestora la ridicarea calității vieții.

Obiective propuse

- Extinderea suprafeței fondului forestier național și asigurarea integrității acestuia;
- Îmbunătățirea accesibilității fondului forestier;
- Utilizarea durabilă a resurselor cinegetice și conservarea biodiversității.

Rezultate așteptate

- Funcționarea sistemului de monitoring forestier (nivelurile I și II) componentă a Noului Sistem de Monitoring Forestier European (FUTMON)
- Acordarea de compensații proprietarilor de păduri pentru pierderea veniturilor cauzată de restricțiile impuse de respectarea regimului silvic și/sau a regimului ariilor protejate.
- Diminuarea tăierilor ilegale de arbori din fondul forestier național.
- Accesibilizarea fondului forestier prin lucrări de construire de drumuri forestiere noi și lucrări de refacere, consolidare și reabilitare a drumurilor forestiere existente.
- Gestionarea durabilă a pădurilor și protejarea biodiversității din ecosistemele forestiere.

3.2.6.4. Bugete locale

Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru bugetele locale au fost estimate, pe orizontul de referință, în baza legislației în vigoare.

Începând cu anul 2010, pentru instituirea unor criterii de eficientizare a utilizării fondurilor acordate de la bugetul de stat pentru bugetele locale, pentru cheltuielile curente, sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată au fost fundamentate pe baza standardelor de cost aprobate prin hotărâri ale Guvernului în domeniile: învățământ, servicii sociale și sănătate.

Utilizarea acestor standarde de cost reprezintă garanția asigurării costului minim de funcționare a serviciilor publice din domeniile respective, precum și posibilitatea participării unităților administrativ-teritoriale la îmbunătățirea calității serviciilor prestate.

Destinația sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru bugetele locale, precum și a subvențiilor alocate de la bugetul de stat, prin bugetele unor ministere, către unitățile administrativ-teritoriale pe orizontul de referință este prezentată în tabelul de mai jos:

**SITUAȚIA SUMELOR ALOCATE DE LA BUGETUL DE STAT PENTRU UNITĂȚILE
ADMINISTRATIV - TERITORIALE, PE ANII 2008 - 2013**

- mii lei -

	2008 realizări	2009 realizări	2010 rectificat	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
I. SUME DEFALCATE DIN TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ, din care:	18.644.804	17.260.443	14.828.777	13.776.030	14.064.293	14.399.363
Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor	1.828.264	2.027.121	1.990.906	1.952.809	1.979.424	2.038.048
Sume defalcate din TVA pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor Municipiului București	10.465.321	11.386.999	10.338.999	8.779.376	9.039.439	9.358.349
Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru drumuri	1.218.179	543.886	501.770	551.770	568.323	584.236
Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale *)	4.166.955	2.524.773	1.572.102	2.000.991	2.061.021	2.118.730
Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru finanțarea Programului de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural	966.085	777.664	425.000	491.084	416.086	300.000
II. SUBVENȚII, din care pentru:	4.048.836	4.221.447	4.904.878	5.078.019	4.992.872	4.817.376
Retehnologizarea centralelor termice și electrice de termoficare	113.428	55.592	51.659	56.583	57.838	59.082
Planuri și regulamente de urbanism	2.274	3.701	5.040	5.535	5.535	5.535
Finanțarea programului de pietruire a drumurilor comunale și alimentare cu apă a satelor	234.274	625.076	380.984	418.407	418.407	418.407

- mii lei-

	2008 realizări	2009 realizări	2010 estimări	2011 estimări	2012 estimări	2013 estimări
Finanțarea acțiunilor privind reducerea riscului seismic al construcțiilor existente cu destinație de locuință	7.866	8.022	9.000	9.884	9.884	9.884
Reabilitarea termică a clădirilor de locuit	23.276	151.927	144.000	158.145	158.145	158.145
Finanțarea programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor	121.012	267.158	207.405	337.594	244.247	250.842
Finanțarea cheltuielilor de capital ale unităților de învățământ preuniversitar	627.892	184.623	0	0	0	0
Finanțarea investițiilor în sănătate	17.388	53	1.000	1.031	1.060	1.089
Susținerea derulării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile (FEN)	0	18.878	394.479	698.546	921.901	739.963
Realizarea obiectivelor de investiții în turism	0	136.914	154.676	169.869	169.869	169.869
Finanțarea drepturilor acordate persoanelor cu handicap	1.683.632	1.966.792	2.138.201	2.203.214	2.265.623	2.328.055
Finanțarea lucrărilor de cadastru imobiliar	7.996	10.636	9.000	9.884	9.884	9.884
Compensarea creșterilor neprevizionate ale prețurilor la combustibili	553.081	526.662	519.647	215.000	0	0
Acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni, combustibili petrolieri	529.239	51.891	532.000	495.000	430.000	365.000
Sprijin financiar la constituirea familiei	77.480	78.335	36.000	0	0	0
Finanțarea unităților de asistență medico-sociale	20.412	21.514	22.367	24.667	24.667	24.667
Finanțarea programelor de electrificare	0	7.477	26.177	0	0	0
Acordarea trusoului pentru nou-născuți	29.586	30.235	22.500	0	0	0
Finanțarea sănătății	0	75.961	214.528	233.528	233.528	233.528
Finanțarea camerelor agricole	0	0	36.215	41.132	42.284	43.426

*) Potrivit prevederilor art. 33 din Legea privind finanțele publice locale, nr.273/2006, cu modificările și completările ulterioare, pentru echilibrarea bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale, prin legea bugetului de stat se aprobă sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat (taxa pe valoarea adăugată).

3.2.7. Cheltuieli bugetare

În anul 2009 cheltuielile bugetului general consolidat au înregistrat o creștere de 1,8% față de aceeași perioadă a anului precedent, fiind influențate pe de-o parte de factori restrictivi cum au fost cele de reducere a sporurilor salariale și restrângerea achizițiilor de bunuri și servicii, dar și creșteri salariale și de asistență socială ca urmare a unor decizii din ultima parte a anului 2008, precum și cele din 2009. În plus, cheltuielile cu dobânzi au crescut cu 66,0% față de aceeași perioadă a anului precedent din cauza înrăutățirii condițiilor interne și internaționale de finanțare a deficitului, precum și a creșterii în termeni nominali a deficitelor bugetare acumulate din anii precedenți.

Anul 2010 marchează o ajustare abruptă a cheltuielilor de personal pentru a putea acomoda, într-un deficit mai mic, o creștere cu circa 43,7% în valoare nominală a dobânzilor la datoria publică.

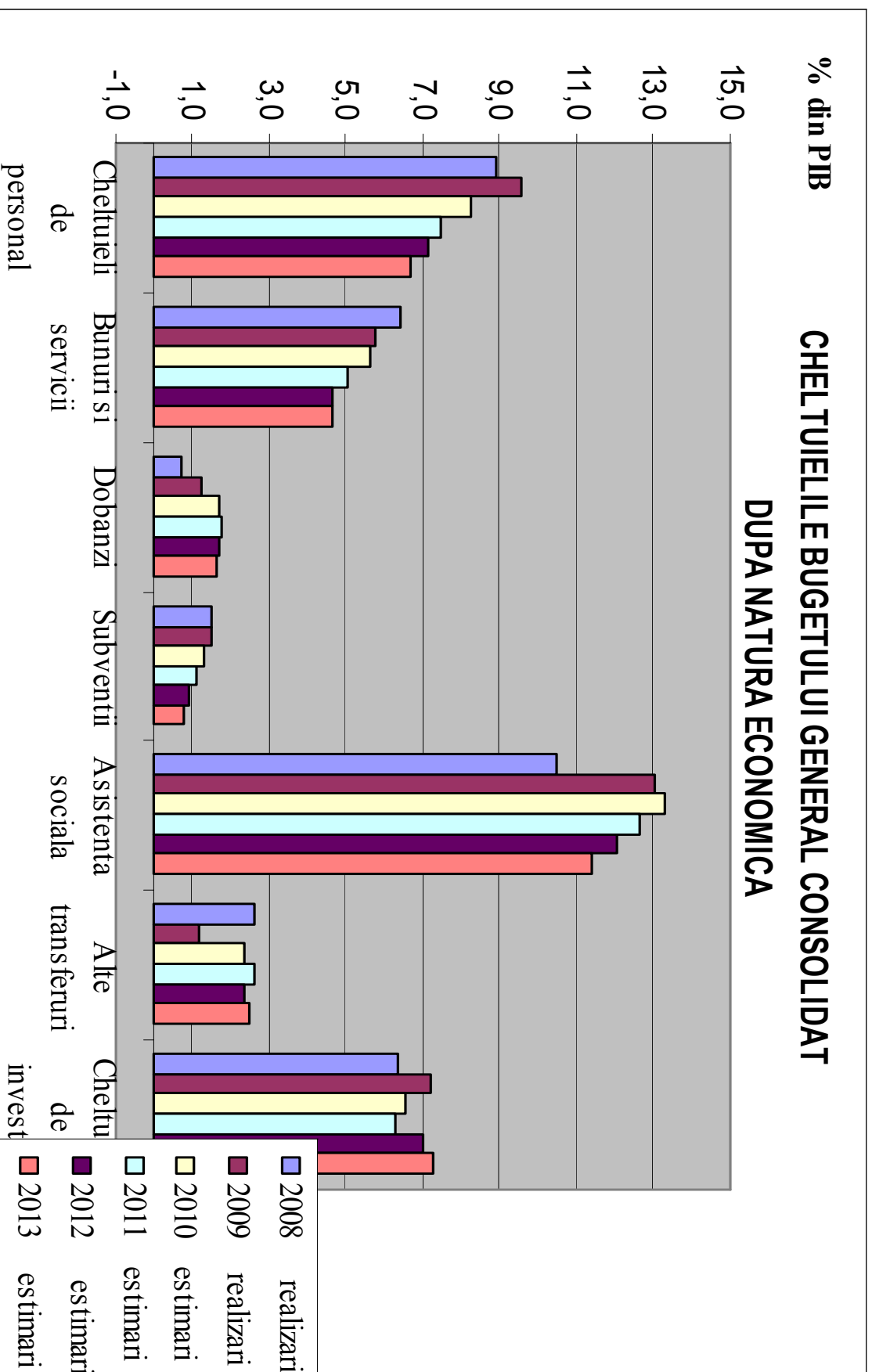
Pe termen mediu, efectul măsurilor de reducere a cheltuielilor de personal, a subvențiilor și a cheltuielilor cu bunuri și servicii, coroborat cu reforma sistemului public de pensii, conduce la o majorare cu 14,8% a cheltuielilor totale în valoare absolută ceea ce reprezintă de fapt o reducere cu aproximativ 4 puncte procentuale a ponderii acestora în PIB față de anul 2010. Acest efort de ajustare a cheltuielilor bugetare curente face posibilă menținerea unui trend ascendent al cheltuielilor de investiții, acestea înregistrând o creștere nominală cu aproximativ 43% față de 2010, dar și reducerea puternică a deficitului bugetar, cu circa 20 miliarde lei față de anul 2009.

Cheltuielile bugetului general consolidat

- pe clasificatia economica -

- mil. lei -

	2008 realizari	2009 realizari	2010 estimari	2011 estimari	2012 estimari	2013 estimari
Total, din care:	190.341	193.680	200.062	200.685	214.607	229.753
Cheltuieli de personal	45.610	46.838	42.156	40.574	42.591	43.903
Bunuri si servicii	33.009	28.326	28.921	27.346	27.956	30.730
Dobanzi	3.651	6.061	8.710	9.599	10.136	10.674
Subventii	7.899	7.215	6.696	5.811	5.399	5.168
Asistenta sociala	54.160	63.958	68.163	68.961	72.255	75.158
Alte transferuri	13.396	5.818	11.995	14.167	14.128	16.173
Cheltuieli de investitii	32.616	35.464	33.422	34.227	42.141	47.947

Cea mai importantă componentă a bugetului general consolidat o reprezintă bugetul de stat care deține ponderea cea mai mare din totalul cheltuielilor bugetare. Următoarea componentă, ca pondere, este bugetul centralizat al unităților administrativ teritoriale, urmat îndeaproape de bugetul asigurărilor sociale de stat.

La dimensiunea cheltuielilor bugetului de stat concură și sumele care se transferă din acesta către alte componente ale bugetului general consolidat, fie pentru echilibrarea acestora (bugetele de asigurări sociale) fie pentru finanțarea unor activități descentralizate la nivelul comunităților locale.

Toate transferurile care se acordă din bugetul de stat către alte bugete sunt eliminate la agregarea bugetului general consolidat pentru a evita dubla înregistrare a acestora.

Cheltuielile bugetului general consolidat						
- pe bugete componente -						
	- mil. lei -					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	realizari	realizari	estimari	estimari	estimari	estimari
Total, din care:	190.340,2	193.679,1	200.061,9	200.685,1	214.607,0	229.752,8
Bugetul de stat	80.886,4	89.851,7	105.548,7	111.403,2	116.694,1	125.561,5
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	50.387,8	49.244,0	45.285,4	44.957,1	47.111,0	49.696,9
Bugetul asigurarilor sociale de stat	33.704,6	40.390,6	42.932,2	47.639,1	50.656,8	53.365,6
Bugetul asigurarilor pentru somaj	1.386,1	2.722,4	4.145,1	4.545,8	4.273,2	3.956,8
Bugetul Fondului pentru asigurari sociale de sanatate	16.636,3	15.274,7	17.574,0	14.950,9	15.546,7	16.346,7
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	26.561,7	24.994,4	21.859,9	20.779,1	21.867,0	22.641,5
Alte componente ale bugetului general consolidat	14.979,4	13.397,7	12.785,3	10.985,0	10.863,8	10.980,9
Transferuri intre bugete (se scad)	-31.413,8	-38.026,8	-45.770,8	-45.998,0	-48.124,5	-49.233,3
Operatiuni financiare (se scad)	-2.788,3	-4.169,6	-4.297,9	-8.577,1	-4.281,2	-3.563,8

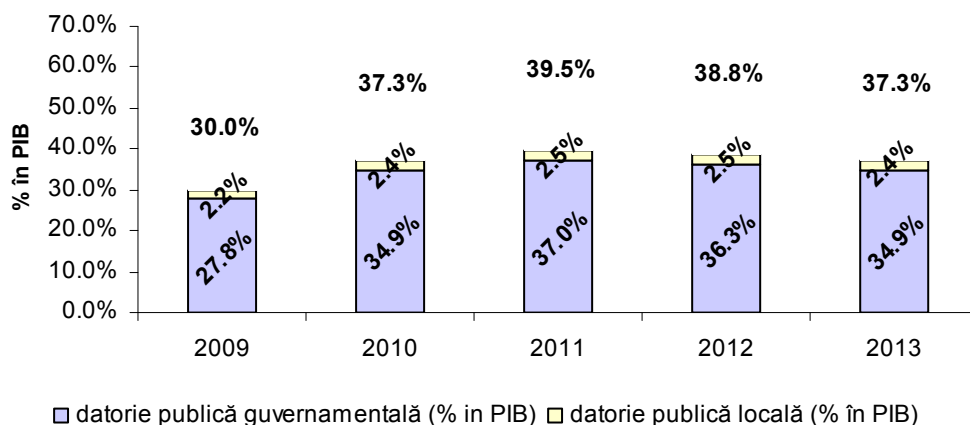
3.3. Datoria Publică

Datoria publică

Pe fondul revenirii sub așteptări a economiei naționale în anul 2010, când se estimează o creștere economică negativă de 1,9% din PIB, datoria publică va crește până la nivelul de 37,3% din PIB, comparativ cu 30,0% din PIB cât s-a înregistrat la sfârșitul anului 2009, în principal ca urmare a finanțării deficitului bugetar (6,8% din PIB) și refinanțării datoriei publice.

În perioada acoperită de Strategia fiscal-bugetară (2011 – 2013), pe fondul creșterii economice, a aprecierii monedei naționale față de Euro, principala valută în care este denominată datoria publică externă, dar și a extinderii maturității titlurilor de stat și implicit a duratei medii rămase a portofoliului datoriei publice, *nivelul estimat al datoriei publice* nu va depăși 40,0% din PIB, după cum este prezentat în graficul de mai jos.

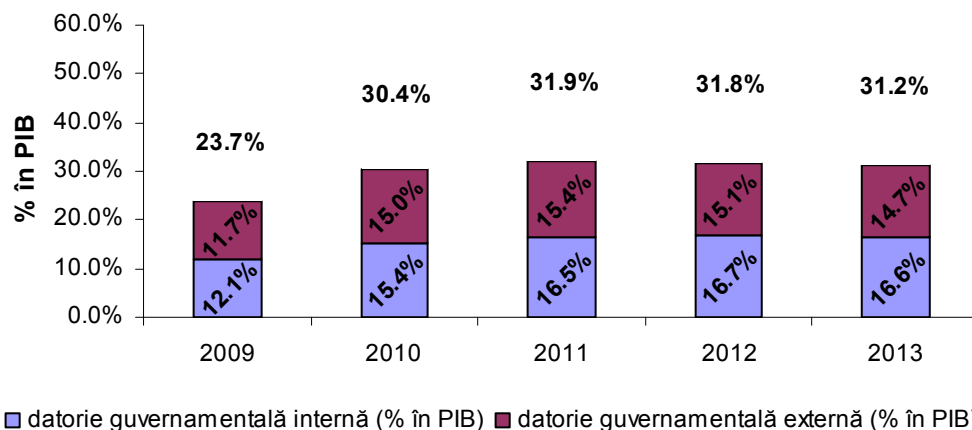
Evoluția datoriei publice în perioada 2009 - 2013

Datoria publică a României va crește în perioada analizată ca urmare a contractării de datorie pentru finanțarea deficitului bugetar și refinanțarea datoriei publice, finanțarea proiectelor de investiții la nivel local, dar și datorită emiterii de garanții de stat în cadrul programului "Prima casă", pentru proiecte de interes național cu efect multiplicator în economie și a celor destinate prefinanțării/cofinanțării de proiecte finanțate din fonduri europene și de către alte instituții financiare internaționale.

Datoria guvernamentală conform metodologiei UE

În ceea ce privește *datoria guvernamentală calculată conform metodologie UE*, deși va crește ca urmare a necesităților de finanțare a deficitului bugetar până la nivelul de 31,2% din PIB în anul 2013, estimăm că se va situa printre cele mai scăzute nivele de îndatorare dintre Statele Membre, având în vedere evoluția deficitelor bugetare în statele membre ale Uniunii Europene și nivelul de îndatorare de 23,7% din PIB înregistrat la sfârșitul anului 2009, care situează România pe locul 4 între statele membre UE cu cel mai scăzut nivel de îndatorare.

Din analiza indicatorilor mai sus prezentați se observă că nivelul de îndatorare a României este sub limita de 60% din PIB stabilită prin Tratatul de la Maastricht, datoria publică situându-se în limite sustenabile.

Analiza influenței creșterii economice sub așteptări

Pentru analiza influenței diminuării ritmului de creștere economică asupra stocului de datorie publică, s-au utilizat două scenarii:

- scenariu de bază, realizat pe baza proiecțiilor prezentate în cadrul macroeconomic pe termen mediu, iar
- cel de al doilea scenariu (scenariul alternativ) a fost construit pe baza ipotezei unei creșteri economice mai mici cu cca 1% față de scenariu de bază.

În scenariul de bază ponderea datoriei publice în PIB va crește cu 7.3% în PIB la sfârșitul anului 2013 comparativ cu nivelul datoriei înregistrat la sfârșitul anului 2009 (de la 30.0% în anul 2009 la 37.3% în anul 2013), iar în scenariul alternativ ponderea datoriei publice guvernamentale în PIB crește cu 7.7% (de la 30.0% în anul 2009 la 37.7% în anul 2013).

Analiza influenței deprecierei monedei naționale față de EURO și USD

Pentru această analiză s-au utilizat:

- scenariu de bază, realizat pe baza proiecțiilor prezentate în cadrul macroeconomic pe termen mediu, și
- scenariu alternativ, construit pe baza ipotezei deprecierei cu 5% a monedei naționale față de EURO și USD pe termen mediu.

Dacă în scenariul de bază ponderea plăților de dobândă în PIB plătite din bugetul de stat va crește de la 1,04% în anul 2009 la 1,43% în anul 2013, în scenariul alternativ ponderea plăților de dobândă în PIB va crește până la 1,44% în anul 2013.

Analiza influenței creșterii ratei de dobândă cu 1%

Pentru această analiză s-au utilizat, de asemenea, scenariu de bază și un scenariu alternativ construit pe baza ipotezei unei creșteri a ratelor de dobândă la titluri de stat și a celor variabile (EURIBOR și LIBOR) cu 1% față de scenariu de bază.

În scenariul de bază ponderea plăților de dobândă în PIB plătite din bugetul de stat va crește de la 1,04% în 2009 la 1,43% în anul 2013, în timp ce în scenariul alternativ ponderea plăților de dobândă în PIB plătite din bugetul de stat va crește până la 1,50% în anul 2013.

Finanțarea deficitului bugetar

Pentru finanțarea deficitului bugetului general consolidat pentru anul 2010, agreat la nivelul de 6,8% din PIB, ca surse de finanțare externe s-au avut în vedere:

- trageri estimate în valoare de circa 3,7 miliarde Euro din pachetul financiar extern agreat cu FMI, Comunitatea Europeană și Banca Mondială;
- emisiunea de euroobligațiuni în valoare de 1,0 mld euro lansată în martie 2010,
- precum și trageri din împrumuturile externe deja contractate în valoare echivalentă cu circa 0,7 mld euro, iar ca surse de finanțare interne, în principal emisiunile de titluri de stat pe piața internă, rezultând o finanțare echilibrată din surse interne (56.6%) și externe (43.4%).

Având în vedere obiectivele generale din Strategia privind administrarea datoriei publice guvernamentale pe termen mediu (în curs de revizuire pentru perioada 2011-2013):

- de creștere controlată a datoriei publice guvernamentale,
- de reducere a costurilor cu datoria publică guvernamentală pe termen mediu și lung, în condițiile unui nivel acceptabil al riscurilor aferente portofoliului de datorie guvernamentală și
- de dezvoltare a pieței titlurilor de stat,

În perioada 2011 -2013 finanțarea deficitului bugetar se va realiza în proporție de cca 50-60% din surse interne, și în completare din surse externe, sub ipoteza că majoritatea necesităților de finanțare vor fi asigurate prin datorie negociabilă, respectiv titluri de stat emise pe piața internă și pe piețele externe de capital.

Procesul de consolidare fiscală va determina un trend descendent al necesităților de finanțare. În acest context, pentru finanțarea de pe piața internă, MFP va acționa pentru:

- extinderea maturității titlurilor de stat, emițând pe lângă certificate de trezorerie și obligațiuni de stat cu scadențe la 3, 5, 7, 10 și 15 ani, corespunzător cererii investitorilor, denominate în lei și în valută funcție de oportunitățile identificate pe piață, și
- pentru consolidarea curbei de randament a titlurilor de stat pe piața secundară, reprezentând o referință pentru finanțarea în lei pe piața internă de capital.

În ceea ce privește finanțarea externă, în anii următori se va asigura:

- în principal, prin emisiuni de euroobligațiuni pe piețele externe de capital, MFP acționând pentru extinderea maturităților și consolidarea curbei de randament pentru acest instrument de datorie, dar și
- prin împrumuturi de la instituțiile financiare internaționale, dedicate finanțării anumitor cheltuieli bugetare (de tipul împrumutului BIRD pe bază de rezultate) sau programe de dezvoltare pentru care tragerile se vor efectua în perioada 2011-2013.

Menționăm că în anul 2011 aceste surse de finanțare vor fi completate și de trageri din pachetul financiar agreat cu instituțiile financiare internaționale.

Începând cu anul 2010, pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și evitarea presiunilor sezoniere pentru asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, *MFP va constitui o rezervă financiară (buffer) în valută*, în valoare echivalentă acoperirii necesităților de finanțare a deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice pentru 4 luni.

Riscul bugetar rezultat din plățile efectuate de MFP, în calitate de Garant, pentru garanțiile de stat emise

Întrucât garanțiile de stat emise în anii anteriori sunt în perioada de rambursare, și estimările privind plățile ce urmează a se efectua din bugetul de stat în contul acestor garanții urmează un trend descendent, de la 0,09 % în PIB în anul 2010 la 0,04 % în 2013. Ipotezele acestui scenariu au în vedere plățile în contul garanțiilor de stat emise sau care urmează a fi acordate în 2010 pentru creditele contractate de populație pentru achiziționarea/construirea unei locuințe în cadrul programului guvernamental "Prima casă", precum și în contul garanțiilor emise în conformitate cu OUG nr. 9/2010 privind aprobarea Programului de sprijin pentru beneficiarii proiectelor în domenii prioritare pentru economia românească, finanțate din instrumentele structurale ale Uniunii Europene alocate României.

Plafoane privind finanțările rambursabile care pot fi contractate, precum și cele privind tragerile din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către unitățile administrativ-teritoriale

În vederea încadrării în țintele de deficit bugetar pentru perioada 2011-2013, astfel încât în anul 2013 deficitul bugetar conform metodologiei UE să se situeze sub limita prevăzută de Tratatul de la Maastricht (3% din PIB), pentru unitățile administrativ-teritoriale (UAT) au fost propuse limite anuale atât pentru valoarea contractată a finanțărilor rambursabile² care urmează a fi contractate de către acestea, cât și limite de cheltuieli bugetare aferente tragerilor din finanțările rambursabile³ contractate sau care urmează a fi contractate de către UAT, după cum urmează:

-milioane lei-

	2011	2012	2013
1. Plafon anual pentru valoarea contractată a finanțărilor rambursabile ce urmează a fi contractate de UAT	700,0	900,0	800,0
2. Plafon anual pentru cheltuielile bugetare privind tragerile din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către UAT	1.400,0	1.400,0	1.200,0

². nu sunt incluse finanțările rambursabile destinate refinanțării datoriei publice locale, precum și finanțările rambursabile destinate proiectelor care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă de la Uniunea Europeană

³ idem 2

Plafone privind emiterea de garanții de către Guvern, prin Ministerul Finanțelor Publice, și de către unitățile administrativ-teritoriale

Având în vedere perspectiva de redresare a economiei naționale și de creștere economică pentru perioada 2011-2013 (ritmul mediu anual estimat fiind de 1,5%), pentru diminuarea riscului bugetar rezultat din plățile ce ar trebui efectuate de MFP și UAT în contul garanțiilor emise în conformitate cu OUG nr.64/2007 privind datoria publică, propunem următoarele plafoane:

- milioane lei

	2011	2012	2013
Plafon anual pentru emiterea garantiilor de catre MFP si UAT	10.000,0	10.000,0	6.000,0

3.4. Plafoane privind principalii indicatori bugetari în perioada 2008-2013

În tabelele de mai jos sunt prezentate limite pentru anumiți indicatori bugetari ce vor face obiectul adoptării de către Parlament potrivit art.18 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010.

Plafoane privind soldul bugetar pe principalele bugete componente

	2008 realizari	2009 realizari	2010 estimari	2011 estimari	2012 estimari	2013 estimari
Sold buget general consolidat (% din PIB)	-4,82	-7,42	-6,77	-4,40	-3,00	-2,50
Sold primar al bugetului general consolidat*) (% din PIB)	-4,1	-6,2	-5,1	-2,6	-1,3	-0,9
Sold buget general consolidat (mil. lei)	-24.793,6	-36.435,3	-34.641,3	-23.953,4	-17.971,8	-16.485,8
Sold buget de stat (mil. lei)	-19.735,4	-35.173,5	-36.946,5	-32.778,4	-22.709,9	-20.788,5
Sold buget asigurari sociale de stat (mil. lei)	334,4	-958,4	269,1	253,9	264,5	285,3
Sold bugetul fondului pentru asigurari de sanatate (mil. lei)	-855,7	-650,9	115,0			
Sold bugetul fondului pentru somaj (mil. lei)	579,9	-1.241,3	-2.695,5	198,6	73,3	52,8
Sold bugetul institutiilor financiare din venituri proprii (mil. lei)	1.723,4	1.003,7	1.862,0	1.818,7	1.760,1	1.630,4

*) Excluz platile de dobanzi

Bugetul asigurarilor sociale de stat Bugetul asigurarilor sociale de stat pe orizontul 2010 -2013 primește pentru echilibrare subvenții de la bugetul de stat în sumă de: 10.880,0 mil lei în anul 2010, 12.808,7 mil lei în anul 2011, 14.228,3 mil lei în anul 2012 și 14.959,4 mil lei în 2013. Excedentul acestui buget este reprezentat de sistemul asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Bugetul asigurarilor pentru somaj Începând cu anul 2011, bugetul asigurărilor pentru șomaj primește subvenții pentru echilibrare de la bugetul de stat în sumă de: 3.263,1 mil lei în 2011, 2.740,1 mil lei în anul 2012 și 2.310,7 mil lei în 2013.

Bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sanatate Pentru anul 2010 bugetul fondului național unic de asigurari sociale de sanatate primește pentru echilibrare subventii de la bugetul de stat. in suma de 2.960,0 mil lei, pentru ca in perioada 2011-2013 sumele sunt estimate la aproximativ 300 mil lei,

În vederea încadrării în țintele de deficit bugetar pentru perioada 2011-2013, pentru unitățile administrativ-teritoriale (UAT) au fost propuse limite anuale atât pentru valoarea contractată a finanțărilor rambursabile care urmează a fi contractate de către acestea, inclusiv pentru pre/cofinanțarea proiectelor finanțate din fonduri europene, cât și limite de cheltuieli bugetare aferente tragerilor din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către UAT.

Având în vedere perspectiva de redresare a economiei naționale și de creștere economică pentru perioada 2011-2013, pentru diminuarea riscului bugetar rezultat din plățile ce ar trebui efectuate de Ministerul Finanțelor Publice și unitățile administrativ-teritoriale în contul garanțiilor emise în conformitate cu OUG nr. 64/2007 privind datoria publică, au fost propuse plafoane care să limiteze emiterea de astfel de garanții.

Plafoane pentru imprumuturi contractate si garantii acordate						
	- mil. lei -					
	2008 realizari *)	2009 realizari *)	2010 estimari **)	2011 estimari **)	2012 estimari **)	2013 estimari **)
Finantari rambursabile contractate de unitatile administrativ-teritoriale	1.673,9	1.259,4	1.600,0	700,0	900,0	800,0
Trageri din finantările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către unitatile administrativ-teritoriale	3.098,3	1.528,7	1.300,0	1.400,0	1.400,0	1.200,0
Garanțiile emise de Ministerul Finantelor Publice și unitatile administrativ teritoriale	231,6	2.236,5	9.763,5	10.000,0	10.000,0	6.000,0

*) Nu sunt incluse finanțările rambursabile de tip leasing financiar și credit furnizor

***) Nu sunt incluse finanțările rambursabile destinate refinanțării datoriei publice locale, precum și finanțările rambursabile destinate proiectelor care beneficiază de asistență financiară nerambursabilă de la Uniunea Europeană.

Plafoanele privind cheltuielile bugetului general consolidat exclusiv asistenta financiară de la Uniunea Europeană și alți donatori, precum și plafoanele privind cheltuielile de personal sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Plafoane privind cheltuieli totale exclusiv asistenta financiara din partea UE sau alti donatori						
	- mil. lei -					
	2008 realizari	2009 realizari	2010 estimari	2011 estimari	2012 estimari	2013 estimari
Bugetul general consolidat	187.319,5	188.492,9	193.013,2	192.635,3	201.957,1	213.263,8
- cheltuieli de personal	45.610,0	46.838,0	42.155,8	40.574,0	42.591,3	43.902,9
Bugetul de stat	80.886,4	88.662,6	102.268,7	105.519,7	105.228,7	110.132,2
- cheltuieli de personal	15.834,4	15.286,3	14.853,2	15.545,8	16.812,2	17.172,8
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	51.249,3	47.860,5	44.485,0	43.749,5	45.870,0	48.425,1
- cheltuieli de personal	16.541,2	17.975,4	15.118,3	13.016,4	13.406,8	13.902,9
Bugetul asigurarilor sociale de stat	33.704,6	40.390,6	42.932,2	47.625,5	50.656,7	53.365,6
- cheltuieli de personal	165,3	129,5	105,0	90,4	93,1	96,6
Bugetul asigurarilor pentru somaj	1.386,1	2.722,1	4.109,8	4.545,8	4.273,2	3.956,8
- cheltuieli de personal	119,8	103,6	74,3	58,9	60,7	62,9
Bugetul Fondului national unic de asigurari sociale de sanatate	16.636,3	15.274,7	17.574,0	14.950,9	15.546,7	16.346,7
- cheltuieli de personal	133,9	117,6	104,8	87,3	89,9	93,2
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	26.561,7	24.990,4	21.850,7	20.682,5	21.598,5	22.419,6
- cheltuieli de personal	12.582,8	12.988,3	11.673,5	11.542,4	11.888,5	12.328,6
Alte bugete componente ale bugetului general consolidat	11.097,2	10.788,4	9.861,5	10.136,5	11.189,0	11.414,9
- cheltuieli de personal	232,3	236,9	226,7	232,8	240,1	245,9

4. Cadrul de cheltuieli pe termen mediu

Cheltuielile totale ale bugetului de stat pentru perioada 2008-2013 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
PIB	514.654	491.274	511.582	544.426	599.060	659.429
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	80.886	89.852	105.549	111.403	116.694	125.562
% din P.I.B.	15,72	18,29	20,63	20,46	19,48	19,04
Cheltuieli de personal						
mil lei	15.834	15.286	14.853	15.546	16.812	17.173
% din P.I.B.	3,08	3,11	2,90	2,86	2,81	2,60
Bunuri si servicii						
mil lei	4.971	3.524	3.697	3.765	3.746	3.735
% din P.I.B.	0,97	0,72	0,72	0,69	0,63	0,57
Dobanzi						
mil lei	2.942	5.103	7.658	8.334	8.858	9.401
% din P.I.B.	0,57	1,04	1,50	1,53	1,48	1,43
Subventii						
mil lei	5.809	4.966	4.524	4.141	4.144	4.163
% din P.I.B.	1,13	1,01	0,88	0,76	0,69	0,63
Asistenta sociala						
mil lei	16.085	18.083	18.527	14.191	14.609	15.042
% din P.I.B.	3,13	3,68	3,62	2,61	2,44	2,28
Alte transferuri curente						
mil lei	22.561	26.687	37.724	45.115	41.687	43.304
% din P.I.B.	4,38	5,43	7,37	8,29	6,96	6,567
Cheltuieli de investitii						
mil lei	12.684	16.202	18.566	20.311	26.837	32.743
% din P.I.B.	2,46	3,30	3,63	3,73	4,48	4,97

Cheltuielile bugetului de stat pe principalii 10 ordonatori principali de credite sunt prezentați în tabelul de mai jos.

- milioane lei -

Tabelul 4

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	61.507	67.472	76.268	75.718	83.249	88.814
% din P.I.B.	11,95	13,73	14,91	13,91	13,90	13,47
Cheltuieli de personal						
mil lei	10.650	10.564	9.827	10.258	10.565	10.956
% din P.I.B.	2,07	2,15	1,92	1,88	1,76	1,66
Bunuri și servicii						
mil lei	3.423	2.813	2.107	2.351	2.399	2.434
% din P.I.B.	0,67	0,57	0,41	0,43	0,40	0,37
Dobanzi						
mil lei	820	194	201	169	139	114
% din P.I.B.	0,16	0,04	0,04	0,03	0,02	0,02
Subvenții						
mil lei	5.587	4.907	4.356	3.974	3.778	3.788
% din P.I.B.	1,09	1,00	0,85	0,73	0,63	0,57
Transferuri între unități ale administratiei publice						
mil lei	3.834	8.626	13.724	18.873	19.769	20.071
% din P.I.B.	0,74	1,76	2,68	3,47	3,30	3,04
Asistența socială						
mil lei	15.810	17.751	18.180	14.133	14.550	14.982
% din P.I.B.	3,07	3,61	3,55	2,60	2,43	2,27
Alte transferuri curente						
mil lei	8.132	6.896	12.476	9.147	9.824	11.575
% din P.I.B.	1,58	1,40	2,44	1,68	1,64	1,76
Cheltuieli de investiții *)						
mil lei	13.573	15.761	15.396	16.811	22.223	24.894
% din P.I.B.	2,64	3,21	3,01	3,09	3,71	3,78
din care:						
- transferuri între unități ale administratiei publice	1.854	1.875	1.083	1.414	1.185	1.193
- alte transferuri - proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)	6.491	6.159	4.698	2.949	3.294	3.466
postaderare	0	1.811	4.284	6.961	11.936	12.991
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabila	0	3.268	3.322	3.753	3.355	3.685
- cheltuieli de capital	4.908	2.609	2.008	1.734	2.453	3.557

*) Distribuirea sumelor în cadrul poziției "Cheltuieli de investiții" este orientativă

Bugetul celor 10 ordonatori principali de credite prezentați în strategie reprezintă aproximativ 70% din totalul cheltuielilor bugetului de stat. Adăugând la acești ordonatori de credite și bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni generale care cuprinde dobânzi, rambursări de credite, contribuția României la bugetul UE, cofinanțarea la proiectele de preaderare, precum și schemele de ajutor de stat, acestea ar reprezenta 92% din totalul cheltuielilor bugetului de stat.

Bugetele Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor Publice reprezintă 3% din bugetul de stat, iar restul ordonatorilor principali de credite, în număr de 34, reprezintă 5% din bugetul de stat.

Detalierea cheltuielilor pentru fiecare din cei 10 ordonatori principali de credite pentru orizontul de referință este prezentată în Tabelele nr 4.1 – 4.10 atașate Strategiei.

Informații de background

Termen	Explicație
Strategie fiscal bugetară	Concept definit de art. 3 din Legea responsabilității fiscal bugetare nr.69/2010. Reprezintă un document de politică publică ce stabilește obiectivele și prioritățile în domeniul fiscal bugetar, țintele veniturilor și cheltuielilor bugetului general consolidat și ale bugetelor componente ale bugetului general consolidat, precum și evoluția soldului bugetului general consolidat, aprobat până la 30 mai a fiecărui an de Guvern la propunerea Ministerului Finanțelor Publice și prezentat Parlamentului
Economie laissez faire	Reglementarea economiei prin formula „laissez faire”, se bazează pe considerarea acesteia ca organism care se dezvoltă după legi proprii și nu are nevoie de nici un amestec din exterior. Doctrina consideră că economiile de piață vor realiza o mai eficientă alocare și utilizare a resurselor limitate din economie și o creștere economică mai mare decât economiile centralizate, unde guvernul deține și direcționează utilizarea resurselor.
Ciclu boom-bust	Ciclu caracterizat prin perioade alternative de creștere economică și contracție (ciclu de relansare – prăbușire)
Boom economic	Denumire dată perioadei de avânt economic, caracterizată prin creșterea producției, profiturilor, scăderea șomajului etc.
Recesiune	Slăbire până la creștere negativă, timp de două trimestre, a creșterii economice
Criza	Tulburare bruscă a echilibrului economic, o manifestare a unor perturbări și dereglări de amploare în desfășurarea activității economice și inversarea de la faza ascendentă la cea descendentă a ciclului afacerilor exprimată prin creșterea stocurilor de produse nevândute și reducerea producției, prin șomaj și scăderea cursurilor bursiere
Criza financiară	Pierderea încrederii în moneda unei țări sau în alte active financiare ale acesteia, fapt ce determină investitorii internaționali să își retragă fondurile/banii din țara respectivă
Zona EURO	Zona în componența căreia intră statele membre ale UE care au adoptat euro ca monedă unică, în conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Contagiune	Reprezintă transmisia unor șocuri la nivel inter-sectorial, pe plan intern și internațional, independent de interconexiunile structurale sau de perturbările curente
Ciclu economic	Fluctuații periodice ale nivelului activității economice în jurul tendinței de creștere pe termen lung. Este format din perioade de expansiune, în care creșterea economică înregistrează niveluri ridicate, urmate de perioade de stagnare în care nivelul activității

	economice sporește lent sau chiar înregistrează scăderi. Fluctuațiile sunt neregulate, durata și mărimea lor variind atât între țări, cât și în timp, în aceeași țară
Volatilitate	Măsoară amplitudinea cu care prețul unui activ, marfă sau instrument financiar este așteptat să fluctueze, în orice direcție, într-o anumită perioadă de timp
Fonduri europene	Asistența financiară nerambursabilă primită de România sub forma fondurilor nerambursabile de preaderare și postaderare potrivit prevederilor memorandumurilor și acordurilor de finanțare încheiate între Comisia Comunității Europene sau alți donatori și Guvernul României
Stabilizatorii fiscali automați	Sunt acele valori ale veniturilor și cheltuielilor publice care, în cadrul mecanismului bugetar, realizează echilibrarea dinamică a bugetului, fără intervenția explicită a guvernului
Crowding out	Orice creștere înregistrată în cheltuielile guvernamentale având la bază, în fond, o reducere de aceeași mărime la nivelul cheltuielilor realizate de sectorul privat.
Flexicuritate	O strategie integrată care să urmărească deopotrivă flexibilitatea și securitatea pe piața muncii
Ponderea deficitului în PIB	Raportul dintre deficitul administrațiilor publice și PIB exprimat în prețuri curente. Face obiectul unuia dintre criteriile de convergență privind finanțele publice, conform Art.104 (2) al Tratatului de instituire a Comunității Europene, care definește existența unui deficit excesiv. Termenul este denumit și ponderea deficitului bugetar în PIB sau ponderea deficitului fiscal în PIB.
Buget general consolidat	Concept definit pentru prima dată de Legea finanțelor publice nr.500/2002 cu modificările și completările ulterioare și completat prin art. 3 al Legii responsabilității fiscal bugetare nr. 69/2010. Reprezintă ansamblul bugetelor componente ale sistemului bugetar agregate și consolidate pentru a forma un întreg: bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, bugetul centralizat al unităților administrativ-teritoriale, bugetul Trezoreriei Statului, bugetele instituțiilor publice autonome, bugetele instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul de stat, din bugetul asigurărilor sociale de stat și din bugetele fondurilor speciale, după caz, bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, bugetul fondurilor provenite din credite externe contractate sau garantate de stat și ale căror rambursare, dobânzi și alte costuri se asigură din fonduri publice, bugetul fondurilor externe nerambursabile, precum și al altor entități finanțate în proporție de peste 50% din fonduri publice stabilite potrivit normelor europene.
Soldul bugetului general consolidat	Diferența dintre veniturile bugetului general consolidat și cheltuielile bugetului general consolidat
Soldul primar al bugetului general consolidat	Diferența dintre veniturile și cheltuielile primare ale bugetului general consolidat

5. Declarație de răspundere

Se atestă corectitudinea și integralitatea preluării și prelucrării de către Ministerul Finanțelor Publice a informațiilor fiscal-bugetare pe care le-a avut la dispoziție, furnizate de către factorii implicați, precum și luarea în considerație a conjuncturii interne și internaționale cunoscute la această dată.

Strategia fiscal-bugetară a fost elaborată în conformitate cu Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, iar limitele și țintele propuse respectă principiile responsabilității fiscale.

PRIM –MINISTRU,

Emil Boc

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE,

Gheorghe Ialomițianu

Tabelul 4.1 Cheltuielile Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	15.733	22.611	28.467	32.974	34.316	35.098
% din P.I.B.	3,06	4,60	5,56	6,06	5,73	5,32
Cheltuieli de personal						
mil lei	102	98	166	139	143	149
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,03	0,03	0,02	0,02
Bunuri și servicii						
mil lei	165	163	212	226	234	236
% din P.I.B.	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04
Dobanzi						
mil lei	3					
% din P.I.B.	0,00					
Transferuri între unități ale administrației publice						
mil lei	3.834	8.626	13.724	18.873 *)	19.769 *)	20.071 *)
% din P.I.B.	0,74	1,76	2,68	3,47	3,30	3,04
Asistența socială						
mil lei	11.579	13.662	14.005	13.383	13.795	14.221
% din P.I.B.	2,25	2,78	2,74	2,46	2,30	2,16
Alte transferuri curente						
mil lei	17	26	302	318	329	340
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,06	0,06	0,05	0,05
Cheltuieli de investiții						
mil lei	34	37	57	35	45	80
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
din care:						
- alte transferuri	21	14	3	4	4	4
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă		6	24	10	3	9
- cheltuieli de capital	12	17	30	21	38	67

*) Incepand cu anul 2011 inclusiv si subventiile stabilite ca fiind necesare pentru echilibrarea bugetului asigurarilor pentru somaj (3.263,1 milioane lei in anul 2011, 2.740,1 milioane lei in anul 2012 si 2.310,7 milioane lei in anul 2013).

Subventiile de la bugetul de stat pentru echilibrarea bugetului asigurarilor sociale de stat sunt estimate la 12.808,7 milioane lei pentru anul 2011, 14.228,3 milioane lei in anul 2012 si 14.959,4 milioane lei in anul 2013

Tabelul 4.2 Cheltuielile ale Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	8.830,129	6.248,997	5.536	5.598	6.441	8.480
% din P.I.B.	1,72	1,27	1,08	1,03	1,08	1,29
Cheltuieli de personal						
mil lei	428	401	335	273	281	291
% din P.I.B.	0,08	0,08	0,07	0,05	0,05	0,04
Bunuri și servicii						
mil lei	1.069	916	85 *)	81	69	84
% din P.I.B.	0,21	0,19	0,02	0,01	0,01	0,01
Dobanzi						
mil lei	62	6				
% din P.I.B.	0,01	0,00				
Asistența socială						
mil lei	375	250	268	298	298	298
% din P.I.B.	0,07	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Alte transferuri curente						
mil lei	2.648	2.837	3.804 *)	4.033	4.689	5.799
% din P.I.B.	0,51	0,58	0,74	0,74	0,78	0,88
Cheltuieli de investiții						
mil lei	4.248	1.839	1.043	913	1.104	2.008
% din P.I.B.	0,83	0,37	0,20	0,17	0,18	0,30
din care:						
- alte transferuri externe nerambursabile (FEN) postaderare	1.014	290	26	38	63	60
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă		14	239	393	424	319
- cheltuieli de capital	2.605	1.184	588	402	582	1.629

*) În anul 2008 și 2009 titlul "Bunuri și servicii" include și sumele alocate pentru cercetare-dezvoltare. Începând cu anul 2010 acestea au fost reclassificate la poziția "Alte transferuri curente"

Tabelul 4.3 Cheltuielile Ministerului Transporturilor și Infrastructurii din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	8.363,817	9.741,735	10.276	11.090	13.078	14.106
% din P.I.B.	1,63	1,98	2,01	2,04	2,18	2,14
Cheltuieli de personal						
mil lei	45,633	36,372	27	26	27	28
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
Bunuri si servicii						
mil lei	24	14	10	9	9	9
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobanzi						
mil lei	510	161	157	132	109	89
% din P.I.B.	0,10	0,03	0,03	0,02	0,02	0,01
Subventii						
mil lei	1.636	1.627	1.730	1.566	1.610	1.654
% din P.I.B.	0,32	0,33	0,34	0,29	0,27	0,25
Asistenta sociala						
mil lei	518	278	278	278	278	278
% din P.I.B.	0,10	0,06	0,05	0,05	0,05	0,04
Alte transferuri curente						
mil lei	1.511	860	1.248	965	932	884
% din P.I.B.	0,29	0,17	0,24	0,18	0,16	0,13
Cheltuieli de investitii						
mil lei	4.120	6.766	6.827	8.114	10.113	11.164
% din P.I.B.	0,80	1,38	1,33	1,49	1,69	1,69
din care:						
- transferuri intre unitati ale administratiei publice	267	174	155	168	168	168
- alte transferuri externe nerambursabile (FEN)	3.816	4.101	3.458	2.143	2.435	2.432
postaderare		610	1.150	2.891	4.479	5.379
- cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila		1.872	2.051	2.899	3.014	3.166
- cheltuieli de capital	37	10	14	13	17	19

Tabelul 4.4 Cheltuielile Ministerului Administrației și Internelor din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	9.325	8.987	8.710	7.745	7.406	7.742
% din P.I.B.	1,81	1,83	1,70	1,42	1,24	1,17
Cheltuieli de personal						
mil lei	5.972	5.955	5.405	6.020	6.200	6.430
% din P.I.B.	1,16	1,21	1,06	1,11	1,03	0,98
Bunuri și servicii						
mil lei	638	505	481	456	471	476
% din P.I.B.	0,12	0,10	0,09	0,08	0,08	0,07
Dobanzi						
mil lei	36	9	14	5		
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,00	0,00		
Asistența socială						
mil lei	1.430	1.507	1.561	126 *)	129	133
% din P.I.B.	0,28	0,31	0,31	0,02	0,02	0,02
Alte transferuri curente						
mil lei	795	601	630	337	123	125
% din P.I.B.	0,15	0,12	0,12	0,06	0,02	0,02
Cheltuieli de investiții						
mil lei	454	410	619	801	483	578
% din P.I.B.	0,09	0,08	0,12	0,15	0,08	0,09
din care:						
- transferuri între unități ale administrației publice	99	56	61	63	64	66
- alte transferuri externe nerambursabile (FEN)	8	24	8	8	8	8
- postaderare		113	312	306	206	227
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă		0	12	76	3	9
- cheltuieli de capital	347	217	227	349	202	268

*) Începând cu anul 2011 se are în vedere plata pensiilor din Bugetul asigurărilor sociale de stat

Tabelul 4.5 Cheltuielile Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	5.719	5.668	5.451	5.668	7.192	8.301
% din P.I.B.	1,11	1,15	1,07	1,04	1,20	1,26
Cheltuieli de personal						
mil lei	604	519	448	300	309	320
% din P.I.B.	0,12	0,11	0,09	0,06	0,05	0,05
Bunuri și servicii						
mil lei	197	196	168	155	160	162
% din P.I.B.	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03	0,02
Dobanzi						
mil lei	11	1	1			
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00			
Subvenții						
mil lei	3.346	2.767	2.144	2.084	1.837	1.795
% din P.I.B.	0,65	0,56	0,42	0,38	0,31	0,27
Alte transferuri curente						
mil lei	908	752	1.013	1.770	2.017	2.679
% din P.I.B.	0,18	0,15	0,20	0,33	0,34	0,41
Cheltuieli de investiții						
mil lei	654	1.432	1.678	1.359	2.869	3.345
% din P.I.B.	0,13	0,29	0,33	0,25	0,48	0,51
din care:						
- alte transferuri	540	243	71	93	96	98
- proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare		1.002	1.413	1.140	2.651	3.090
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă		117	82	47	21	41
- cheltuieli de capital	114	70	112	78	101	116

Tabelul 4.6 Cheltuielile Ministerului Apărării Naționale din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	7.408	6.682	6.595	4.381	4.668	4.840
% din P.I.B.	1,44	1,36	1,29	0,80	0,78	0,73
Cheltuieli de personal						
mil lei	2.983	3.075	2.877	2.978	3.068	3.181
% din P.I.B.	0,58	0,63	0,56	0,55	0,51	0,48
Bunuri și servicii						
mil lei	911	626	657	566	585	591
% din P.I.B.	0,18	0,13	0,13	0,10	0,10	0,09
Dobanzi						
mil lei	19					
% din P.I.B.	0,00					
Subvenții						
mil lei	18	19	14	14	15	15
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asistența socială						
mil lei	1.908	2.055	2.068	49 *)	51	52
% din P.I.B.	0,37	0,42	0,40	0,01	0,01	0,01
Alte transferuri curente						
mil lei	501	290	315	273	278	283
% din P.I.B.	0,10	0,06	0,06	0,05	0,05	0,04
Cheltuieli de investiții						
mil lei	1.068	617	663	500	672	718
% din P.I.B.	0,21	0,13	0,13	0,09	0,11	0,11
din care:						
- transferuri între unități ale administrației publice	12	14	37	21	21	21
- alte transferuri externe nerambursabile (FEN) postaderare			1	1		
- cheltuieli de capital	1.056	603	625	478	651	696

*) Incepand cu anul 2011 se are in vedere plata pensiilor din Bugetul asigurarilor sociale de stat.

Tabelul 4.7 Cheltuielile Ministerului Sănătății din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	2.278	1.973	5.081	2.242	2.255	2.266
% din P.I.B.	0,44	0,40	0,99	0,41	0,38	0,34
Cheltuieli de personal						
mil lei	266	254	224	205	211	219
% din P.I.B.	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03
Bunuri și servicii						
mil lei	194	174	342	708	712	713
% din P.I.B.	0,04	0,04	0,07	0,13	0,12	0,11
Dobanzi						
mil lei	27					
% din P.I.B.	0,01					
Alte transferuri curente						
mil lei	1.361	1.405	4.221 *)	1.037 *)	1.040 *)	1.041 *)
% din P.I.B.	0,26	0,29	0,83	0,19	0,17	0,16
Cheltuieli de investitii						
mil lei	430	139	293	293	293	293
% din P.I.B.	0,08	0,03	0,06	0,05	0,05	0,04
din care:						
- transferuri între unități ale administrației publice	349	31	13	13	13	13
- alte transferuri	3	3	2			
- proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare			42	20	21	21
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă		61	188	213	52	71
- cheltuieli de capital	79	44	47	47	207	188

*) În anul 2010 include și suma de 2.960,0 milioane lei reprezentând subvenția acordată Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în vederea plății facturilor restante, iar începând cu anul 2011 include subvențiile acordate din bugetul de stat către Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pentru echilibrare (309,0 milioane lei în 2011, 304,0 milioane lei în 2012, 296,0 milioane lei în 2013).

Tabelul 4.8 Cheltuielile Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	1.697	2.842	2.204	2.357	3.186	3.083
% din P.I.B.	0,33	0,58	0,43	0,43	0,53	0,47
Cheltuieli de personal						
mil lei	72	71	122	117	120	125
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02
Bunuri și servicii						
mil lei	11	46	34	38	45	45
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Dobanzi						
mil lei	99					
% din P.I.B.	0,02					
Subvenții						
mil lei	10	11	12	13	14	14
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte transferuri curente						
mil lei	289	18	166	182	183	183
% din P.I.B.	0,06	0,00	0,03	0,03	0,03	0,03
Cheltuieli de investitii						
mil lei	1.216	2.696	1.870	2.006	2.825	2.716
% din P.I.B.	0,24	0,55	0,37	0,37	0,47	0,41
din care:						
- transferuri între unități ale administrației publice	353	1.131	603	663	663	663
- alte transferuri	663	845	590	193	203	357
- proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare		58	395	951	1.803	1.503
- cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă		424	155	90	39	59
- cheltuieli de capital	200	237	127	111	117	134

Tabelul 4.9 Cheltuielile Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	1.178	1.426	2.113	1.419	1.794	1.831
% din P.I.B.	0,23	0,29	0,41	0,26	0,30	0,28
Cheltuieli de personal						
mil lei	24	23	90	86	88	92
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,02	0,02	0,01	0,01
Bunuri si servicii						
mil lei	81	76	29	28	29	29
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,01	0,01	0,00	0,00
Dobanzi						
mil lei	20	12	11	9	7	5
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subventii						
mil lei	577	483	456	295	303	310
% din P.I.B.	0,11	0,10	0,09	0,05	0,05	0,05
Alte transferuri curente						
mil lei	68	103,19	758	209	182	185
% din P.I.B.	0,01	0,02	0,15	0,04	0,03	0,03
Cheltuieli de investitii						
mil lei	407	728	768	791	1.185	1.210
% din P.I.B.	0,08	0,15	0,15	0,15	0,20	0,18
din care:						
- transferuri intre unitati ale administratiei publice	25	17	6	12	12	12
- alte transferuri	381	622	435	356	364	382
- proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare		1	236	391	795	795
- cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila		70	82	27	12	18
- cheltuieli de capital	2	18	8	6	3	3

Tabelul 4.10 Cheltuielile Ministerului Mediului și Pădurilor din bugetul de stat pe perioada 2008-2013

	Realizari 2008	Realizari 2009	Estimari 2010	Estimari 2011	Estimari 2012	Estimari 2013
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	975	1.291	1.835	2.243	2.913	3.067
% din P.I.B.	0,19	0,26	0,36	0,41	0,49	0,47
Cheltuieli de personal						
mil lei	153	131	132	114	117	122
% din P.I.B.	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
Bunuri și servicii						
mil lei	133	96	88	84	87	88
% din P.I.B.	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01
Dobanzi						
mil lei	34	5	19	24	23	20
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte transferuri curente						
mil lei	34	2	19	23	52	55
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01
Cheltuieli de investitii						
mil lei	621	1.057	1.577	1.998	2.634	2.782
% din P.I.B.	0,12	0,22	0,31	0,37	0,44	0,42
din care:						
- transferuri intre unitati ale administratiei publice	122	267	207	475	244	251
- alte transferuri	46	17	106	115	122	125
- proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare		13	497	869	1.557	1.657
- cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila		551	537	310	175	311
- cheltuieli de capital	454	208	230	230	536	438